13 - 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 · ΤΕΥΧΟΣ 683 · 210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ · WWW.ATHENSVOICE.GR · **FREE PRESS** ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

ATHENS voice

No1 FREE PRESS ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (στοιχεία Focus Bari 2018)

15 ΧΡΟΝΙΑ ATHENS VOICE. Η ΠΟΛΗ ΜΑΣ.

15 υπέροχοι Αθηναίοι μιλάνε για τη δική τους Αθήνα

Βαλαωρίτης, Δήμου, Ευθυμίου, Ζατέλη, Ζουμπουλάκη, Ζέη, Καμίνης, Κορρές, Μυτακίδης, Πατρίκιος, Πετρίδης, Αγγελάκη Ρουκ, Σιμόπουλος, Τσόκλης, Φασουλής

Επιμέλεια: **Μάκης Προβατάς**

#av15photo Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους. Ο μεγάλος φωτογραφικός διαγωνισμός στο Instagram. Οι νικητές.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

Από 20 Δεκεμβρίου 2018
έως 20 Ιανουαρίου 2019

Once

Once

Μιούζικαλ

Ώρα έναρξης: 20.30

ΚΕΙΜΕΝΟ: Έντα Ουόλς
ΜΟΥΣΙΚΗ - ΣΤΙΧΟΙ: Γκλεν Χάνσαρντ, Μαρκέτα Ιργκλόβα

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ακύλλας Καραζήσης
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μαρίνα Σάττι, Αποστόλης Ψυχράμης

Βασισμένο στην ομώνυμη κινηματογραφική ταινία σε σενάριο και σκηνοθεσία του Τζων Κάρνεϋ

Πρώτη πανελλήνια παρουσίαση

● ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: Αχιλλέας Γουάστωρ ● ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Δημήτρης Δημόπουλος ● ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ: Αμάλια Μπένετ ● ΣΚΗΝΙΚΟ: Εύα Μανιδάκη
● ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ: Ιωάννα Τσάμη ● ΦΩΤΙΣΜΟΙ: Γιάννης Δρακουλαράκος ● ΕΡΜΗΝΕΥΟΥΝ: Ηλίας Αλγκάερ, Ταξιάρχης Βασιλάκος, Νίκος Γιανναράκης, Άρης Καλλέργης, Νεφέλη Μαρκάκη, Τάσος Μισυρλής, Μαρία Νίκα, Άλκης Παναγιωτίδης, Γιώργος Τζαβάρας, Ιωάννα Φόρτη

Το έργο παρουσιάζεται σε συνεργασία με τη Music Theatre International (Europe): www.mtishows.co.uk
● Εισιτήρια από 18€ ● Τηλ. κέντρο: 213 088 5700 ● www.nationalopera.gr ● www.ticketservices.gr ● http://tickets.public.gr

Εθνική Λυρική Σκηνή

Greek National Opera

Focus-Bari Α΄ Κύμα: Ιανουάριος-Ιούνιος 2018

Η ATHENS VOICE πάντα στην κορυφή

΄Ενα μοναδικό εκδοτικό φαινόμενο: 15 χρόνια κυκλοφορίας, πάντα πρώτη στην αγάπη των αναγνωστών

No 1 FREE PRESS της Ελλάδας

Σύμφωνα με την τελευταία μέτρηση Focus Bari για το 2018, η ATHENS VOICE βρίσκεται στην πρώτη θέση της κατηγορίας της:

ATHENS VOICE
136,2 χιλ. αναγνώστες

LIFO
121,7 χιλ. αναγνώστες

No 1 ATHENS voice

Λεκανοπέδιο Αττικής

Στον Νομό Αττικής, εκεί που κυρίως κυκλοφορεί και εκεί όπου κατοικεί ο μισός ελληνικός πληθυσμός, η ATHENS VOICE βρίσκεται μέσα στις 5 μεγαλύτερες εφημερίδες της Ελλάδας, αμέσως μετά τις μεγάλες Κυριακάτικες και είναι η πρώτη στο νεανικό κοινό

1. Καθημερινή Κυριακής
2. Βήμα
3. ΘΕΜΑ
4. REAL
5. **ATHENS VOICE**

Ηλικίες 25-34

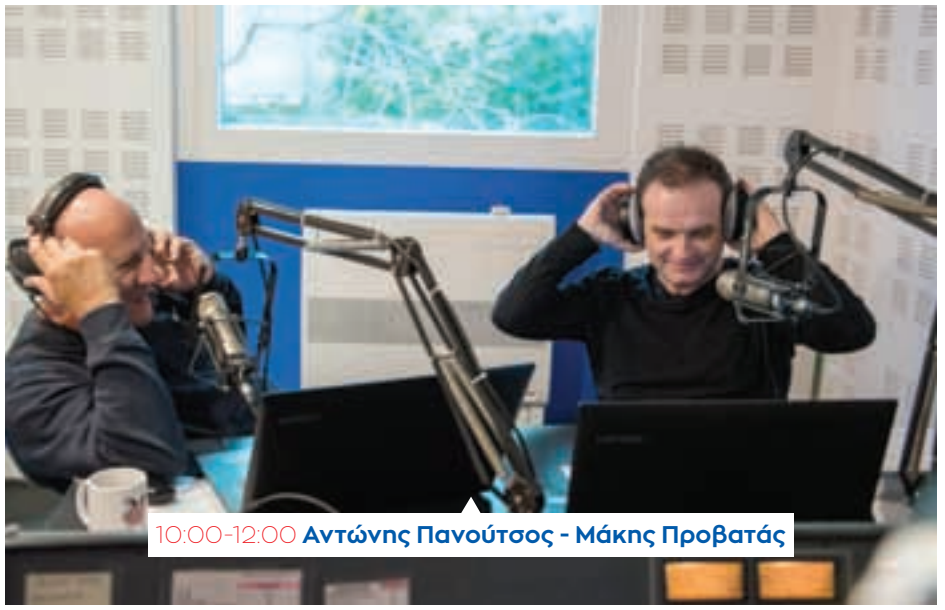
No 1 ATHENS VOICE

Athens voice

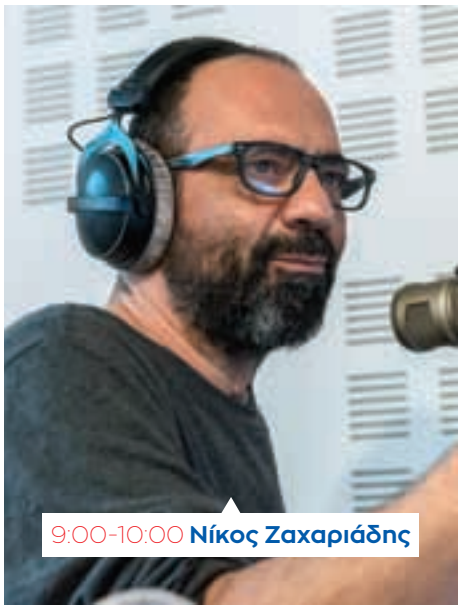
Radio

07:00 - 09:00 **Βαγγέλης Περρής**

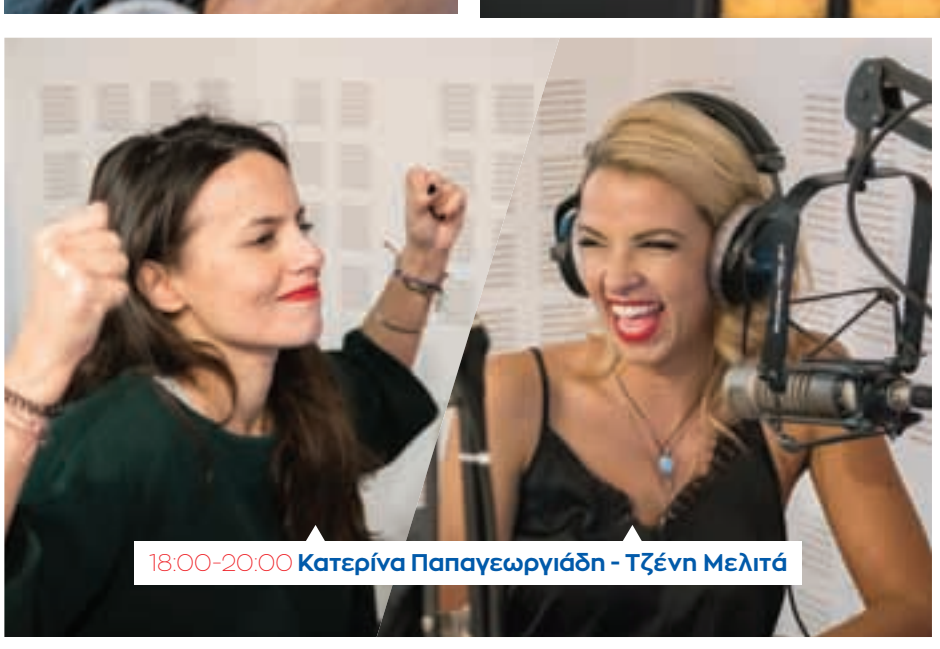
10:00-12:00 **Αντώνης Πανούτσος - Μάκης Προβατάς**

9:00-10:00 **Νίκος Ζαχαριάδης**

12:00-14:00 **Στέφανος Τσιτσόπουλος**

18:00-20:00 **Κατερίνα Παπαγεωργιάδη - Τζένη Μελιτά**

ΑΚΟΥΤΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

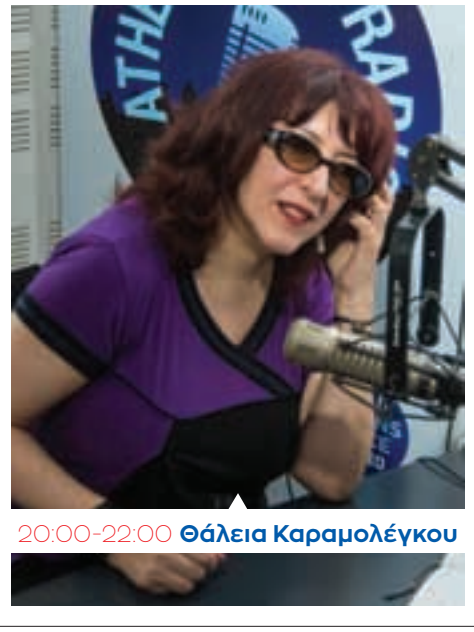
102.5 ATHENS VOICE RADIO

14:00-16:00 **Άννα Αναστασίου**

16:00-18:00 **Μαρία Πετρίδη**

20:00-22:00 **Θάλεια Καραμολέγκου**

22:00-24:00 **Στέφανος Δάνδολος**

ΦΩΤΟ: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΣΤΟΑ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ

Χριστουγεννιάτικες αγορές στη Στοά Νικολούδη!

Δεκατέσσερα καταστήματα, δεκάδες ιστορίες, μοναδικές εμπειρίες
Ραντεβού στις **17 Δεκεμβρίου** για μία ημέρα γεμάτη προσφορές και ξεχωριστές εκδηλώσεις

Η ομορφότερη γιορτή του χρόνου πλησιάζει κι εσείς ετοιμάζεστε για τα ψώνια σας και για τα δώρα που θα προσφέρετε στους αγαπημένους σας. Η εμβληματική Στοά Νικολούδη, στο κέντρο της Αθήνας, ετοιμάζει για όλους εμάς μία μοναδική ημέρα γεμάτη εκδηλώσεις, μουσική και γεύσεις, αλλά και εκπληκτικές προσφορές από τα 14 καταστήματά της.

Στην ιστορική και στολισμένη Στοά Νικολούδη θα ανακαλύψετε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που προσφέρουν τα καταστήματά της. Εκεί θα βρείτε το CAFÉ «MAZI», το 6P6 CONCEPT STORE με προϊόντα τεχνολογίας, τον πολιτιστικό χώρο της ALPHA BANK, το κοσμηματοπωλείο ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, το κομμωτήριο BOX HAIR STUDIO, το CHOCOTOPIA με σοκολάτες από όλον τον κόσμο, το COOK SHOP με είδη κουζίνας, το DAILY FRESH με φρεσκομαγειρεμένες γευστικές προτάσεις, το παντοπωλείο ΕΝ ΤΗ ΣΤΟΑ, το κατάστημα οπτικών ΟΦΘΑΛΜΟΣ, το STORMY WEATHER με design αντικείμενα, τα υποδήματα STRANTZALI, το κατάστημα ειδών γραφείου και δώρων TZANNES και το φαρμακείο ΜΑΡΑΓΚΟΣ.

Η ιστορία της **Στοάς Νικολούδη**

Περπατώντας στη στοά, ανάμεσα στα καλαίσθητα καταστήματά της που εκείνη την ημέρα θα έχουν βάλει τα γιορτινά τους, θα έχετε και την ευκαιρία να θαυμάσετε από κοντά τη μοναδική της αρχιτεκτονική. Πρόκειται για μία από τις πλέον ιστορικές στοές του αθηναϊκού κέντρου που ανεγέρθηκε το 1936 και είναι ένα από τα σημαντικότερα έργα του αρχιτέκτονα Αλέξανδρου Νικολούδη (1874-1944), με το οποίο μετέφερε στην Ελλάδα τις αρχές της γαλλικής École des Beaux-Arts, ενός φημισμένου, πρωτοποριακού αρχιτεκτονικού ρεύματος της εποχής, που είχε ως βασικά αξιώματα την αισθητική εκλέπτυνση και τον διακοσμητικό πλούτο. Εδώ βρισκόταν το ιστορικό βιβλιοπωλείο «Εστία» και το φημισμένο καφενείο του Λουμίδη, όπου σύχναζαν σπουδαίες προσωπικότητες των γραμμάτων και των τεχνών. Το 1995 η Στοά Νικολούδη χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό, διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης από το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων. Την περίοδο 1997-2001 αναπαλαιώθηκε και ανακατασκευάστηκε με πρωτοβουλία της Alpha Bank. Τον Φεβρουάριο του 2012, η Στοά Νικολούδη καταστράφηκε από τους εμπρησμούς στο κέντρο της Αθήνας. Η Alpha Bank και πάλι ανέλαβε την αποκατάστασή της, η οποία ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2015.

Δείτε όλες τις λεπτομέρειες για τις εκδηλώσεις και τις προσφορές των καταστημάτων στο

www.stoanikoloudi.gr

THE REPUBLIC REDUX

Κινηματογραφική πρεμιέρα αποκλειστικά στο athensvoice.gr

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Η πρώτη και πολυσυζητημένη ταινία του Δημήτρη Τζέτζα σε μια online προβολή, τη Δευτέρα 17 Δεκεμβρίου, με αφορμή τα 15 χρόνια της ATHENS VOICE.

«Ο Αχιλλέας πληρώνεται από τον διαπλεκόμενο δημοσιογράφο Μάριο Σφήκα για να κάνει παράνομες παρακολουθήσεις. Όταν όμως αναλάβει να γυρίσει ένα βίντεο για τον εκβιασμό ενός μεγαλοεπιχειρηματία, για λογαριασμό ενός διεφθαρμένου πολιτικού, μπλέκει ανεπανόρθωτα και όσα ακολουθούν μυρίζουν βενζίνη, τρόμο και αίμα».

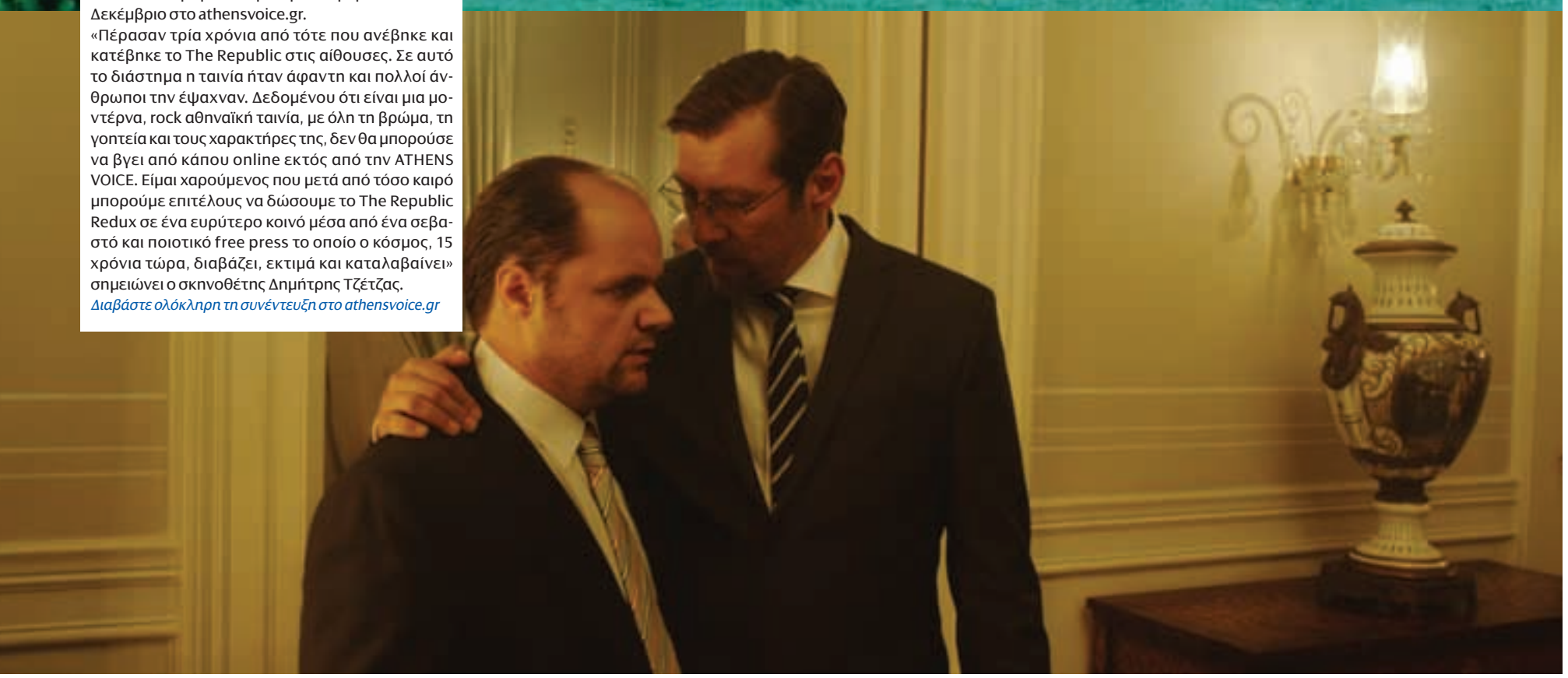
Τρία χρόνια μετά την προβολή της στους κινηματογράφους, η πρώτη ταινία του σκηνοθέτη Δημήτρη Τζέτζα, ένα σκληρό φιλμ με φόντο την Αθήνα της κρίσης, ξεκινά ένα νέο ταξίδι σε μια redux version.

Με ένα λαμπερό καστ πρωταγωνιστών, όπως οι Προμηθέας Αλειφερόπουλος, Αλέξανδρος Λογοθέτης, Γιάννης Στάνκογλου, Τάκης Σπυριδάκης, Ερρίκος Λίτσης, Βίκυ Παπαδοπούλου, Αλεξάνδρα Χασάνι, Δημήτρης Λιόλιος, Πέτρος Λαούδης, Ιωάννα Κολλιοπούλου, Κώστας Νικούλι, Μπάμπης Παπανικολάου, Νικόλαος Ρούσαλης, Σουλτάν Αμίρ, Kazuaki Shitamori, Αντώνης & Χάρης Μήτρου, Blaine Reinenger, Μάκης Παπαδημητρίου, Γιώργος Κιμούλης και Ζωή Λάσκαρη, το «The Republic Redux» θα προβληθεί για πρώτη φορά online τον Δεκέμβριο στο athensvoice.gr.

«Πέρασαν τρία χρόνια από τότε που ανέβηκε και κατέβηκε το The Republic στις αίθουσες. Σε αυτό το διάστημα η ταινία ήταν άφαντη και πολλοί άνθρωποι την έψαχναν. Δεδομένου ότι είναι μια μοντέρνα, rock αθηναϊκή ταινία, με όλη τη βρώμα, τη γοητεία και τους χαρακτήρες της, δεν θα μπορούσε να βγει από κάπου online εκτός από την ATHENS VOICE. Είμαι χαρούμενος που μετά από τόσο καιρό μπορούμε επιτέλους να δώσουμε το The Republic Redux σε ένα ευρύτερο κοινό μέσα από ένα σεβαστό και ποιοτικό free press το οποίο ο κόσμος, 15 χρόνια τώρα, διαβάζει, εκτιμά και καταλαβαίνει» σημειώνει ο σκηνοθέτης Δημήτρης Τζέτζας.

Διαβάστε ολόκληρη τη συνέντευξη στο athensvoice.gr

ΟΠΑΠ Ζήσε το παιχνίδι 60 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΥΤΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΦΕΡΝΟΥΝ ΚΑΤΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ

ΜΕ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΛΑΪΚΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΚΛΗΡΩΣΗ

28 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΕΝΑΣ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟΣ ΝΙΚΗΤΗΣ ΚΕΡΔΙΖΕΙ

2.000.000€

ΛΑΪΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΛΑΧΕΙΟ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. - ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ.

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ: ΕΕΕΠ - Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: 1114

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

Στέλιο, τι γλυκό είναι η ATHENS VOICE;

15 ορόφοι μπισκότα και σοκολάτα! Ο **Στέλιος Παρλιάρος** έφτιαξε γλυκό την ATHENS VOICE.

Ο εθνικός μας ζαχαροπλάστης ευχήθηκε με τον δικό του τρόπο «Χρόνια Πολλά» στην **A.V.**, φτιάχνοντας μια απίθανη τούρτα σοκολάτας με 15 μπισκότα, ένα για το καθένα από τα 15 χρόνια μας.

Τι γλυκό θα ήταν η ATHENS VOICE; Γιατί αυτή η εφημερίδα είναι «έρωτας» για αυτόν; Τι γεύση έχει; Δείτε τι απάντησε ο κορυφαίος chef pâtissier στο βίντεο της **Σοφίας Σφυρή** στο **athensvoice.gr**. Σε ευχαριστούμε πολύ, Στέλιο!

*Διαβάστε τι μας είπε ο Στέλιος Παρλιάρος για την καινούργια του εκπομπή **«Οι γλυκές Αλχημείες ταξιδεύουν»** που κάνει πρεμιέρα Σάββατο 15 Δεκεμβρίου στον ΣΚΑΙ στη σελίδα 68*

ΦΩΤΟ: ΣΟΦΙΑ ΣΦΥΡΗ

15 ΥΠΕΡΟΧΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΜΑΣ ΜΙΛΑΝΕ

Επιμέλεια:
ΜΑΚΗΣ ΠΡΟΒΑΤΑΣ

15 χρόνια ATHENS VOICE. Η πόλη μας. Η Αθήνα.

Ζητήσαμε από 15 εμβληματικούς κατοίκους της Αθήνας να περιγράψουν μια περιοχή της πόλης, την πιο σημαντική στη ζωή τους.

Μιλούν οι: **Νάνος Βαλαωρίτης, Νίκος Δήμου, Μαρία Ευθυμίου, Ζυράννα Ζατέλη, Πέγκυ Ζουμπουλάκη, Άλκη Ζέη, Γιώργος Καμίνης, Μανόλης Κορρές, Μιχάλης Μυτακίδης (Active Member), Τίτος Πατρίκιος, Γιάννης Πετρίδης, Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ, Διονύσης Σιμόπουλος, Κώστας Τσόκλης, Σταμάτης Φασουλής.**

Ένα συλλεκτικό τεύχος που θα εμπλουτιστεί και στη συνέχεια θα γίνει ένα ιστορικό βιβλίο για την Αθήνα.

01

ΝΑΝΟΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Η πλατεία Κολωνακίου, χωμάτινη και πανέμορφη

Η Πατριάρχου Ιωακείμ, όσο και να έχει αλλάξει, περιέχει ακόμα κάτι εμβληματικό. Εκεί μένει ο **Νάνος Βαλαωρίτης**. Ζει τα τελευταία ογδόντα χρόνια στο ίδιο σπίτι... Κάθε φορά που τον επισκέπτομαι, κάνουμε οπωσδήποτε μια κουβέντα για την πολιτική. Κάτι πολύ ενδιαφέρον με τον Νάνο Βαλαωρίτη είναι πως ακόμα και όταν εκφράζει τις πιο απαισιόδοξες σκέψεις και τις βαθιές ανησυχίες του, έχει αυτό το χαμόγελο της ελαφριάς ειρωνείας απέναντι στα πράγματα... Αυτό το χαμόγελο ήταν διαρκώς στο πρόσωπό του κι όσο μας μιλούσε για το δικό του κομμάτι της Αθήνας. Κάποιες στιγμές ήταν νοσταλγικό, κάποιες άλλες λίγο παιχνιδιάρικο και ειρωνικό. Όμως χαμογέλασε με πολλή αγάπη για τα πρόσωπα που θυμήθηκε.

«Γεννήθηκα στην Ελβετία και μέχρι τα πέντε μου χρόνια ζούσαμε στη Γερμανία. Μετά ήρθαμε στην Αθήνα και στην πραγματικότητα μεγάλωσα στην πλατεία Κολωνακίου. Από αυτή την περιοχή είναι οι πρώτες σπουδαίες μνήμες της ζωής μου και συναισθηματικά και πνευματικά. Γι' αυτή θέλω να μιλήσω».

Μιλάτε για τη δεκαετία του '20, την εποχή που η πλατεία ήταν ακόμα χωμάτινη... Ναι, χωμάτινη και πανέμορφη.

Έχετε παίξει ποδόσφαιρο στην πλατεία Κολωνακίου; Με τους φίλους μου παίζαμε εκεί μπάλα, με μια μπάλα φτιαγμένη από πανιά. Οι άλλοι έπαιζαν πιο πολύ, αλλά ακόμα και τότε θυμάμαι συχνά να τους παρακολουθώ. Έμενα στον τρίτο όροφο και υπήρχε ένα παράθυρο στην άκρη του διαδρόμου, από το οποίο έβλεπα την πλατεία. Όμως, ως παιδιά, είχαμε ένα πρόβλημα, θυμάμαι να την έχουν σκάψει και να την έχο υν ξαναφτιάξει είκοσι φορές! Όλο την έσκαβαν για να «κάνουν κάτι» και μας στερούσαν το παιχνίδι. Εμείς μέναμε στην πολυκατοικία που τώρα από κάτω βρίσκεται η «Βιβλιοθήκη», δίπλα στο Βρετανικό Συμβούλιο, το οποίο τότε δεν υπήρχε ακόμα. Το σπίτι το είχε χτίσει ο παππούς μου και επειδή είχε βρει και κάποια μικρά αρχαία, είχε φτιάξει μία βιτρίνα στην είσοδο της πολυκατοικίας και τα είχε τοποθετήσει μέσα. Δεξιά μας, όπως κοιτούσαμε την πλατεία, υπήρχαν όμορφα κτίρια. Θυμάμαι επίσης μπροστά στο σπίτι μας τα πρώτα ταξί της Αθήνας. Μη φανταστείτε πολλά, πέντε ταξί ήταν όλα κι όλα. Εμείς, ως οικογένεια, συνήθως παίρναμε έναν συγκεκριμένο ταξιτζή που λεγόταν Ιβάν. Ήταν πολύ συμπαθής, εξόριστος από την κομμουνιστική Ρωσία και μισούσε τους κομμουνιστές. Θυμάμαι, κάθε φορά, σε όλη τη διαδρομή μιλούσε εναντίον των κομμουνιστών. Έχω την εντύπωση ότι οι γονείς μου τον επέλεγαν επί τούτου για τις ιστορίες που έλεγε! Αν και δεν ήταν δύσκολο να τον πετύχουν.

Το σχολείο που πηγαίνατε ήταν στην περιοχή; Στο σχολείο άρχισα να πηγαίνω, όταν ήμουν δέκα ετών. Ήταν σχετικά μακριά, στην οδό Ιπποκράτους. Εμένα μου φαινόταν πολύ μακριά και το να πηγαίνω και να γυρνάω από το σχολείο ήταν σαν ένα μικρό υπέροχο ταξίδι. Υπήρχαν πιο κοντινά σχολεία, αλλά εγώ φοιτούσα στο σχολείο του Μακρή, στην οδό Ιπποκράτους 5, όπου δίδασκε και ο Ι.Μ.Παναγιωτόπουλος, ως καθηγητής φιλόλογος. Δέκα χρόνια πριν είχε αποφοιτήσει από αυτό το σχολείο και ο Ελύτης. Κατέβαινα, λοιπόν, από την πλατεία Κολωνακίου με τα πόδια. Στην οδό Ακαδημίας έχω δει διαδηλώσεις, τα τανκς στα πραξικοπήματα, τα πάντα. Νομίζω, όμως, ότι κάθε φορά το ίδιο τανκ έβγαινε. Σε αυτό το σπίτι μείναμε μέχρι το 1938 και μετά αλλάξαμε, ήρθαμε εδώ που βρίσκομαι σήμερα. Εκείνο πουλήθηκε το 1939 και χτίστηκε η σημερινή πολυκατοικία που βλέπουμε.

Φωτό: **ΤΑΣΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**

Η πλατεία ήταν από τότε στέκι; Αυτό έγινε περίπου τη δεκαετία του '40. Τότε η πλατεία άρχισε να εξελίσσεται σε αυτό που ξέρουμε σήμερα. Υπήρχαν καφενεία, όπως το «Βυζάντιο», και ένα ζαχαροπλαστείο πολύ σημαντικό για την εποχή, του «Μπόκολα», εκεί που είναι σήμερα το «Da Capo». Εκεί πήγαινε και ο Εμπειρίκος. Έκανε πολύ ωραία γλυκά. Εκεί συναντιόμουν με τους φίλους μου. Αργότερα, πηγαίναμε κάθε νύχτα στο «Βυζάντιο», όλοι οι καλλιτέχνες και οι συγγραφείς. Ο Εμπειρίκος συμπαθούσε πολύ ένα γκαρσόνι, τον Μπάμπη, ο οποίος λόγω των θαμώνων μιλούσε με λόγιο τρόπο. Όταν ήταν να κλείσει το μαγαζί έλεγε με ύφος στον Εμπειρίκο: «Ήπιατε το ποτό σας, πληρώσατε τον λογαριασμό σας... Χαιρετώ σας».

Αναρωτιέμαι αν υπήρχε κάποιος πολιτικός στην παρέα σας... Όχι. Κανένας, ποτέ.

Αυτό είναι λίγο παράξενο, θα περίμενε κανείς το αντίθετο... Ίσως από κάποια διαίσθηση να απέφευγαν τον δικό μας «κόσμο», που είχε να κάνει σχεδόν αποκλειστικά με το πάθος μας για τις τέχνες. Αργότερα, αρχές της δεκαετίας του '60, σκέφτηκα να βγάλω ένα περιοδικό και έγιναν συζητήσεις ανάμεσα στον Ελύτη, τον Εμπειρίκο και εμένα, αλλά δεν προχωρήσαμε. Με τους φίλους μου συναντιόμασταν επίσης στο «Μπραζίλιαν» της οδού Βουκουρεστίου. Τα μεσημέρια έβλεπα, μεταξύ άλλων, τον Σχοινά, τη Μαντώ Αραβαντινού, τον Δημήτρη Ρικάκη και διάφορους άλλους της ηλικίας μου. Προσπαθούσα να τους πείσω να βγάλουμε ένα λογοτεχνικό περιοδικό, να κάνουμε εμείς την αρχή. Αυτοί δεν ήθελαν, πίστευαν ότι θα γελοιοποιηθούμε. Ένα μεσημέρι, αντί για το «Μπραζίλιαν» πήγα στην πλατεία Κολωνακίου και ο φίλος μου Γιώργος Μακρής με σύστησε σε τρεις-τέσσερις νεαρούς, μεταξύ των οποίων ο Πουλικάκος, ο Κουτρουμπούσης, μετά ήρθε η Εύα Μυλωνά και κάποιοι άλλοι. Μόλις κατάλαβα ότι είχαμε παρόμοιες σκέψεις για τις τέχνες, σκέφτηκα να μιλήσω σε αυτούς για το περιοδικό. Ενθουσιάστηκαν. Τους είπα ότι είχα σκεφτεί και τον τίτλο και τους πρότεινα την ονομασία «Πάλι». Συμφώνησαν αμέσως, αφού έγραφαν όλοι τους και τους ενδιέφερε πολύ ο Υπερρεαλισμός. Βρήκα κάποια χρήματα, έδωσε και ο Εμπειρίκος ένα ποσό, οι άλλοι μάζεψαν συνδρομές και βγάλαμε το πρώτο τεύχος. Αυτό το αποφασίσαμε στο καφενείο της Τσακάλωφ, που βρισκόταν ακριβώς απέναντι από του «Μπόκολα». Βρήκαμε έναν τυπογράφο και τελικά το πρώτο τεύχος μάς κόστισε έντεκα χιλιάδες δραχμές. Αυτά τα παιδιά με ενθουσιασμό μοίραζαν το περιοδικό σε κιόσκια, και όπου αλλού μπορούσε να πουληθεί. Εντωμεταξύ οι φίλοι μου από το «Μπραζίλιαν», όταν είδαν ότι έβγαινε το περιοδικό, μας έδωσαν και αυτοί κείμενα. Το πρώτο τεύχος του «Πάλι» είχε μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί είχε κείμενα που όμοιά τους δεν είχαν δημοσιευθεί μέχρι τότε πουθενά. Αυτό συνέβη το 1963. Τακτικά, πλέον, βρισκόμασταν εκεί, στο καφενείο στην πλατεία Κολωνακίου, και σχεδιάζαμε το επόμενο τεύχος.

Πόσα τεύχη βγήκαν συνολικά; Εξι. Δηλαδή βγήκαν πέντε φύλλα αλλά το ένα, το δεύτερο, ήταν διπλό. Βγήκε διπλό γιατί είχε μία μεγάλη συνεργασία του Σχοινά, που έγινε διάσημη. Είχε εφεύρει μία γλώσσα δική του, που την χρησιμοποιούσε έναν υποτιθέμενος άνθρωπος, ο οποίος όμως ήταν ο ίδιος.

Ήταν εβδομαδιαίο ή μηνιαίο; Ακατάστατο. Όταν υπήρχε το υλικό, έβγαινε.

Σήμερα πλέον φτάνει η βόλτα σας μέχρι την πλατεία Κολωνακίου; Τον τελευταίο καιρό, όχι. Ίσως ασυναίσθητα να το αποφεύγω. Είναι πολύ συγκινητικό ότι εκεί διαδραματίστηκαν τόσα γεγονότα που μας σημάδεψαν.

Μου κάνει πολλή εντύπωση ότι όλα αυτά τα περιγράψατε χωρίς κάποιο ίχνος «θρήνου» για ό,τι έχει χαθεί... Η δική μου γενιά την έχει μάθει καλά αυτή την τέχνη: να μη θρηνεί γι' αυτό που χάθηκε. Ευεργετική τέχνη για να συνεχίσεις τη ζωή σου. A

Υπήρχαν καφενεία, όπως το «Βυζάντιο», και ένα ζαχαροπλαστείο πολύ σημαντικό για την εποχή, του «Μπόκολα», εκεί που είναι σήμερα το «Da Capo». Εκεί πήγαινε και ο Εμπειρίκος. Έκανε πολύ ωραία γλυκά.

02

ΑΛΚΗ ΖΕΗ

Λευκωσίας 14, πλατεία Αγάμων. Ο Πλωρίτης, ο Γκάτσος, η Διδώ Σωτηρίου και άλλοι

«Γεννήθηκα στην πλατεία Κολιάτσου. Δύο χρονών, όμως, έφυγα, και πήγα στη Σάμο. Η μαμά μου είχε πάθει φυματίωση, που τότε θεραπευόταν με τον καθαρό αέρα, και πήγε σε σανατόριο στην Πάρνηθα. Με την αδελφή μου μας στείλανε στον παππού μου και στη μεγάλη αδελφή της μαμάς. Περνούσαμε ζωή χαρισάμενη, ήμασταν ελεύθερες, αφού ο μπαμπάς μου μας είχε πολύ στριμωγμένες, και δεν θέλαμε καθόλου να γυρίσουμε. Στην πλατεία Αγάμων ήρθαμε, όταν εγώ ήμουν δεκατεσσάρων χρονών. Μέναμε Λευκωσίας 14, στον 2ο όροφο».

Τον Γιώργο Σεβαστίκογλου τον γνωρίσατε στην πλατεία Αγάμων; Όχι. Τον είχε φέρει ο Μάριος Πλωρίτης σε ένα κουκλοθέατρο που έκανα στο σχολείο της Ανδονοπούλου και εκεί γνωριστήκαμε. Είχε φέρει μαζί και τον Εμπειρίκο, τον Ελύτη και τον Γκάτσο για να δουν την παράσταση. Ήμουν δεκαέξι χρονών, πολύ αδύνατη και έμοιαζα με δώδεκα, ασήμαντη. Ο Γιώργος ήταν είκοσι έξι. Μετά μας καλέσανε να πιούμε καφέ στου «Λουμίδη», και άρχισε ένα φλερτ που κράτησε ώσπου μεγάλωσα και παντρευτήκαμε. Συναπαντιόμασταν πολύ συχνά στου Λουμίδη, στη διάρκεια της Κατοχής.

Τότε δεν ήταν εύκολο να πηγαίνουν τα κορίτσια σε καφενεία με αγόρια. Όχι, καθόλου. Πηγαίναμε κρυφά. Ο μπαμπάς μου δεν ήξερε ότι πηγαίναμε εκεί, του λέγαμε ότι πηγαίναμε στη Γαλλική Ακαδημία κάθε μέρα για μάθημα, και μου έλεγε «τόσα μαθήματα, αλλά δεν βλέπω τα γαλλικά σας να είναι πολύ σπουδαία!».

Τα κορίτσια που έμεναν τότε στην πλατεία Αγάμων ήταν συνηθισμένο να κάνουν γαλλικά; Η πλατεία Αγάμων ήταν σαν το Κολωνάκι. Είχε πολύ ωραία σπίτια. Υπήρχε του Παπαστράτου, ένα μεγάλο άσπρο σπίτι στην επόμενη γωνία, και η οδός Μηθύμνης είχε όλο σπίτια με κήπους. Ήταν πολύ αριστοκρατική γειτονιά. Είχε ένα ζαχαροπλαστείο, τον «Κανδηλώρο» που είχε πάστες, και επί της Πατησίων υπήρχε ένα μαγαζί, «Η κοκέτα», που ήταν ψιλικατζίδικο και είδη ραπτικής μαζί. Έχει μείνει έως τώρα με το ίδιο όνομα! Περνούσα μια μέρα με ταξί από την Πατησίων, το βλέπω και λέω «δεν είναι δυνατόν!».

«Θέλω πολύ να σας πω. Και φυσικά θα μιλήσω για την πλατεία Αγάμων». Αυτή ήταν η εντελώς άμεση απάντηση της **Άλκης Ζεη**, στο τηλεφώνημα που της έκανα για να μας μιλήσει για την Αθήνα.
«Τόσο άμεση και απόλυτη, ότι θα μας πείτε για την πλατεία Αγάμων;»
«Θα καταλάβεις γιατί...»
Λίγες μέρες μετά συναντηθήκαμε στο σπίτι της...

Πότε φύγατε από το σπίτι αυτό; Όταν παντρεύτηκα τον Γιώργο το 1945, και πήγα από την άλλη πλευρά της πλατείας Αγάμων, στη Θάσου, και έμεινα με τα πεθερικά μου. Μόλις έφυγε ο Γιώργος για την Τασκένδη, ξαναγύρισα στη μαμά μου.

Πίσω στο αγαπημένο σπίτι των εφηβικών χρόνων... Ναι. Να φανταστείς ότι μέσα στην Κατοχή, όταν ο πατέρας μου πήγαινε στην Τράπεζα, όλο το πρωί η Διδώ Σωτηρίου έφερνε στο σπίτι μας και συνεδρίαζαν με τη Μαρία Σβώλου, την Ηλέκτρα Αποστόλου και κάποιες φορές τον Κώστα Καραγιώργη. Ουδέποτε κανείς από την πολυκατοικία πήρε είδηση.

Μου είναι αδύνατον να μη ρωτήσω πώς ήταν η Ηλέκτρα Αποστόλου από κοντά. Ήταν ψηλή με πολύ ωραία μάτια, όχι όμορφη, αλλά πολύ ξεχωριστή. Ένας ξεχωριστός άνθρωπος. Είχε και ένα κοριτσάκι, την Αγνή, που αργότερα την γνωρίσαμε στη Μόσχα. Μέχρι σήμερα, όταν έρχεται από τη Μόσχα θα έρθει να με βρει.

Είχε και άλλες φοβερές συναντήσεις στην Κατοχή, Λευκωσίας 14, στον 2ο όροφο; Και ο Γκάτσος ερχόταν πολύ συχνά, όταν ο πατέρας μου έλειπε στην τράπεζα. Συζητούσε με τη μαμά μου.

Εκείνη την εποχή, το 1942, έγραψε την «Αμοργό»... Την οποία αφιέρωσε στην αδελφή μου. Έχει ακόμα το βιβλίο που είναι αφιερωμένο σε αυτήν. Δεν ξαναέγραψε άλλο ποίημα, έγραψε μόνο στίχους για τραγούδια.

Από όλα αυτά τα τόσο σημαντικά πρόσωπα που έχετε συναντήσει, ποιο ήταν που αμέσως καταλάβατε ότι είναι σπουδαίος; Ο Καραγιώργης. Αυτός με είχε εντυπωσιάσει. Ήταν πολύ ωραίος άντρας, μιλούσε με ζεστασιά. Η Διδώ είχε έρθει και έμενε σπίτι μας με τον θείο μου, φοβόταν να μείνει στο δικό της μήπως την πιάσουνε. Σε εμάς δεν την ξέρανε. Ο Καραγιώργης, όταν ήθελε να ανέβει στο σπίτι μας πέταγε ένα πετραδάκι στο παράθυρο, του άνοιγε και ανέβαινε. Είχε έρθει, λοιπόν, ένα βράδυ αρχές του 1946, και άκουσα που έλεγε στη Διδώ «αυτοί δεν βλέπουν τίποτα, δεν καταλαβαίνουν τίποτα», μιλούσε για το Κόμμα, φυσικά, και για την αποχή στις εκλογές. Έλεγαν ότι «θα το πληρώσουμε αυτό το λάθος πάρα πολύ ακριβά». Όπως το πληρώσαμε.

Αυτή τη συζήτηση που, αν κάποιος γυρίσει ένα έργο για την εποχή, θα πρέπει να τη βάλει ως σκηνή, πώς μιλούσαν και τι έλεγαν ο Κώστας Καραγιώργης και η Διδώ Σωτηρίου, εσείς την είδατε μπροστά σας στο σπίτι σας στην πλατεία Αγάμων! Είναι φοβερές, ιστορικές στιγμές. Ποιο ήταν το βασικό συναίσθημα που μπορούσατε να αντιληφθείτε σε αυτούς τους δύο ανθρώπους; Θυμό ή φόβο; Πιο πολύ θυμό γι' αυτά που συνέβαιναν. Θυμάμαι τον θυμό τους. Πηγαίναμε για εκλογές, και έγραψε ο Καραγιώργης στον «Ριζοσπάστη» άρθρο για την Κυριακή με τίτλο: «όλοι στη μάχη για τις εκλογές...». Και παίρνει την άλλη μέρα την εφημερίδα και έγραφε «Αποχή». Του είχανε αλλάξει το άρθρο και βάλανε αποχή. Και από τότε ήταν σε δυσμένεια. Και η Διδώ διαφωνούσε με την αποχή, και την είχαν διαγράψει για ένα διάστημα.

Τα εγγόνια σας τα έχετε πάει εκεί να δουν αυτό το σπίτι και την περιοχή; Ναι, το έχουν δει απέξω. Τους είπα και για μια αγορά που ήταν εκεί, η αγορά Πετάλα. Ήταν ένα γαλακτοπωλείο στη γωνία και μετά έστριβες και ήταν τα μαγαζιά, το μπακάλικο, ο φούρνος. Και απέναντι, επί της Λευκωσίας, ένα ψιλικατζίδικο, και στην άλλη γωνία, στην απέναντι πολυκατοικία, πάλι ένα ψιλικατζίδικο, αλλά πιο μεγάλο, που είχε και πάγο. Ο ένας ψιλικατζής ξέραμε ότι ήταν αριστερών αρχών, και τον άλλον τον είχαμε ύποπτο, μήπως είναι με την αστυνομία, ότι δίνει πληροφορίες, και δεν τον πλησιάζαμε. Θα σου πω μια ιστορία που την θυμήθηκα τώρα. Στο ισόγειο έμενε μία οικογένεια, με μία κόρη πανέμορφη, πιο μεγάλη από εμάς, η οποία στην Κατοχή τα είχε με έναν Ιταλό της Κομαντατούρ, και ύστερα με έναν Γερμανό. Με την απελευθέρωση, χάθηκε. Η μητέρα, λοιπόν, καθόταν όλη μέρα στο παράθυρο και κοιτούσε. Ποιος περνούσε, τι γινόταν, όμως δεν πρόδωσε ποτέ κανέναν. Κι εμείς ποτέ δεν τη ρωτήσαμε για την κόρη της γιατί καταλαβαίναμε ότι είχε φύγει και δεν θα ξαναγύριζε πίσω στην Ελλάδα.

Γεμάτη ζωή. Όμως, από την άλλη, δεν θα θέλατε να είχατε ζήσει λίγο πιο ήρεμα; Ναι, πολύ. Πάρα πολύ. Γιατί ήταν συνεχόμενο όλο αυτό. Η πλατεία Αγάμων, θέλω δεν θέλω, πάντα μένει μέσα μου. Εκεί ξεκίνησα πηγαίνοντας στο σχολείο με την τσάντα και δίναμε ραντεβού με τις άλλες συμμαθήτριες για να πάμε όλες μαζί. Υπήρχαν και συμμαθήτριες Εβραίες που τις κρύψαμε στην Κατοχή και γλίτωσαν. Το σχολείο Ανδονοπούλου, που ήταν εξαιρετικό σχολείο και επί Μεταξά έκαναν ό,τι λιγότερο μπορούσαν από αυτά που τους υποχρέωναν γιατί ήταν όλοι οι δάσκαλοι προοδευτικοί. Και μετά ήρθαν όλα αυτά που σου είπα...

Από όλους αυτούς που σύχναζαν στο σπίτι σας, υπάρχει κάποιος που να τον έχετε νοσταλγήσει πολύ; Τον Μάριο Πλωρίτη, πάρα πολύ...

Τι έχει απογίνει τώρα το σπίτι της οδού Λευκωσίας 14; Τίποτα, είχα περάσει και ήταν μία μικρή πολυκατοικία. Ο γιος του τότε ιδιοκτήτη είχε κάνει την πολυκατοικία ένα μικρό ξενοδοχείο για φοιτητές και περαστικούς. Τον βρήκα εκεί και μάλιστα μου έδειξε κάτι. Είχε αφήσει τον λογαριασμό του ηλεκτρικού στο όνομα «Ζήνων Ζέης», το όνομα του πατέρα μου. A

Φωτό:
ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Η πλατεία Αγάμων ήταν σαν το Κολωνάκι. Είχε πολύ ωραία σπίτια. Υπήρχε του Παπαστράτου, ένα μεγάλο άσπρο σπίτι στην επόμενη γωνία, και η οδός Μηθύμνης είχε όλο σπίτια με κήπους. Ήταν πολύ αριστοκρατική γειτονιά.

03

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΟΚΛΗΣ

Η Αθήνα ήταν μια ξανθιά πολιτεία

Με τον κύριο **Τσόκλη** συναντηθήκαμε στο σπίτι του στους Θρακομακεδόνες... Ήθελα πολύ ο μεγάλος εικαστικός να μας μιλήσει για την Αθήνα, στον χώρο που ζει και δημιουργεί...
«Μουσική ακούτε, όταν δουλεύετε;» Ήταν η πρώτη ερώτηση που μου ήρθε στο μυαλό βλέποντας τον χώρο. *«Παλιά, ναι. Στο ραδιόφωνο και όχι κλασική μουσική. Τα τελευταία χρόνια, όχι. Και δεν έχω έργα στους τοίχους, δεν έχω τίποτα. Δεν θέλω να βλέπω πράγματα. Ζηλεύω τον Μοντριάν. Ζούσε σε ένα άσπρο δωμάτιο, και όταν ήταν στη Νέα Υόρκη τα έπιπλά του ήταν καφάσια βαμμένα άσπρα. Καθόταν επάνω σε αυτά. Ό,τι είναι να κάνεις, να μιλάει».* Και αμέσως μετά ξεκίνησε η συζήτηση. Αιφνιδιαστική από την πρώτη πρόταση μέχρι την τελευταία...

«Την Αθήνα δεν την γνωρίζω καλά, γιατί δεν έχω καλή μνήμη και προσανατολισμό».

Μπορεί να τη γνωρίζετε βαθιά, μέσα από τη ζωή που ζήσατε σε αυτήν... Εμένα η ζωή μου έχει ως εξής: έχω μια παιδική ζωή που σέρνεται μέχρι τα δεκατέσσερά της χρόνια από υπόγειο σε υπόγειο της Αθήνας, από έξωση σε έξωση, από δυστυχία σε πειρασμό, από ανεντιμότητες σε καταστάσεις ποιητικές. Καμιά φορά μού έρχονται όλες αυτές οι καταστάσεις στο μυαλό και σκέφτομαι «τι θα ήταν μια ποιητική βραδιά;». Ίσως η διαδρομή που κάναμε από τις Τζιτζιφιές στον Βοτανικό όλη η οικογένεια, για να κάνουμε εμβόλιο επειδή μας είχε δαγκώσει όλους ο σκύλος μας που ήταν λυσσασμένος. Φεύγαμε εννιά άνθρωποι με τα πόδια, και σε εκείνη τη διαδρομή δημιουργήθηκε και παρέμεινε μία από τις μεγαλύτερες επιθυμίες της ζωής μου, που ήταν να αποκτήσω και εγώ ένα μικρό κοτοπουλάκι. Δεν μπορείς να φανταστείς πόσο είχε μαρκάρει αυτή μου η επιθυμία τη ζωή μου, την οποία διατηρώ ακόμα και τη σκέφτομαι.

Υπήρχε ένα χρώμα που να σας έκανε μεγάλη αίσθηση, όταν ήσασταν παιδί; Αυτή η άσπρο-κίτρινη ώχρα, που ήταν το χρώμα της Αθήνας, πριν οι δρόμοι γίνουν γκρίζοι από την άσφαλτο. Η Αθήνα ήταν μια ξανθιά πολιτεία. Το λένε και κάποια τραγούδια. Και τώρα είναι μια γκρίζα πολιτεία που το φως της, καμιά φορά, δεν ταιριάζει. Η έλλειψη νερού σε μια κίτρινη πόλη, γεμάτη σκόνη. Βγαίνανε το απόγευμα και βρέχανε το δρόμο. Η μάνα μας έβγαινε από το υπόγειο με το καταβρεχτήρι. Μετά βγάζαμε τα σκαμνάκια μας και καθόμασταν. Μικρά παιδιά, δεν είχαμε χρήματα να πάμε πουθενά, καθόμασταν στο πεζούλι. Η μάνα μας έβγαζε την καρέκλα της, όπως την έχω ζωγραφίσει, και καθόταν κι εκείνη για να περάσει η βραδιά.

Ποιο είναι το διαχωριστικό που σας κάνει αρχικά να μιλάτε μέχρι την ηλικία των δεκατεσσάρων; Μετά τα δεκατέσσερα και μέχρι τα δεκαοκτώ μου, έχω μία ζωή που είναι η θητεία μου στα ντεκόρ των κινηματογράφων. Εκεί έχω επαφή με όλη την τραγικότητα και τη λάμψη του Χόλιγουντ μέσα από τις ταινίες. Η μεγάλη χαρά να βλέπω όλες αυτές τις καταπληκτικές γυναίκες και άντρες στις ταινίες. Έχω ακόμα συγκινήσεις μέσα μου, συγκεκριμένες, που δεν εκφράζονται με λόγια γιατί θα τις χαλάσω. Είναι ιερά αντικείμενα από το σινεμά. Τότε είχα το ελεύθερο να μπαίνω σε όλα τα σινεμά της Αθήνας γιατί ήμουν ο «Κωστάκης», γνωστός σε όλη την πιάτσα, ήμουν ένας από τους καλύτερους βοηθούς που μπορεί να ευχηθεί να έχει ένας μάστορας. Αυτή είναι μία Αθήνα που μπορώ να σου διηγηθώ. Τη θαυμάσια Αθήνα που η δουλειά μας στα ντεκόρ ξεκινούσε από την Πέμπτη το μεσημέρι και έφτανε μέχρι τη Δευτέρα, χωρίς ύπνο. Να φτάνεις απλά να υπάρχεις και να δουλεύεις. Να σκαρφαλώνω στις σκάλες να κρεμάω τα ντεκόρ, να φτιάχνω τα ξύλα, να ψωνίζω υλικά, να φωτογραφίζω, να βοηθάω, και να λάμπει η Αθήνα από όλα αυτά τα ντεκόρ που εσύ έφτιαξες, τεράστια ντεκόρ με τα ντεκουπέ. Ένα μουσείο ήταν η Αθήνα τότε και άρχισε να με «φορμάρει». Δηλαδή, το αλητάκι που ήμουν, αρχίζει και γίνεται κάποιος άνθρωπος.

Μου φέρατε στο μυαλό αυτό που λέει ο Σοπενάουερ «τα πάντα είναι αποτέλεσμα της χρήσης της παιδικής μας ηλικίας». Εσείς κάνατε μία πολύ ειδική χρήση της παιδικής σας ηλικίας. Δεν το είχα σκεφτεί ποτέ έτσι, αλλά είναι τόσο σωστό. Ξέρεις όμως τι παθαίνουμε; Αυτές οι αναμνήσεις είναι βρικόλακες και έρχονται να σου πιουν το αίμα, όταν είσαι μεγαλύτερος. Ξέρεις πόσο δύσκολο είναι να τις αποφύγεις; Ενώ τα θεματά σου είναι άλλα αυτή τη στιγμή, σου έρχονται αναμνήσεις από τα παιδικά σου χρόνια και επεμβαίνουν στη σκέψη σου, στο έργο σου, και στα ανατρέπουν. Εκεί που δεν το περιμένεις, αλλά στο τέλος, το θέλεις δεν το θέλεις, είναι μέρος του σώματός σου.

Η πόρτα της Σχολής Καλών Τεχνών είναι ένα σημείο της Αθήνας που θυμάστε; Έχετε στο μυαλό σας σαν στοπ καρέ την πρώτη φορά που την περνάτε; Ναι...! Ήταν πάρα πολύ ωραία στιγμή! Στα δεκαοκτώ μου χρόνια. Όπου την «πέρασα» με κόλπο, γιατί δεν είχα πάει στο Γυμνάσιο, σταμάτησα στο Δημοτικό. Δεν μπορούσα να πάω στο Γυμνάσιο, έπρεπε να δουλεύω, έκανα χιλιάδες ψιλοδουλειές αλλά, δεν αξίζει τον κόπο να τις συζητάμε πια αυτές... Με παίρνει, λοιπόν, ο Βαγγέλης Φαεινός και πάμε στη Σχολή Καλών Τεχνών, αφού εγώ ήμουν δειλός, και το πρώτο που μου ζήτησαν ήταν το απολυτήριό μου. Φοβήθηκα, όμως ήμουν συνεννοημένος με τον Φαεινό, τους είπα ότι πάω σε νυχτερινό Γυμνάσιο και θα τελειώσω σε λίγο καιρό. Δεν τους πείραξε και με έγραψαν. Όμως όταν στο τέλος έδωσα για τα εργαστήρια, μου ζήτησαν από τη γραμματεία το απολυτήριο. Τους είπα ότι δεν έχω, έκαναν οι καθηγητές συμβούλιο και είπαν να βγω ως εξαιρετικό ταλέντο. Αλλιώς θα είχα κολλήσει στα ντεκόρ.

Στα χρόνια της Σχολής Καλών Τεχνών, ποια ήταν η μεγάλη στιγμή που θυμάστε από την Αθήνα εκτός Σχολής; Κατεβαίνοντας στη Σχολή έκοψα δύο άσπρα τριανταφυλλάκια μικρά, από το σπίτι του Μυριβήλη, να τα βάλω στο καβαλέτο της κοπέλας που αγαπούσα.

Μετά από όλα αυτά, αναρωτιέμαι αν ύστερα φεύγοντας για τόσα χρόνια εκτός Ελλάδας, λειτούργησε μέσα σας η νοσταλγία ή όχι... Καθόλου, παρότι στην Ιταλία και στη Γαλλία έζησα πολλά χρόνια. Όμως όταν γύρισα στην Ελλάδα, συνέβη κάτι παράξενο. Η Ελλάδα περιέργως εκείνη την εποχή μού ανοίγει την αγκαλιά της. Κέρδιζα χρήματα, έγραφαν για μένα. Εκεί ζω μια δεύτερη επαφή με την Αθήνα και νομίζω ότι ένας βασικός παράγοντας αυτής της σχέσης μου μαζί της είναι η φιλία μου με τον Μάνο Περάκη. Μέγας εραστής της Πλάκας και της Αθήνας, ο οποίος είκοσι χρόνια μετά με ξαναβάζει μέσα σε χώρους που έχω ήδη ζήσει. Και μου ξαναδείχνει τους τόπους αυτούς...

Και την Ομόνοια της «νέας» Αθήνας; Δεν ξέρω να σου διηγηθώ την Ομόνοια. Ξέρω να σου πω το έργο που χάλασε στην Ομόνοια.

Φαίνεται ότι η δική σας ζωή είναι γεμάτη σημαντικά σταυροδρόμια. Ποιο θεωρείτε το σταυροδρόμι που, αν τότε κάνατε την «άλλη επιλογή», τίποτα δεν θα ήταν ίδιο για εσάς στη ζωή αυτή; Τελειώνω τις σπουδές μου και είμαι ερωτευμένος με μία κοπέλα. Εκείνη θα τέλειωνε σε ένα χρόνο ή δύο. Η μητέρα της ούτε να ακούσει για μένα. «Χαμαντράκι» με έλεγε. Πάω στρατιώτης και τότε της κάνει πρόταση γάμου ένας καθηγητής Χημείας, Σκουλικίδης λεγόταν, και προσπαθούν να την πείσουν να τον αρραβωνιαστεί. Αυτή να τρελαίνεται για μένα, να κάνουμε μέχρι τότε στον δρόμο ό,τι μπορείς να φανταστείς και ξαφνικά την αρραβωνιάζουν με τον άλλον. Και κάποια στιγμή, μου το λένε. Αποφασίζω να σκοτώσω τους γονείς της. Ο Μίμης Κοντός, φίλος μου, πρώην άντρας της Ελένης, είχε ένα περίστροφο και ήξερα πού το είχε κρυμμένο. Όμως επειδή κατάλαβε ότι κάτι δεν πάει καλά με μένα, το είχε κρύψει αλλού. Το βράδυ που αποφάσισα να κάνω το έγκλημα, ψάχνω και δεν βρίσκω το περίστροφο. Παρά ταύτα πάω, έμεναν Μπενάκη και Σόλωνος, μπαίνω στην αυλή, χτυπάω και ανοίγει το παράθυρο η κοπέλα. Ήταν μόνη της στο σπίτι. Με ρώτησε τι θέλω εκεί τέτοια ώρα. Δεν της απάντησα, και κοιτώντας τριγύρω, βλέπω στην αυλή μια σκάλα τόσο ψηλή, που ανέβαινε δύο πατώματα. Μπορείς να φανταστείς τη σύμπτωση; Υπάρχουν τέτοιες σκάλες; Τις βλέπεις συχνά; Ανεβαίνω από το παράθυρο, μπαίνω μέσα και πάνω σε ένα μαρμάρινο τραπέζι που είχαν βλέπω ένα μεγάλο μαχαίρι. Ποιος ξέρει σε τι κατάσταση βρισκόμουν, το αρπάζω και της λέω: «θα σου κάνω ένα δώρο που αυτός δεν μπορεί ποτέ να σου κάνει». Και με το μαχαίρι, έκοψα το δάχτυλό μου. Πήγαμε στον Ερυθρό Σταυρό απλά για την αιμορραγία. Αν είχα το περίστροφο θα περίμενα και θα τους σκότωνα. Δεν είναι, λοιπόν, μια Αθήνα αυτή για μένα; Σόλωνος και Μπενάκη.

Συνήθως αν κάποιος «επιζήσει» μετά από αυτές τις οριακές καταστάσεις, τίποτα δεν ξαναείναι ίδιο. Αυτό το κόψιμο του δαχτύλου μου, έκοψε από την καρδιά μου την αγάπη μου. Γλίτωσα από εκεί και πέρα. Με βασάνιζε, αλλά γλίτωσα. Δεν είχα παραπέρα χώρο να πάω. Μετά για χρόνια, για όποιον ήθελε να με ακούσει, απλά του διηγιόμουν για την αγάπη μου αυτή.

Στα μόνιμα σημάδια μας συνήθως δίνουμε κάποιο όνομα. Εσείς το έχετε κάνει για το δάχτυλο που λείπει; Το δαχτυλίδι μου. Έτσι το λέω.

Όταν κάποτε κλείσετε τα μάτια σας για πάντα, υπάρχει ένα χρώμα που θα θέλατε να το βλέπετε αιώνια; Αυτό το γκρι-μπλε που χρησιμοποιώ. Και λέω καμιά φορά ότι, ενώ το χρησιμοποίησα για την εκπορνευμένη πλευρά της Τέχνης μου, είναι ίσως το πιο χαρακτηριστικό αυτού που ονομάζω «απόψεώς μου περί χρώματος». Αυτό είναι το χρώμα της Ελλάδας. Είτε το θες είτε δεν το θες, σε κυνηγάει. **Α**

Φωτό:
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ

Το βράδυ που αποφάσισα να κάνω το έγκλημα, ψάχνω και δεν βρίσκω το περίστροφο. Παρά ταύτα πάω, εμένανε Μπενάκη και Σόλωνος, μπαίνω στην αυλή, χτυπάω και ανοίγει το παράθυρο η κοπέλα..

04

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΡΟΥΚ

Το «Ντόλτσε», το σύνορο Εξαρχείων - Κολωνακίου

Κάθε φορά που είναι να συναντήσω την **Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ** έχω μια τεράστια χαρά...
Κυρίως γιατί ξέρω ότι θα πει αιφνιδιαστικά υπέροχα πράγματα. Ποτέ δεν έχει συμβεί αλλιώς...

«Θέλω να σας μιλήσω για το "Ντόλτσε", αλλά δεν γίνεται να μην πάρω την ιστορία από την αρχή, και να πω και για το πρώτο μου σπίτι στα Εξάρχεια... Δεν ξέρω πού γεννήθηκα, αλλά οι γονείς μου νοίκιασαν αυτό το διαμέρισμα, Μεσολογγίου και Μεταξά, στην καρδιά των Εξαρχείων. Εκεί έζησα όλη μου τη νιότη, εκεί μεγάλωσα. Ήταν ένα πολύ απλό και συμπαθητικό σπίτι εκείνης της εποχής. Θα μιλήσω, λοιπόν, για το πρώτο μου σπίτι, τα Εξάρχεια, και το "Ντόλτσε" που έγινε "σαν το σπίτι μου"».

Ό,τι θέλετε... Άλλωστε με αφορμή τα γενέθλια της «Φωνής της Αθήνας» μιλάμε... Σωστά! Και χαίρομαι πολύ.

Σαν συνοικία πώς ήταν τότε τα Εξάρχεια; Εργατική, αστική; Τότε ήταν η άλλη πλευρά του Κολωνακίου. Η άλλη πλευρά του ίδιου νομίσματος. Μεγαλώνοντας το ανακάλυψα αυτό. Ήταν και εκεί η μεριά αρκετών διανοουμένων και πολλών ποιητών.

Η πλατεία Εξαρχείων πώς ήταν; Αριστούργημα! Μια ανοιχτή γειτονιά. Είχε τραπεζάκια, καθόμασταν έξω, συζητούσαμε, και δεν ξέραμε σε ποιου το τραπέζι να πρωτοπάμε.

Εσείς, οι τότε Εξαρχιώτες, τι σχέσεις είχατε με τους τότε Κολωνακιώτες; Μέχρι τη δεκαετία του '60, που ήμουν ακόμα είκοσι χρονών, πίστευα ότι η πλατεία Κολωνακίου είχε αρχίσει να γίνεται πραγματική σνομπαρία, και δεν το μπορούσα καθόλου. Άλλα καθώς μεγάλωνα καταλάβαινα ότι στην πραγματικότητα ήταν η συνέχεια των Εξαρχείων και δεν υπήρχε αυτός ο κοινωνιολογικός διαχωρισμός. Αργότερα, που άρχισε πάλι να γίνεται ο διαχωρισμός, έγινε αντικείμενο πλάκας, και εμείς των Εξαρχείων λέγαμε ότι το «σνομπικό» Κολωνάκι άρχιζε από τον Άγιο Διονύση και μετά.

Πότε έγινε στέκι σας το «Ντόλτσε»; Από το 1960, όταν ήμουν είκοσι χρονών. Και μάλιστα, όταν έγινε «Φίλιον», με τον Ηρακλή, που τον βλέπω ακόμα όταν πηγαίνω, λέγαμε αστεία για το καινούργιο όνομα.

Όταν άλλαξε από «Ντόλτσε» σε «Φίλιον», σας ενόχλησε; Καθόλου. Ήταν μία από τις πραγματικότητες της ζωής. Απλώς μπερδευόμουν καμία φορά! Άλλωστε εμείς τα μεσημέρια δεν μπορούσαμε να διανοηθούμε να μην είμαστε στο «Ντόλτσε». Ήταν καθημερινή παράσταση.

Εμπνευστήκατε κάποιο από τα ποιήματά σας εκεί; Σίγουρα θα εμπνεύστηκα πολλά πράγματα, από αυτά που τα παίρνεις μέσα σου και, όταν πας σπίτι, βγαίνουν. Ήμουν σε ένα χώρο που πραγματικά με ενέπνεε, και ένας τέτοιος χώρος δουλεύει υπόγεια μέσα σου. Άλλωστε εκεί νιώθω σαν το σπίτι μου...

Είναι μια φράση που τη λέμε γενικά, αλλά ένας χώρος πώς γίνεται «σαν το σπίτι» κάποιου; Εκείνη την εποχή, την παλαιά εποχή στην οποία ανήκω, δεν μπορούσες να διανοηθείς έναν διανοούμενο, αλλά και οποιονδήποτε άνθρωπο, που να μην είχε στέκι. Συνήθως ένα καφενείο. Όταν δεν έχεις κάποιο στέκι είναι σαν να είσαι στον δρόμο, σαν να μην έχεις σπίτι. Τότε ήταν το πιο απλό, το πιο συνηθισμένο, και μάλιστα νομίζω ότι η εποχή μου είναι αυτή στην οποία άρχισαν να γίνονται δεκτές και οι γυναίκες στα καφενεία. Εγώ θεωρούμουν επαναστάτρια. Μάλλον επειδή ήμουν και ποιήτρια, με ψιλοσυγχωρούσαν.

Κάνατε καμία απιστία διαρκείας στο «Ντόλτσε»; Κάποια στιγμή, για κάποιο λόγο, να έγινε άλλο μαγαζί το στέκι σας; Όχι. Απλά αν μου έδιναν ραντεβού αλλού, πήγαινα.

Μιας και είμαστε στη δεκαετία του '60, στη διάρκεια της Χούντας συνεχίσατε να μαζεύεστε εκεί ή διαλύθηκε το στέκι; Όλα είχαν διαλυθεί τότε. Όμως, πηγαίναμε έστω και αραιά.

Πώς πιστεύετε ότι λειτουργούν τα στέκια στον ψυχισμό ενός ανθρώπου; Μα, μία από τις απώλειες που έχουμε στην εποχή μας είναι ότι δεν υπάρχουν πια αυτά. Εδώ, βλέπεις ζευγάρια σε κάποιο καφενείο, και μιλάνε με τα κινητά. Ή μιλάνε σε άλλους, μετά λένε και μία φράση μεταξύ τους... και τρελαίνεσαι. Έχουν καταστραφεί οι σχέσεις των ανθρώπων. Δεν είναι αστείο αυτό. Εντάξει, δεν μπορεί κανείς να εμποδίσει την ιστορία να εξελίσσεται, αλλά έχουμε πάει πια σε ένα σημείο δύσκολο, όπου ο άνθρωπος, σαν ψυχοσύνθεση, σαν μοναδικότητα, εξαφανίζεται. Πατάς ένα κουμπί πλέον και βγαίνει ολόκληρος ο κόσμος. Και αυτό εμένα με έχει τρομάξει. Δεν τα πάω καθόλου καλά με τα μηχανήματα, ποτέ δεν τα πήγαινα καλά. Λέω πάντοτε ότι ανήκω στην εποχή μισό αιώνα πριν. Στην αρχή αυτή η έλλειψή μου κάπως με σόκαρε, αλλά τώρα λέω, ευτυχώς, είμαι τυχερή που δεν ξέρω ακριβώς τι χάνω...

Δηλαδή, στα νέα παιδιά θα συνιστούσατε «οπωσδήποτε να βρείτε έναν χώρο που να τον κάνετε στέκι, αλλά...» Να μιλάτε. Να κάνετε κουβέντα. Να απαγορεύονται τα κινητά. Να λέτε τα μυστικά σας, τις διαφωνίες σας, με τα λόγια. Τι θα αντικαταστήσει αυτή τη φύση του ανθρώπου; Το μηχάνημα; Δεν γίνεται. Πάμε, δηλαδή, για παγκόσμια σχιζοφρένεια! Δυστυχώς, δεν θα είμαι εδώ να δω...

Καταλαβαίνω ότι παρ' όλα αυτά δεν είστε της άποψης «όσο παλιότερα τόσο καλύτερα»... Όχι, καθόλου. Αλλά αυτό που ήταν σίγουρα «παλαιότερα - καλύτερα», ήταν ότι η πραγματικότητα μας έδινε τη δυνατότητα να την ανανεώνουμε, είτε με τη βία, δυστυχώς, είτε με την πειθώ, είτε με κάτι που την άρχιζε από την αρχή, και μετά πάλι τα ίδια μαρτύρια, όμως υπήρχε μία ζωντανή ύπαρξη του κόσμου.

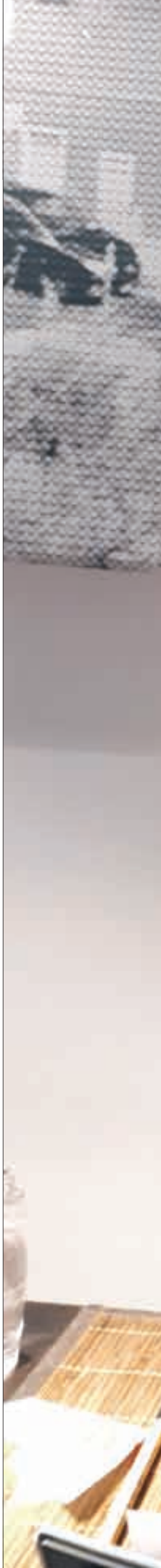
Φαίνεται ότι, τώρα, αν ένα παιδί είναι της λογικής «πάμε να βρούμε ένα μέρος να μιλήσουμε», θα δυσκολευτεί και να βρει τέτοιο μέρος, αλλά κυρίως να βρει παιδιά της ηλικίας του να το ακολουθήσουν. Ακριβώς. Δεν είμαι βέβαια είκοσι χρονών να ξέρω, αλλά δεν νομίζω ότι υπάρχει επιλογή. Αλλά ας μην τα βλέπουμε όλα μαύρα. Στην ιστορία του κόσμου, πολλοί «κόσμοι» έχουν ανατραπεί. Και δεν ξέρουμε ούτε τι μας περιμένει, ούτε μπορούμε να φανταστούμε, αλλά, αυτό που έχει σημασία, είναι η ζωή. Όσο υπάρχει ζωή, υπάρχει και ελπίδα.

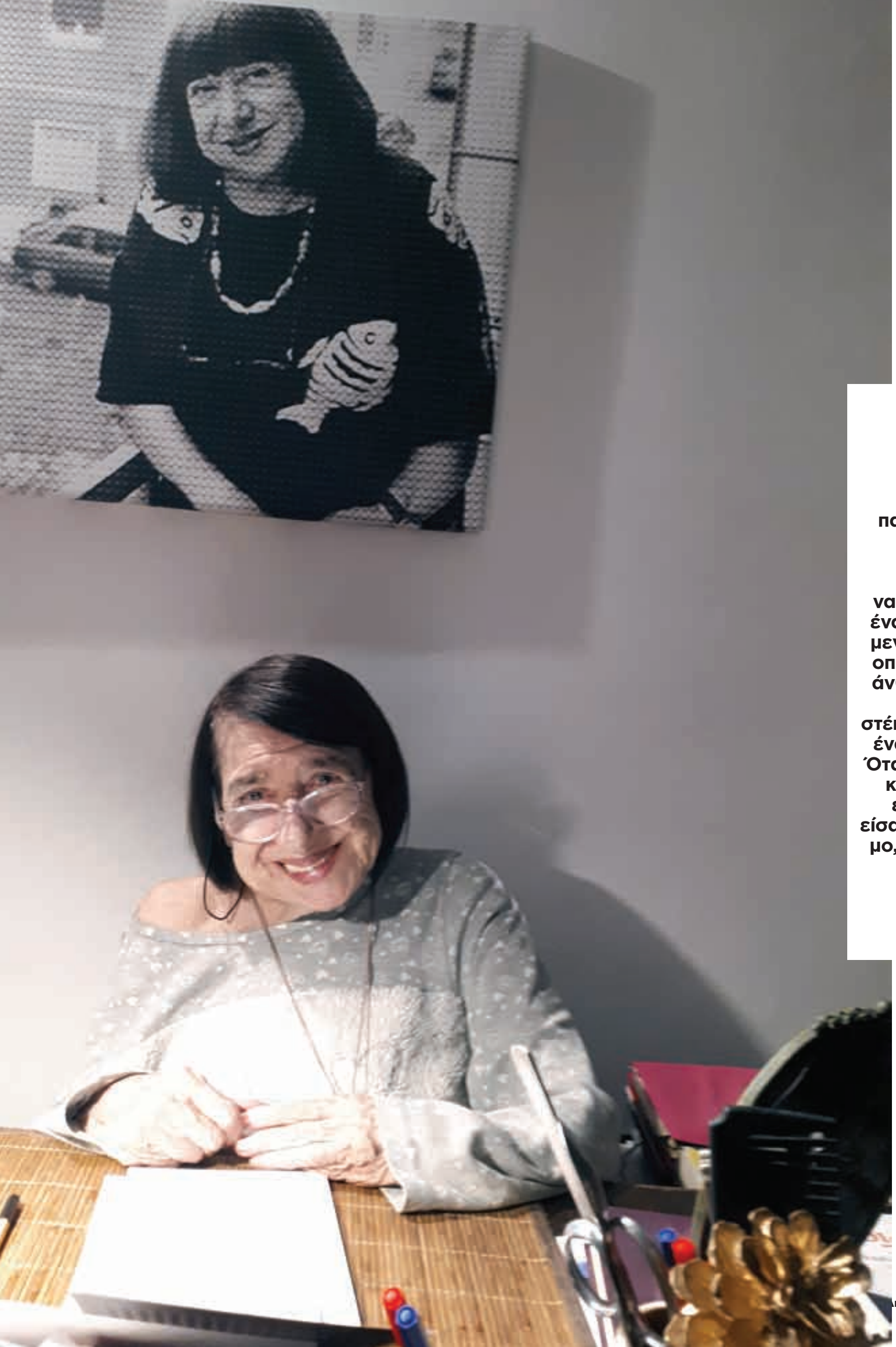
Θα θέλατε, ας πούμε, στο μέλλον το «Φίλιον» να γίνει ξανά στέκι νεαρών παιδιών που θα κουβεντιάζουν; Δεν ξέρω, αν αυτή η πίστη στη ζωή και στο μέλλον σημαίνει επανάληψη. Και αν είναι καλό να σημαίνει επανάληψη. Μπορεί να είναι κάτι τελείως διαφορετικό, κάτι που ούτε μπορούμε να το φανταστούμε τώρα.

Αφού στην εποχή σας ήταν το «σύνορο», θα μπορούσαν και στο μέλλον να συναντιούνται τα παιδιά των Εξαρχείων και του Κολωνακίου και να κουβεντιάζουν εκεί. Κάτι σαν «no man's land». Μου αρέσει πολύ αυτή η ιδέα. Ιδανική κατάσταση.

Αν, πραγματικά, στο τέλος περνάει σαν γρήγορο βίντεο η ζωή μας, ένα πλάνο του «Ντόλτσε» - «Φίλιον» θα υπάρχει στο δικό σας. Βέβαια. Ιδίως γιατί αφορά το πολύτιμο μέρος του ανθρώπου, που είναι τα νιάτα.

Όταν είχαμε πάει μαζί, μου έκανε τόση εντύπωση που όλοι σάς φώναζαν με το μικρό σας όνομα, «Κατερίνα»... Σαν στο σπίτι μου... σαν στο σπίτι μου... A

Εκείνη την εποχή, την παλαιά εποχή στην οποία ανήκω, δεν μπορούσες να διανοηθείς έναν διανοούμενο, αλλά και οποιονδήποτε άνθρωπο, που να μην είχε στέκι. Συνήθως ένα καφενείο. Όταν δεν έχεις κάποιο στέκι είναι σαν να είσαι στον δρόμο, σαν να μην έχεις σπίτι.

05

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΥ

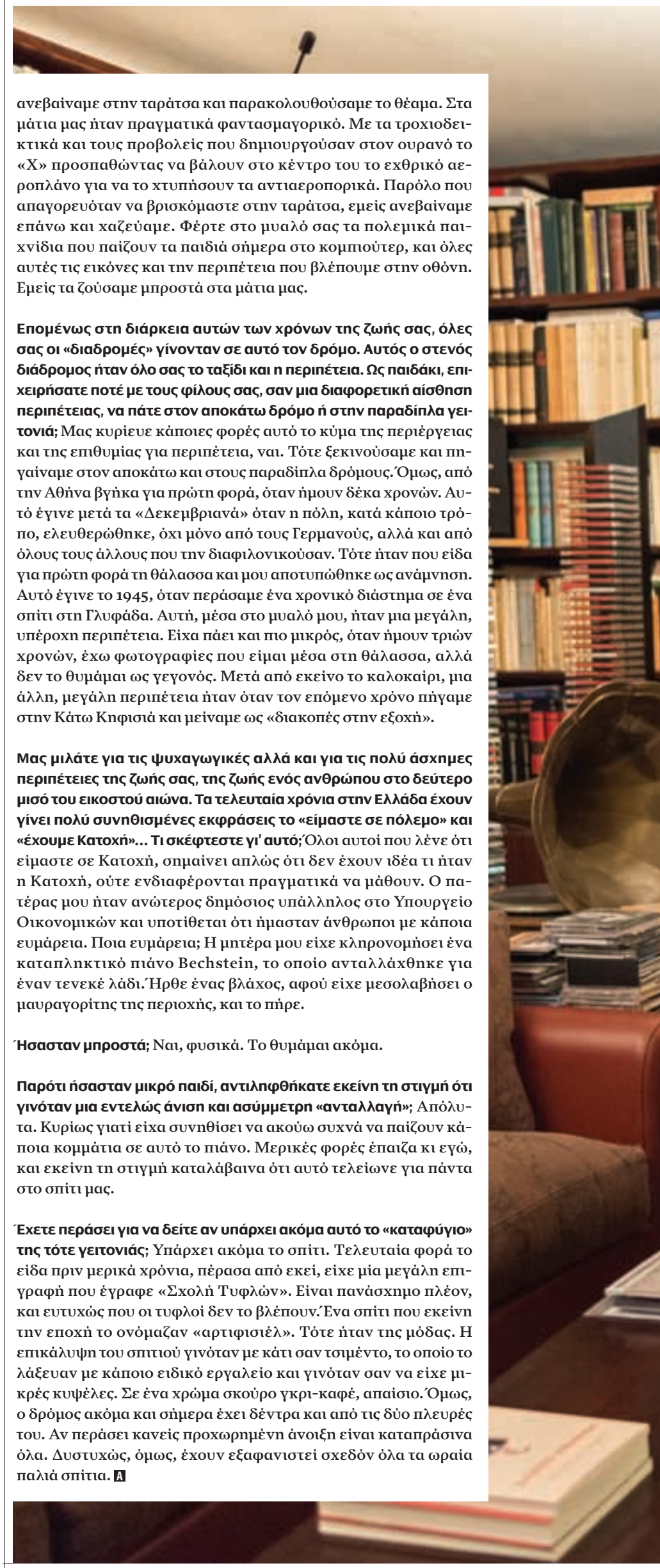
Οδός Μιχαήλ Βόδα, ένας δρόμος παράδεισος

Με τον **Νίκο Δήμου** βρεθήκαμε στο σπίτι του και έτσι αναπόφευκτα του ζήτησα αρχικά να με ξεναγήσει στη βιβλιοθήκη του, μία από τις πιο εντυπωσιακές και οργανωμένες βιβλιοθήκες που μπορεί να δει κάποιος σε σπίτι... Συζητήσαμε για διάφορα βιβλία που είδα εκεί και για την καθημερινότητα στην οποία μπαίνει, όταν γράφει. Κάποια στιγμή βρεθήκαμε να συζητάμε για το γενεαλογικό δένδρο της οικογένειάς του, που από την πλευρά της μητέρας του φτάνει σε μία πολύ παλιά γενοβέζικη οικογένεια, που ήρθε στη Χίο τον 14ο αιώνα...

Το σημείο της Αθήνας για το οποία θα μας μιλήσετε ποιο είναι; Θα γυρίσω πάρα πολλά χρόνια πίσω και θα σας μιλήσω για τη γειτονιά στην οποία δεν γεννήθηκα μεν, αλλά μεταφέρθηκα ως βρέφος δέκα μηνών. Οι γονείς μου αρχικά έμεναν στην οδό Μητσαίων, κάτω από την Ακρόπολη, και μετά βρήκαν αυτό το καινούργιο σπίτι στη Μιχαήλ Βόδα στον αριθμό 143. Νοίκιασαν το επάνω πάτωμα, όπου από την πίσω βεράντα του έβλεπες μποστάνια, κληματαριές, κήπους και στο βάθος την Πάρνηθα. Η περιοχή ακόμα χτιζόταν. Όλα τα σπίτια γύρω ήταν νεοκλασικά. Το άλλο ωραίο στοιχείο του δρόμου αυτού ήταν, και ακόμα είναι, ότι πλαισιωνόταν από δενδροστοιχίες. Ήταν ένας δρόμος παράδεισος για τα παιδιά. Εμείς δεν παίζαμε σε αλάνες, η αλάνα μας ήταν αυτός ο δρόμος. Δεν περνούσε ποτέ αυτοκίνητο από εκεί, και όταν περνούσε γινόταν συναγερμός. Φωνάζαμε με ενθουσιασμό: «Αυτοκίνητο, αυτοκίνητο!». Εκεί έζησα την έναρξη του πολέμου. Ήμουν πέντε χρονών, όταν ξεκίνησε ο πόλεμος. Εκεί έζησα την Κατοχή...

Ο δρόμος αυτός που ήταν «παράδεισος», στη διάρκεια της Κατοχής παρέμεινε ενός είδους «παράδεισος» ή μετατράπηκε σε «κόλαση»; Και τα δύο συνέβησαν, στην πιο έντονη μορφή τους. Εκεί έζησα τον φοβερό χειμώνα του '41, όταν οι άνθρωποι πέθαιναν από την πείνα. Άκουγες μπροστά από το σπίτι μας τη κραυγή «πεινάω», και το πρωί περνούσε ο Δήμος με το κάρο και μάζευε τα πτώματα των ανθρώπων που είχαν πεθάνει από την πείνα και το κρύο. Ο χειμώνας του '41 δεν ήταν μόνο ο πρώτος χειμώνας της Κατοχής, ήταν και ο πιο βαρύς χειμώνας της Κατοχής. Είχε χιόνι ακόμα και μέσα στην πόλη. Τα δάχτυλά μας, όλων των παιδιών, ήταν γεμάτα χιονίστρες. Περάσαμε πάρα πολλές στερήσεις. Ωστόσο, ο δρόμος αυτός συνέχισε να είναι ο «παράδεισός» μας, αφού και τότε παίζαμε πολύ έξω από τα σπίτια μας. Αυτό το συγκεκριμένο παιχνίδι που έκανα στον δρόμο στη διάρκεια της Κατοχής είναι που ανακαλώ, όταν θέλω να θυμηθώ κάτι ευχάριστο. Με κάνει να νιώθω ωραία. Σκέφτομαι: «Τουλάχιστον έπαιξα εκεί και τότε». Να σας πω επίσης πως από όταν ξεκίνησε ο πόλεμος, το σπίτι μας έγινε κέντρο για τη γειτονιά, ως καταφύγιο. Μάλιστα, κατά τον καθηγητή του Πολυτεχνείου που έμενε διαγωνίως απέναντι, δεν θυμάμαι το όνομά του, είχε το καλύτερο υπόγειο για καταφύγιο, αφού ήταν διώροφο και είχε πολύ δυνατή κατασκευή από μπετόν αρμέ. Έτσι, όταν χτυπούσε συναγερμός, οι κοντινοί γείτονες έρχονταν στο δικό μας σπίτι.

Η Μιχαήλ Βόδα 143 αντιπροσώπευε για εσάς την ασφάλεια μέσα σε αυτή την τρέλα του κόσμου; Ναι, φυσικά...! Βέβαια, να πω ότι μόνο στην αρχή του πολέμου τρέχαμε στα καταφύγια μόλις ειδοποιούσαν οι σειρήνες. Μετά καταλάβαμε ότι δεν πρόκειται οι εχθροί να βομβαρδίσουν την Αθήνα, εξαιτίας της Ακρόπολης. Άλλωστε το είχαν δηλώσει κιόλας. Έτσι, όταν έρχονταν τα εχθρικά αεροπλάνα, και αυτό συνέβαινε τη νύχτα κυρίως, και βομβάρδιζαν τον Πειραιά ή κάποιες βιομηχανικές ζώνες, εμείς ανεβαίναμε στην ταράτσα και παρακολουθούσαμε το θέαμα. Στα μάτια μας ήταν πραγματικά φαντασμαγορικό. Με τα τροχιοδεικτικά και τους προβολείς που δημιουργούσαν στον ουρανό το «Χ» προσπαθώντας να βάλουν στο κέντρο του το εχθρικό αεροπλάνο για να το χτυπήσουν τα αντιαεροπορικά. Παρόλο που απαγορευόταν να βρισκόμαστε στην ταράτσα, εμείς ανεβαίναμε επάνω και χαζεύαμε. Φέρτε στο μυαλό σας τα πολεμικά παιχνίδια που παίζουν τα παιδιά σήμερα στο κομπιούτερ, και όλες αυτές τις εικόνες και την περιπέτεια που βλέπουμε στην οθόνη. Εμείς τα ζούσαμε μπροστά στα μάτια μας.

Επομένως στη διάρκεια αυτών των χρόνων της ζωής σας, όλες σας οι «διαδρομές» γίνονταν σε αυτό τον δρόμο. Αυτός ο στενός διάδρομος ήταν όλο σας το ταξίδι και η περιπέτεια. Ως παιδάκι, επιχειρήσατε ποτέ με τους φίλους σας, σαν μια διαφορετική αίσθηση περιπέτειας, να πάτε στον αποκάτω δρόμο ή στην παραδίπλα γειτονιά; Μας κυρίευε κάποιες φορές αυτό το κύμα της περιέργειας και της επιθυμίας για περιπέτεια, ναι. Τότε ξεκινούσαμε και πηγαίναμε στον αποκάτω και στους παραδίπλα δρόμους. Όμως, από την Αθήνα βγήκα για πρώτη φορά, όταν ήμουν δέκα χρονών. Αυτό έγινε μετά τα «Δεκεμβριανά» όταν η πόλη, κατά κάποιο τρόπο, ελευθερώθηκε, όχι μόνο από τους Γερμανούς, αλλά και από όλους τους άλλους που την διαφιλονικούσαν. Τότε ήταν που είδα για πρώτη φορά τη θάλασσα και μου αποτυπώθηκε ως ανάμνηση. Αυτό έγινε το 1945, όταν περάσαμε ένα χρονικό διάστημα σε ένα σπίτι στη Γλυφάδα. Αυτή, μέσα στο μυαλό μου, ήταν μια μεγάλη, υπέροχη περιπέτεια. Είχα πάει και πιο μικρός, όταν ήμουν τριών χρονών, έχω φωτογραφίες που είμαι μέσα στη θάλασσα, αλλά δεν το θυμάμαι ως γεγονός. Μετά από εκείνο το καλοκαίρι, μια άλλη, μεγάλη περιπέτεια ήταν όταν τον επόμενο χρόνο πήγαμε στην Κάτω Κηφισιά και μείναμε ως «διακοπές στην εξοχή».

Μας μιλάτε για τις ψυχαγωγικές αλλά και για τις πολύ άσχημες περιπέτειες της ζωής σας, της ζωής ενός ανθρώπου στο δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα. Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα έχουν γίνει πολύ συνηθισμένες εκφράσεις το «είμαστε σε πόλεμο» και «έχουμε Κατοχή»... Τι σκέφτεστε γι' αυτό; Όλοι αυτοί που λένε ότι είμαστε σε Κατοχή, σημαίνει απλώς ότι δεν έχουν ιδέα τι ήταν η Κατοχή, ούτε ενδιαφέρονται πραγματικά να μάθουν. Ο πατέρας μου ήταν ανώτερος δημόσιος υπάλληλος στο Υπουργείο Οικονομικών και υποτίθεται ότι ήμασταν άνθρωποι με κάποια ευμάρεια. Ποια ευμάρεια; Η μητέρα μου είχε κληρονομήσει ένα καταπληκτικό πιάνο Bechstein, το οποίο ανταλλάχθηκε για έναν τενεκέ λάδι. Ήρθε ένας βλάχος, αφού είχε μεσολαβήσει ο μαυραγορίτης της περιοχής, και το πήρε.

Ήσασταν μπροστά; Ναι, φυσικά. Το θυμάμαι ακόμα.

Παρότι ήσασταν μικρό παιδί, αντιληφθήκατε εκείνη τη στιγμή ότι γινόταν μια εντελώς άνιση και ασύμμετρη «ανταλλαγή»; Απόλυτα. Κυρίως γιατί είχα συνηθίσει να ακούω συχνά να παίζουν κάποια κομμάτια σε αυτό το πιάνο. Μερικές φορές έπαιζα κι εγώ, και εκείνη τη στιγμή καταλάβαινα ότι αυτό τελείωνε για πάντα στο σπίτι μας.

Έχετε περάσει για να δείτε αν υπάρχει ακόμα αυτό το «καταφύγιο» της τότε γειτονιάς; Υπάρχει ακόμα το σπίτι. Τελευταία φορά το είδα πριν μερικά χρόνια, πέρασα από εκεί, είχε μία μεγάλη επιγραφή που έγραφε «Σχολή Τυφλών». Είναι πανάσχημο πλέον, και ευτυχώς που οι τυφλοί δεν το βλέπουν. Ένα σπίτι που εκείνη την εποχή το ονόμαζαν «αρτιφισιέλ». Τότε ήταν της μόδας. Η επικάλυψη του σπιτιού γινόταν με κάτι σαν τσιμέντο, το οποίο το λάξευαν με κάποιο ειδικό εργαλείο και γινόταν σαν να είχε μικρές κυψέλες. Σε ένα χρώμα σκούρο γκρι-καφέ, απαίσιο. Όμως, ο δρόμος ακόμα και σήμερα έχει δέντρα και από τις δύο πλευρές του. Αν περάσει κανείς προχωρημένη άνοιξη είναι καταπράσινα όλα. Δυστυχώς, όμως, έχουν εξαφανιστεί σχεδόν όλα τα ωραία παλιά σπίτια. A

Φωτό:
ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Η μητέρα μου είχε κληρονομήσει ένα καταπληκτικό πιάνο Bechstein,το οποίο ανταλλάχθηκε στην Κατοχή για έναν τενεκέ λάδι.Ήρθε ένας βλάχος, αφού είχε μεσολαβήσει ο μαυραγορίτης της περιοχής, και το πήρε. Είχα συνηθίσει να ακούω συχνά να παίζουν κάποια κομμάτια σε αυτό το πιάνο. Εκείνη τη στιγμή καταλάβαινα ότι αυτό τελείωνε για πάντα στο σπίτι μας.

06

ΠΕΓΚΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Από το Μοναστηράκι στον Κεραμεικό

Αν υπήρχε ένα πρόσωπο που θα μπορούσε να μας μιλήσει καλύτερα για την πολύπαθη πλατεία Κολωνακίου, πίστευα ότι θα ήταν η κυρία **Πέγκυ Ζουμπουλάκη**, αφού η ομώνυμη γκαλερί της βρίσκεται πάνω σ' αυτή την πλατεία για πάνω από μισό αιώνα. Και όμως, αυτή η ζωντανή και αεικίνητη γυναίκα επέλεξε να ξεκινήσει από αλλού. Η κουβέντα μας έγινε στο αρτίστικο περιβάλλον της γκαλερί στην οδό Κριεζώτου.

«Έχω περπατήσει και ξέρω την Αθήνα βήμα-βήμα. Μου αρέσει να πηγαίνω σε μέρη ζωντανά, με κίνηση, με μαγαζιά, με ιστορία. Βέβαια, καμιά φορά στεναχωριέμαι που βλέπω να έχει πέσει τόσο το επίπεδο διαβίωσης της πόλης. Έχει γίνει άσχημη τελευταία, αλλά είναι πάντα γοητευτική...»

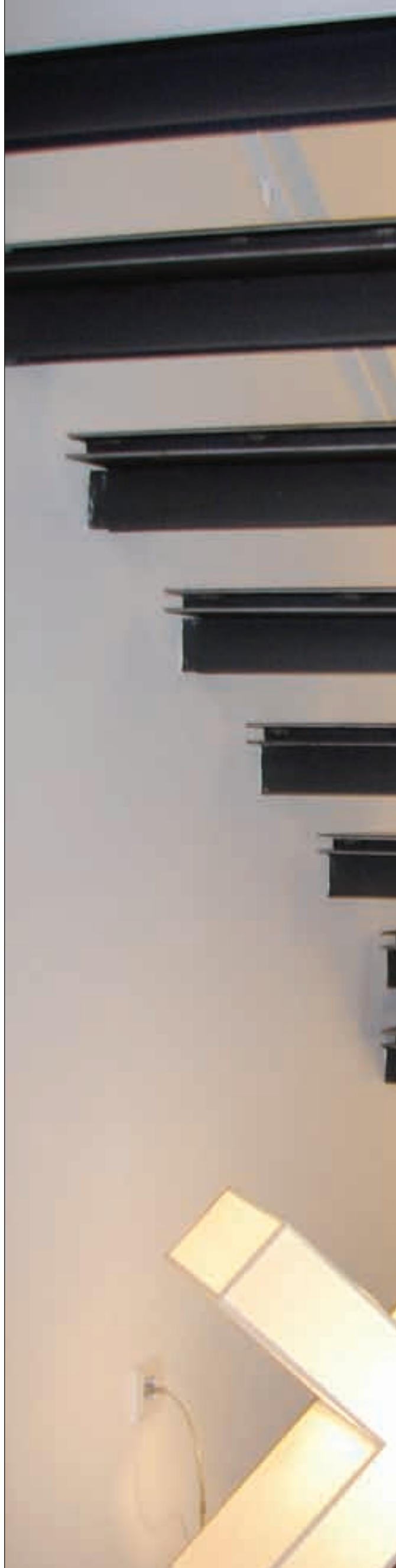
Υπάρχει ένα σημείο της Αθήνας που να έχετε στην καρδιά σας; Ναι, είναι η Ερμού που έχω περπατήσει άπειρες φορές. Ειδικά το κομμάτι της από το Μοναστηράκι μέχρι τον σταθμό του Θησείου και κάτω στο αμαξοστάσιο του Κεραμεικού. Σ' αυτό το κομμάτι υπάρχουν θαυμάσιες βυζαντινές και μετα-βυζαντινές εκκλησίες γύρω-γύρω. Υπάρχουν ακόμα, σε κατάσταση ερειπίου δυστυχώς, πάρα πολλά νεοκλασικά και διατηρητέα κτίρια. Με όλα αυτά τα παλαιοπωλεία δεξιά και αριστερά που βγάζουν τη πραμάτεια τους πάνω στον δρόμο, με τα γραφικά εστιατοριάκια με την υπέροχη θέα που μπορείς να τρως και να βλέπεις την Ακρόπολη και όλη την παλιά Αθήνα, είναι μια θαυμάσια βόλτα και δύσκολα θα συναντήσει κανείς αλλού παρόμοιο σκηνικό. Την ίδια στιγμή όμως υπάρχει αυτό το αίσθημα παραίτησης και εγκατάλειψης που βλέπεις, όπου κι αν γυρίσεις το βλέμμα σου. Αντιλαμβάνεσαι ότι η κατάσταση δεν προχωράει σε κάτι πιο ενθαρρυντικό, κλειστά κτίρια ρημάζουν, δρομάκια αργοπεθαίνουν. Και μιλάμε για την Ερμού, το δρόμο που ενώνει το Σύνταγμα με την Αρχαία Αγορά. Το άσχημο είναι ότι το αντιλαμβάνονται και οι τουρίστες, αφού το λεωφορείο του sightseeing περνά από αυτές τις περιοχές. Δεν αναπολώ τα παλιά, αλλά δώσε μου κάτι καινούριο που να με γοητεύει, κάτι που να πω ότι «μάλιστα, τώρα η περιοχή έγινε καλύτερη!»

Για το Κολωνάκι ποια είναι η γνώμη σας; Ελπίζω ότι μία ημέρα θα γίνει κάτι κι ας μην υπάρχω εγώ. Στο Κολωνάκι είναι η γκαλερί μας. Το θυμάμαι όπως ήταν παλιά. Τώρα η πλατεία είναι μία φρίκη που θέλεις να διασχίσεις με κλειστά μάτια. Τη θυμάμαι με το τεράστιο μαρμάρινο σιντριβάνι που κάθονταν εκεί οι γιαγιάδες και έπαιζαν τα παιδιά. Σήμερα όλα εκεί είναι βρώμικα, αδιάφορα και ξένα. Αλλά το θέμα δεν είναι πώς τη θυμάται κανείς, γιατί αυτό είναι και λίγο εγωιστικό, το θέμα είναι ποιος θα την αλλάξει. Ο κόσμος προχωράει, η Τέχνη προχωράει, εδώ η πόλη οπισθοχωρεί. Έχω τραβήξει πάρα πολλές φωτογραφίες με τα διάφορα προβλήματα της Αθήνας. Έχω μανία όταν βλέπω κάτι που με θυμώνει, ή που με στεναχωρεί, να το τραβάω φωτογραφία. Αν τις κάνω άλμπουμ σίγουρα δεν θα είναι η πόλη που έχω στην καρδιά μου, ή αυτό που ονειρεύομαι να γίνει.

Την αγαπάτε παρόλα αυτά... Ναι, την αγαπάω, τη λατρεύω. Παρότι έχω εγγόνια πια, ακόμα πηγαίνω στα μικρά μαγαζάκια. Μου αρέσει να βρίσκομαι σε ένα μαγαζί και να βλέπω την πόλη από ψηλά. Και πόσο ωραία είναι να βλέπεις μόνο τις ταράτσες και από πάνω την Ακρόπολη. Την αγαπάω βαθιά, αλλά με πικραίνει και πολύ γιατί δεν τη σέβεται κανείς. Εκεί στην Ερμού πουλάνε τα σπρέι για γκράφιτι, που μπορείς να τα πάρεις με μισό ευρώ και σε ένα λεπτό μέσα μπορείς να καταστρέψεις πράγματα. Μου αρέσει επίσης πάρα πολύ να περπατάω γύρω από την Ομόνοια, και ούτε που φοβάμαι. Δεν με ενοχλούν οι άνθρωποι. Παρόλα αυτά, δεν παύει η Αθήνα να έχει μία δική της αύρα.

Πού σταματάτε συνήθως; Πάντα βρίσκω κάτι. Υπάρχουν κάποια πολύ απλά πράγματα για να σε γοητεύσουν. Μαγαζιά που πουλάνε δώρα για μικρά παιδιά, πάγκοι με ρούχα, κάποιες φορές αγοράζω και κάποια πραγματάκια. Μου αρέσουν τα μαγαζιά με τα λουλούδια, μαγαζιά που πουλάνε διάφορα ξύλινα. Τίποτα από όλα αυτά δεν βρίσκω ενοχλητικό, ενοχλητική είναι η καταστροφή.

Το Γκάζι πώς σας φαίνεται; Είναι ένας θαυμάσιος χώρος. Όμως, δεν θα μπορούσε το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης να είναι το Γκάζι; Έβαλαν ξαφνικά εκεί έργα τέχνης. Ποιος τα επιλέγει; Το έχω περπατήσει χιλιάδες φορές και θέλω να το δω καλύτερο. Δεν εννοώ να γίνει όπως ήταν παλιά, αλλά να γίνει κάτι που να έχει ενδιαφέρον κρατώντας όλα τα στοιχεία από το παλιό, προσαρμοσμένα με σύγχρονο τρόπο. **A**

Μου αρέσουν τα μαγαζιά με τα λουλούδια, μαγαζιά που πουλάνε διάφορα ξύλινα. Τίποτα από όλα αυτά δεν βρίσκω ενοχλητικό, ενοχλητική είναι η καταστροφή

07

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Με ορμητήριο την οδό Ζήνωνος

Συναντώντας τον **Γιάννη Πετρίδη**, η σκέψη που έκανα αυθόρμητα ήταν: Έχω μπροστά μου τον άνθρωπο που έχω ακούσει τις εκπομπές του σχεδόν σε κάθε γωνιά της Αθήνας, όπως έχουν κάνει οι περισσότεροι Αθηναίοι, και θυμάμαι πού ήμουν όταν άκουσα για πρώτη φορά από αυτόν το «Pigs (Three differen tones)» των Pink Floyd και το «Sultans of swing» από τους Dire Straits. Και τώρα πρέπει να μου πει αυτός για το ένα σημείο της Αθήνας, που ήταν σημαντικό στη ζωή του. Είπα τη σκέψη μου και στον ίδιο...

«Χαίρομαι που έχω παίξει ρόλο σε μία συγκεκριμένη γενιά, όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι πια. Η αγάπη που υπήρχε από τα παιδιά εκείνης της εποχής για το ραδιόφωνο, δεν είναι ίδια στα νέα παιδιά. Το ραδιόφωνο είναι ένα ακόμα μέσο που ακούνε ή δεν ακούνε καθόλου. Τώρα έχουν το Spotify, το You Tube. Όσοι πιστεύουμε ότι απευθυνόμαστε στους νέους, δεν ισχύει. Απευθυνόμαστε σε μία γενιά 35 και πάνω».

Εντωμεταξύ, είναι ωραίο που δεν έχω ιδέα για τι θα μας μιλήσετε... Σκέφτηκα να μιλήσω για την Αθήνα των παιδικών μου χρόνων στη Ζήνωνος. Μέχρι τα εννιά μου χρόνια εκεί μεγάλωσα. Πολύ μικρός δρόμος, γεμάτος σπίτια τότε. Εκεί, μέσα στο κέντρο της Αθήνας, παίζαμε ποδόσφαιρο. Να σας πω πώς πέρασα τα χρόνια μου πηγαίνοντας στον σταθμό Λαρίσης, όπου περνούσα τις ώρες μου με τα άλλα παιδιά βλέποντας τα τρένα να φεύγουν και σκεφτόμουν πότε θα μεγαλώσω, να μπω κι εγώ σε ένα τρένο, να πάω να δω άλλα μέρη.

Η γειτονιά αυτή ήταν κυριολεκτικά μέσα στο κέντρο της Αθήνας, στην Ομόνοια. Ποιοι ζούσαν τότε εκεί; Ήταν μεσαία οικονομικά γειτονιά, η οποία όμως δίπλα είχε τους αστούς που έμεναν σε καλά σπίτια της περιοχής. Μην ξεχνάτε ότι εκεί ήταν το Εθνικό Θέατρο και σε όλη εκείνη την περιοχή, στα χρόνια που θα σας μιλήσω, δεκαετία του '50, έμεναν πολλοί από τους ηθοποιούς, τους δημοσιογράφους και γενικά άνθρωποι του πνεύματος. Από την Ομόνοια μέχρι κάτω το Μεταξουργείο ήταν μία περιοχή ανάμεικτη. Εμείς μέναμε σε ένα σπίτι όπου μοιραζόμασταν τρεις οικογένειες την κουζίνα και την αυλή. Εκείνα τα παλιά αθηναϊκά σπίτια που τα έχουμε δει σε ταινίες.

Όλοι θυμόμαστε διάφορες εξορμήσεις που κάναμε ως παιδιά, και που εκείνη την εποχή μάς φαίνονταν μυθικές. Θυμάστε κάποια τέτοια; Θυμάμαι να ξεκινάω και να φτάνω σε έναν κύκλο αρκετά μεγάλο για την εποχή ενός, δύο χιλιομέτρων, γύρω από τη Ζήνωνος. Μία από τις συχνές εξορμήσεις μου ήταν στην οδό Χίου, όταν έμαθα ότι ήταν εκεί τα στούντιο της Φίνος Φιλμς. Πήγαινα και με άλλα πιτσιρίκια, να δούμε τους ηθοποιούς που μπαινοέβγαιναν. Ορμητήριο είχα τη Ζήνωνος και, από την άλλη πλευρά, η πλατεία Κουμουνδούρου ήταν η άκρη του κόσμου για μένα. Εκεί υπήρχε κάτι σαν σιντριβάνι, ένα τεράστιο πράγμα με νερό, και θυμάμαι τα καλοκαίρια όλα τα πιτσιρίκια να μπαίνουμε μέσα. Το περνάγαμε για πισίνα που το νερό μάς έφτανε μέχρι το γόνατο. Δεν είχαμε τρόπο να κάνουμε μπάνια αλλιώς.

Παράξενες εικόνες, που όμως ήταν η κανονικότητα στο κέντρο της Αθήνας. Η Αθήνα ήταν σαν επαρχιακή πόλη, το βράδυ όμως στην περιοχή μας είχε φοβερά θέατρα. Δίπλα στο σχολείο μου στην πλατεία Καραϊσκάκη ήταν το θέατρο «Περοκέ», εκεί είχα δει τον Χατζηχρήστο και την Ντιριντάουα μικρός. Στην οδό Καρόλου, στο θέατρο «Βέμπο», έχω δει φοβερούς ηθοποιούς εκείνης της γενιάς. Ορέστη Μακρή, Γιάννη Γκιωνάκη. Αλλά εκείνο που μου έχει μείνει περισσότερο στη μνήμη μου είναι στο θέατρο «Σαμαρτζή», που βλέπαμε κάθε καινούριο έργο του Φωτόπουλου και του Ηλιόπουλου. Ήταν οι αγαπημένοι ηθοποιοί του πατέρα μου. Με θυμάμαι στον εξώστη να βλέπω αυτούς τους δύο. Και κινηματογράφο. Εκεί στη γειτονιά είδα τις πρώτες μου ταινίες σε θερινό σινεμά. Ο πατέρας μου ήταν τρομερά κινηματογραφόφιλος, με πήγαινε συνέχεια σε κινηματογράφο. Πηγαίναμε μία με δύο ώρες, πριν ξεκινήσει η προβολή. Αυτό ήταν ένας τρόπος ζωής που είχαμε.

Φωτό: **ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ**

Είναι ακόμα πιο σπουδαίο ότι όλα αυτά εκείνη την εποχή σάς τα πρόσφερε ο πατέρας σας, που ήταν απλά κουρέας. Είχε κουρείο στη Ζωοδόχου Πηγής. Όταν άρχισα να μεγαλώνω, περίπου οκτώ-εννιά ετών, πήγαινα στο κουρείο με τα πόδια, και μετά με πήγαινε σε κάποια από τις ταβέρνες των Εξαρχείων. Ο πατέρας μου είχε αρκετούς πελάτες, που ήταν σπουδαίοι ηθοποιοί. Θυμάμαι έναν από αυτούς που ήταν φίλοι και μιλούσαν, τον Μάνο Κατράκη. Τότε δεν μπορούσα να συνειδητοποιήσω τι σήμαινε Μάνος Κατράκης. Μετά, όμως, όταν μεγάλωσα και τον είδα στο θέατρο, συνειδητοποίησα ότι είχα γνωρίσει αυτό τον σημαντικό άνθρωπο.

Όλοι όσοι γίνατε σημαντικοί στον τομέα σας, έχετε αυτό τον κοινό καμβά με παιδικές αναμνήσεις: κινηματογράφο, θέατρο, βιβλία. Τελικά η χρήση της παιδικής ηλικίας είναι αυτό που μας κάνει αργότερα στη ζωή μας ό,τι είμαστε. Κι εγώ αυτό νομίζω, παίζει καθοριστικό ρόλο. Φανταστείτε μία εποχή που δεν υπήρχαν οι δραστηριότητες που έχουν τώρα τα παιδιά, να τρέχουν σε διάφορα μαθήματα, να μαθαίνουν πιάνο, γλώσσες και χορούς. Μπορεί στο Κολωνάκι να τα είχαν, εμείς σε εκείνη την πλευρά της Αθήνας, όχι.

Κοιτώντας πίσω στην παιδική σας ζωή, αντιληφθήκατε ότι τότε συνέβη κάτι που τελικά ήταν σημάδι για την πορεία σας; Ο πατέρας μου με είχε πάει και είδα τον «Μάγο του Οζ». Ήταν σε μια επανέκδοση, η ταινία είναι του '39. Απλά μαγεύτηκα χωρίς να ξέρω το γιατί. Αργότερα κατάλαβα πόσο ρόλο έχει παίξει αυτή η ταινία στους ξένους μουσικούς της γενιάς μου. Βρίσκεις δεκάδες αναφορές σε τραγούδια και καλλιτέχνες. Ο Elton John έκανε το «Goodbye Yellow Brick Road», που είναι ο δρόμος που ακολούθησε η Ντόροθι για να πάει στον Μάγο. Οι Toto ονομάστηκαν έτσι από το σκυλάκι της Ντόροθι. Οι America έχουν κάνει το «Tin man», που είναι ο φίλος της Ντόροθι στον δρόμο για τον Μάγο. Ακόμα και οι Pink Floyd λένε ότι σε ένα από τα άλμπουμ τους κρύβεται η μουσική του «Μάγου του Οζ».

Αυτή η ζωή σάς εφοδίασε πολύ καλά γι' αυτό που κάνατε αργότερα. Απόλυτα. Με εφοδίασε και ακόμα είμαι στην ίδια διάθεση. Συνδέω το παρελθόν μου, σε όλα τα επίπεδα, και όλα αυτά που έχω μάθει, για να φτιάξω ιστορίες για το σήμερα.

Υπάρχει κάποιος φίλος από την εποχή της Ζήνωνος, που για κάποιο λόγο να τον θυμάστε ακόμα; Ναι, και πολύ μάλιστα. Υπήρχε εκείνη την εποχή ένα παιδάκι από διπλανή γειτονιά, που είχε και έναν αδελφό, μεγαλοαστός, ο πατέρας του ήταν δικαστικός. Εγώ ήμουν το παιδί ενός κουρέα. Όμως είχαμε κολλήσει πολύ και πολύ συχνά πηγαίναμε στην πίσω μεριά της αυλής και συζητούσαμε διάφορα. Όταν έφυγα από την περιοχή, χαθήκαμε και ξεχαστήκαμε. Πολλά χρόνια αργότερα γνώρισα τους Πελόμα Μποκιού. Μετά από πέντε, έξι συναντήσεις και συζητήσεις με τον Βλάσση Μπονάτσο, ξαφνικά συνειδητοποιήσαμε ότι τα δύο παιδάκια που συζητούσαμε, τα δύο αδελφάκια από τη διπλανή γειτονιά, ήταν ο Βλάσσης και ο αδερφός του...! Ως παιδιά, πηγαίναμε στην πλατεία Αγ. Κωνσταντίνου και παίζαμε. Τι κρίμα που έφυγε έτσι νωρίς. Μέσα από αυτόν γνώρισα και τη Βουγιουκλάκη, τη νούμερο ένα σταρ της Ελλάδας, και κάναμε κάποιες συνεντεύξεις στο Δεύτερο Πρόγραμμα, διαφορετικές, γιατί την πήγα στη μουσική που αγαπούσε. Είχε παίξει ρόλο και ο Βλάσσης, και μου είπε αρκετά πράγματα ροκ γι' αυτήν. Όταν αργότερα έγινα διευθυντής στη Virgin, έβγαλα έναν από τους καλύτερους προσωπικούς δίσκους του Βλάσση, με τραγούδια του Γιώργου Ρωμανού.

Η Ζήνωνος ήταν το ορμητήριό σας. Μουσικά τι υπήρξε το αντίστοιχο από τον οποίο εξορμήσατε στη μουσική; Νομίζω ότι είναι το «Nature Boy» με τον Bobby Darin. Όμως παρότι τον θεωρώ πολύ σημαντικό, μετά αγάπησα περισσότερο την πρώτη εκτέλεση, που είναι του '47, με τον Nat King Cole.

Νομίζω ότι με τον Nat King Cole είναι αριστούργημα. Χαίρομαι πολύ που το λες. Πάρε με τώρα στο κινητό να ακούσεις κάτι.

Τον κάλεσα και άκουσα την κλήση μου να καλεί με ήχο τον Nat King Cole να τραγουδάει το «Nature Boy»... A

Από την Ομόνοια μέχρι κάτω το Μεταξουργείο ήταν μία περιοχή ανάμεικτη. Εμείς μέναμε σε ένα σπίτι όπου μοιραζόμασταν τρεις οικογένειες την κουζίνα και την αυλή. Εκείνα τα παλιά αθηναϊκά σπίτια που τα έχουμε δει σε ταινίες.

18

Έχεις γεννηθεί εδώ στο Πέραμα; Μπορεί να είμαι και από τους λίγους που η ταυτότητά μου γράφει Πέραμα. Με ξεγέννησε γιατρός εδώ και έδωσε μάχη ο συγχωρεμένος να γράφει Πέραμα η ταυτότητά μου. Η κυρία Αννέτα με γέννησε μετά από γλέντι σε ταβέρνα, του Χασανάκου, νομίζω έπαιζε ο Ζαμπέτας. Αν έπαιζε και τα «Δειλινά», ακόμα καλύτερα. Σε έφερα εδώ γιατί οι πρώτες μου μνήμες είναι κοντά σε αυτές τις γειτονιές, όλη η ευθεία όπως θα φεύγεις είναι οι πρώτοι προσφυγικοί συνοικισμοί, η «Νεωρίων», η «Φαναρακίου» και το όνομα προδίδει τι σημαίνουν αυτά, ήταν φτιαγμένες από τους πρόσφυγες που ήρθαν, ουσιαστικά τους πέταξαν εδώ, άσχετα εκείνοι αν, με τη νοικοκυροσύνη τους, βρήκαν άκρη. Το Πέραμα τότε δεν είχε τίποτα, αυτοί έδωσαν ζωή.

Το πιο ψηλό κτίσμα πόσο ήταν; Όσο φτάνουν τα χέρια σου να βάλεις τα κεραμίδια. Οι πρόσφυγες είχαν και εκείνη την αρχοντιά που είναι ένα σύνολο πραγμάτων, έχει μέσα και αξιοπρέπεια και ηθική και τιμή και γνώση. Υπήρξαν πολύ όμορφα χρόνια. Πάνω σε αυτά τα όμορφα χρόνια γεννήθηκα εγώ, το 1967. Μεγάλωσα στη Φαναρακίου. Όλα τα σπιτάκια στη Νεωρίων και στη Φαναρακίου έβλεπαν θάλασσα.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΥΤΑΚΙΔΗΣ

Ήταν ενός είδους ταξίδι για εσάς ακόμα και το να κατέβεις στο κέντρο του Πειραιά, σας αφορούσε να κατεβείτε ή όχι;

Το Πέραμα δεν είναι ένας αντικειμενικός τόπος, μπορεί να μην είναι καν αληθινός τόπος

Στον **Μιχάλη Μυτακιδη** είχα σκεφτεί να προτείνω να βρεθούμε κάπου στο κέντρο του Πειραιά για να μιλήσουμε για το αφιέρωμα της Athens Voice. Μου είπε: *«Έλα στο Πέραμα. Φτάσε στο λιμάνι, μετά από εκεί που φεύγουν τα πλοία για Σαλαμίνα, όλο τέρμα εκεί που τελειώνει ο δρόμος και δεν πάει άλλο. Στον Σύλλογο Ερασιτεχνών Αλιέων»*... Ο Περαματιώτης είχε απόλυτο δίκιο. Αυτό ήταν το ιδανικό μέρος για να βρεθούμε.
Ένα παλιό ξύλινο κτίσμα λιμανιού που υπεύθυνος είναι ο Γιώργος Παπαστεφάνου, κολλητός, παιδικός φίλος του Μιχάλη...

Η δική μου γενιά κατέβαινε για βόλτα στο Πασαλιμάνι. Οι παλαιότεροι τα είχαν φτιάξει μία χαρά εδώ, δεν χρειαζόταν να πάνε πουθενά. Δεν τους θυμάμαι ποτέ να κάνουν διακοπές, δούλευαν και έκαναν διακοπές συγχρόνως. Ήταν στην καθημερινότητά τους, φοβερό ταλέντο αυτό. Ξεκίναγαν από τα καρνάγια και τελείωνε την άλλη ημέρα το πρωί που ξαναπήγαιναν για δουλειά. Αργότερα που ερχόταν ο Στέλιος Καζαντζίδης και καθόταν, έχω προλάβει τρελά γλέντια.

Το έχεις αιτιολογήσει μέσα σου γιατί, περιοχές σαν το Πέραμα, έγιναν επιρρεπείς στη Χρυσή Αυγή; Είναι πιο φτωχές οι περιοχές, και υπάρχει μία ιδιαιτερότητα, δεν είναι όπως αλλού. Όποιος φαντάζεται ότι στο Πέραμα υπάρχουν Ναζί με τη λογική που ξέρουμε απέξω, είναι λάθος. Οι περισσότεροι είναι παραπλανημένοι άνθρωποι από τη φτώχεια και την κουταμάρα. Είναι το ίδιο target group που λειτουργούσε έτσι τη δεκαετία του '60-70. Πάλι ήταν φτωχοί άνθρωποι που είχαν παραμυθιαστεί. Οι παλιοί Περαματιώτες δεν παραμυθιάζονται με τίποτα. Αυτό είναι που δεν μπορείς να αρνηθείς. Λες, να φύγω από εδώ για μερικούς ανόητους γείτονες ή για κάποιους που ξεφύτρωσαν; Να τους χαρίσω όλη αυτή τη μνήμη; Η μνήμη δεν δουλεύει από μακριά.

Τι είναι το «ανεκτίμητο» που σου δόθηκε, επειδή έχεις γεννηθεί και μεγαλώσει στο Πέραμα; Αν δεν είχα γεννηθεί εδώ, και δεν είχα ακούσει τα πράγματα όπως ήταν, μπορεί να ήμουν κάτι άλλο, να ήμουν αθλητής, ζεν πρεμιέ, μάγειρας, κάτι άλλο πάντως. Όλη αυτή η αγωνία να σε κάνω να με δεις και να με ακούσεις, μας έκανε και νιώθαμε όπως οι Ζαπατίστας. Όπως αυτοί έβαλαν την κουκούλα για να τους δουν, έτσι κι εμείς φωνάξαμε για να μας ακούσουν.

Είχες δικό σου πικ-απ ή έπρεπε να πας σε άλλο σπίτι για να ακούσεις μουσική; Στην αρχή δεν είχα, είχα πολλούς δίσκους χωρίς να έχω πικ-απ. Θυμάμαι, μάλιστα, ότι τα πρώτα μου μηχανήματα τα πήρε η γιαγιά μου με τα λεφτά που μάζευε για την κηδεία της. Το έμαθα αργότερα, φυσικά. Και μάλιστα με δωροδόκησε με αυτόν τον τρόπο, για να μην πάω να δουλέψω στα καράβια. Δεν ήθελε, επειδή χανόταν κόσμος εκεί.

Βιβλιοπωλείο υπήρχε; Υπήρχε. Ο γιος μιας γιαγιάς που μάλιστα έγραφε και ποιήματα... η γιαγιά. Λειτουργούσε σαν πνευματικό κέντρο και σαν πολιτική γιάφκα.

Σινεμά; Υπήρχαν πολλά, είχε και ανοιχτούς. Ήταν το «Κύμα», η «Αύρα», το «Αστεράκι», η «Αλόμα», το «Ολυμπιάς». Το πιο παλιό ήταν η «Αύρα». Ο μισός ελληνικός κινηματογράφος έχει γυριστεί στο Πέραμα. Ο πατέρας μου έχει χορέψει σε αρκετές ταινίες.

Σκέφτομαι ότι εδώ, τότε, αναπόφευκτα μεγάλο μέρος της ζωής των ανθρώπων συνέβαινε μέσα στα κουτούκια. Παλιά στις ταβέρνες πήγαινε ο καθένας το φαΐ του. Από τις ταβέρνες έπαιρνες μόνο κρασί. Είχανε στα μαντήλια μέσα πράγματα, το έχω προλάβει αυτό. Για τον παππού μου, τον πατέρα της μάνας μου, ήμουν ο άνθρωπος που θα έπρεπε να τον γυρίσει στο σπίτι γι' αυτό με έπαιρνε μαζί στην ταβέρνα. Ο μπάρμπα Κώστας και η γιαγιά Ρίτα, αυτοί ήταν οι γονείς της μητέρας μου. Με έβαζε ανάμεσα στα πόδια του, τραγουδούσε, του έλεγα ότι θα ξυπνήσουμε τον κόσμο, έχω τις μυρωδιές από τα ταβερνάκια. Βαρελόφρονες. Ελιές, κρεμμύδια, παξιμάδια, φάβα μέσα σε μαντήλια,και η ταβέρνα έφερνε μόνο το κρασί.

Οι άλλοι παππούδες; Οι Κωνσταντινουπολίτες, οι γονείς του πατέρα μου. Ο παππούς Μιχάλης που ήταν φυσιογνωμία εδώ, εκπληκτικός άνθρωπος. Και η γιαγιά Θωμαή που ήταν φωτιά και λάβρα, δεν έπαιζες. Η ισορροπία του κόσμου ήταν εκεί σ' αυτήν. Μπορούσες να φας ένα βάζο στο κεφάλι ξαφνικά, και συγχρόνως να μη σε αφήνει από την αγκαλιά της. Γλυκές λύκαινες, ήταν. Κάποτε τις είχε πιάσει μανία και έφτιαχναν δίχτυα όλες, για να μην κάθονται τα απογεύματα. Εκεί να δεις μαζώξεις. Να βλέπεις γιαγιάδες με κάνα δύο τσιγάρα στο χέρι η κάθε μία, να πλέκουν δίχτυα και βάζα άδεια δίπλα, να έχουν φάει όλο το γλυκό. Καφέδες σε μεγάλα κρασοπότηρα γεμάτα, και δεν σωζόταν κανείς από το στόμα τους. Αν δεν ήξεραν τι να πούνε, έφτιαχναν ιστορίες. Είχαν δει τη ζωή με το πολύ σκληρό της πρόσωπο.

Πες μου μόνο έναν χαρακτηρισμό για το Πέραμα... Για μένα το Πέραμα είναι τόπος φυγής. Όλοι ελπίζαμε ότι κάποτε θα φύγουμε, όσοι φύγαμε ξαναγυρίσαμε. Ένα παράξενο πράγμα, σε φωνάζει και σε διώχνει συγχρόνως. Πέραμα είναι το πέρασμα. Κάποτε αυτό το μέρος στα αρχαία χρόνια λεγόταν «Το Μεγάλο Προσήλιο», επειδή το έβλεπε ο ήλιος από την ώρα που ανατέλλει μέχρι την ώρα που δύει. Αυτό το μαγαζί εδώ δίπλα, το Terra Verde, όταν είχε πρωτοφτιαχτεί, λεγόταν έτσι. Εδώ δούλευα μάγειρας και ταυτόχρονα είχα πλατινένιο δίσκο. Με χρυσό δίσκο έφτιαχνα καφέδες. Ερχόταν ο κόσμος να του φτιάχνω καφέ και να υπογράφω αυτόγραφα.

Πες μου μια δίκαιη ανταλλαγή που θα έκανες για να γυρίσεις σε εκείνα τα χρόνια. Δίκαιη και πραγματική, όμως... Θα έδινα ό,τι έχω φτιάξει μέχρι τώρα για δέκα τέτοια χρόνια. Ασυζητητί, όμως. Η φτώχεια είναι και αλλού. Υπάρχουν πολλοί εύποροι οικονομικά, που είναι φτωχοί στο μυαλό και σε άλλα πράγματα. Εδώ συναντούσες μια απίστευτη αρχοντιά. Έβγαιναν τα αγόρια βόλτα και γινόταν σεισμός. Ήταν πάντα καλοντυμένοι, άντρες και γυναίκες. Το περιβάλλον ήταν σαν ναπολιτάνικο. Εδώ ήταν Μεσόγειος, και στους κώδικες. Το περιβάλλον ήταν πολύ επιβλητικό. Βέβαια καμιά φορά νικούσε το DNA και είχαμε παράσιτα. Φαντάσου ότι εδώ έχουν μεγαλώσει και νονοί της νύχτας. Κυκλοφορούσαν στο Πέραμα και ήταν οι φίλοι μας γιατί δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε τι μπορεί να κάνει ο άλλος αλλού, και γιατί εδώ στο Πέραμα δεν έκανε τίποτα. Αυτό συνεχίζεται και τώρα. Γι' αυτό εκείνα τα πράγματα που φαίνονται αφύσικα σε κάποιους, να τα αναλύουν χωρίς να παίρνουν γνώμες από τους ανθρώπους εδώ, δεν θα πάρουν ποτέ αντικειμενική γνώμη. Το Πέραμα δεν είναι ένας αντικειμενικός τόπος, είναι ένας βαθειά υποκειμενικός τόπος. Μπορεί να μην είναι καν αληθινός τόπος. A

Φωτό:
ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Για μένα το Πέραμα είναι τόπος φυγής. Όλοι ελπίζαμε ότι κάποτε θα φύγουμε, όσοι φύγαμε ξαναγυρίσαμε. Ένα παράξενο πράγμα, σε φωνάζει και σε διώχνει συγχρόνως. Πέραμα είναι το πέρασμα.

09

ZYPANNA ZATΕΛΗ

Πεζοπορία μέσω Αιόλου προς την Ακρόπολη

Κάλεσα τη **Ζυράννα Ζατέλη** ένα μεσημέρι του Οκτωβρίου. *«Ζυράννα μου, θα θέλαμε να μας μιλήσεις για ένα σημείο της Αθήνας. Οποιοδήποτε σημείο θέλεις εσύ και όποια ιστορία έχεις να πεις...»*
Της εξήγησα την όλη ιδέα και την αιτία, που είναι τα 15α γενέθλια της ATHENS VOICE.
«Άνταμ, τι να πω για την Αθήνα; Εμένα η σχέση μου με την Αθήνα ξεκίνησε σε μεγάλη ηλικία. Όλα τα παιδικά μου χρόνια και οι αναμνήσεις μου είναι από τη βόρεια Ελλάδα, και κυρίως γι' αυτά γράφω στα βιβλία μου».
Να η ιδέα...! Όλα τα βιβλία σου τα έγραψες στην Αθήνα. Να η δική σου Αθήνα. Πες μας γι' αυτήν...
Μετά από λίγες μέρες ήρθε το κείμενο... Όλα είναι υποκειμενικά σε αυτή τη ζωή, όμως αντικειμενικά αυτό είναι ακόμα ένα μαγευτικό κείμενο της Ζυράννας Ζατέλη.

«Βρέθηκα στο κλεινόν άστυ για πρώτη φορά την άνοιξη του 1973, έκλεινα τότε τα είκοσι δύο. Κάπως τυχαία ή κάπως μοιραία, πήρα ένα τραίνο από Μιλάνο με τελικό προορισμό την Αθήνα. Όχι πως ήμουν κανένα πολυταξιδεμένο πουλί απ' τα γεννοφάσκια μου, απλώς συνέβη να βρεθώ πιο πριν σε κάποιες πόλεις της αλλοδαπής χάρι στην τόλμη, την αψηφισιά και την απενταρία της νιότης – προφανώς και την "απεραντοσύνη" της. Ερωτευμένη με έναν Γερμανό που είχα γνωρίσει το καλοκαίρι του '71 στη Θεσσαλονίκη, ο οποίος γυρνούσε από Ινδία –ως γνήσιος χίππυ του καιρού είχε κάνει τέσσερα χρόνια στο Κατμαντού–, τον ακολούθησα λίγους μήνες μετά στην πατρίδα του, το Μάρμπουργκ της Γερμανίας. Από κει, μαζί του ή μόνη, βρέθηκα και αλλού. Παρίσι, Φλωρεντία, Νάπολη, Μιλάνο...

Όταν λοιπόν το τραίνο από Μιλάνο έφτασε στον σταθμό Λαρίσης και κατέβηκα, άγνωστη εν μέσω αγνώστων, η πρώτη αίσθηση που είχα μού ήταν ήδη μάλλον γνώριμη: ένιωσα ηδονικά ξένη κι εδώ, στην πρωτεύουσα της χώρας μου, ωστόσο εδώ μπορούσα να μιλάω στη γλώσσα μου ξανά, ήταν μεγάλη ανακούφιση. Θυμάμαι που ρώτησα έναν κύριο πώς θα πάω στην Ακρόπολη – δεν ήξερα και τίποτε άλλο από Αθήνα, ούτε είχα κάποιον να με περιμένει. "Με τα πόδια;" απόρησε. "Ε, με τα πόδια" του λέω, "να κάνω κι έναν περίπατο". Από την Αγίου Κωνσταντίνου που με έστειλε έφτασα στην Ομόνοια κι από κει, ξαναρωτώντας, βρέθηκα στην αρχή της οδού Αιόλου, με την Ακρόπολη να δεσπόζει απέναντί μου τόσο σαγηνευτική και μυστηριακή στο φως του απομεσήμερου, που ήταν σαν να έλεγε: "Είμαι εδώ για όλους και ιδιαίτερα για σένα, έλα!". Πράγματι, νόμιζα θα κάνω έτσι το χέρι μου και θα την αγγίξω, νόμιζα σε δέκα λεπτά θα είμαι εκεί. Μάλλον μου εμειδίασαν, διότι περπατούσα και περπατούσα και περπατούσα, κι εκείνη να βγάζει μάτι μπροστά μου κι όμως εισέτι άπιαστη. Αυτή η διαδρομή μέσω Αιόλου προς Ακρόπολη έμεινε μέσα μου σαν μαγική εικόνα, κάτι ημιπραγματικό όσο και ακατάλυτο, και πάντα μου φέρνει συγκίνηση η θύμισή της.

Άλλαξα πέντε σπίτια σ' αυτήν την πόλη. Κυψέλη, Πλάκα, Μετς, Καισαριανή, και τέλος ψηλά στο Κουκάκι, πίσω στη "γειτονιά" μου σαν να λέμε, εφ' όσον ελάχιστα απέχει από την πάλαι ποτέ σοφίτα μου στην Πλάκα, όπως βέβαια κι από την ίδια την Ακρόπολη. Τα τέσσερα χρόνια που έμεινα στην Κυψέλη –λένε πως όλοι κάποτε περάσαμε απ' την Κυψέλη–, δούλευα τα πρωινά στην γκαλερί ΩΡΑ του Μπαχαριάν, στο Σύνταγμα, και τα βράδια σερβιτόρα στο μπαρ της Ράτκας στο Κολωνάκι, και θυμάμαι που έκανα με τα πόδια συνήθως τις διαδρομές, ακόμα και μες στη νύχτα, συχνά και ολομόναχη. Κρατούσα στην τσάντα μου κι ένα κοπίδι, όχι για τους τυχόν κλέφτες και λωποδύτες –τότε δεν τολμούσαμε σχεδόν να φοβηθούμε–, αλλά για να κορφολογώ με τρόπο ευωδιαστές τριανταφυλλιές απ' το Πεδίον του Άρεως, ή από κείνες τις οργιαστικές πικροδάφνες και μπουκαμβίλιες, και να στολίζω το υπογειάκι μου επί της οδού Σπετσών. Στην Πλάκα όταν έμενα, άλλη μία τετραετία, απέναντι από την Πύλη του Αδριανού, οδοιπορούσα ως τη Σχολή Θεάτρου Βεάκη, που ήταν στα όρια Παγκρατίου με Βύρωνα, ενώ μες στο κεφάλι μου δούλευα και ξαναδούλευα τα διηγήματα της "Περσινής αρραβωνιαστικιάς", που έμελλε να εκδοθούν σε λίγα χρόνια. Φοβερή πεζικάριος αλλά και πεζογράφος, πείτε το με όποια σειρά θέλετε. Κι επειδή εκείνα τα φεγγάρια με τριγύριζε η ιδέα να δοκιμάσω και ως ηθοποιός, μια μέρα, άνοιξη του '84, αφού είχα τελειώσει τη Σχολή και εν όσω κάναμε πρόβες σ' ένα έργο, μου είπε ο Νίκος Αρμάος σείοντας το δάχτυλο ότι "γράφω" επάνω στην σκηνή, και με το παραπάνω, αλλά είμαι τρομερά αφηρημένη και να το προσέξω! Ο τόνος λίαν αυστηρός. Και γυρνάω και του λέω ειρηνικά: "Νίκο, ας αφήσουμε τις αλληγορίες, μόνο να γράφω ξέρω εγώ, κανονικά, με μολύβι και χαρτί, δεν είμαι γεννημένη για το σανίδι". Και παραιτήθηκα δίχως δράματα από το υποτιθέμενο δίλημμα ηθοποιός ή συγγραφέας, η μεγάλη αγάπη μου ήταν πάντα το γράψιμο. Κατά την περίοδο του Μετς, τρία τα χρόνια εκεί, κατέβαινα στο κέντρο διασχίζοντας το Α΄ Νεκροταφείο, χρονοτριβώντας μελαγχολικά ανάμεσα στους σιωπηρούς κατοίκους του, διαβάζοντας ονόματα και χρονολογίες πάνω στους τάφους, όχι σπανίως και πικρά στιχουργήματα, προκειμένου να ενημερώνομαι έτσι, κακά τα ψέματα, για τα μελλούμενα του βίου και της ύπαρξης, και τροφοδοτώντας όμως παράλληλα τη "σκοτεινή" πλευρά της γραφής, που κάτι τέτοια ζητάει για να βγάλει πουλιά. Τα δέκα χρόνια στην Καισαριανή μοιράστηκαν με μακριά διαστήματα απουσίας στο Παρίσι, παντρεμένη τότε με έναν Πορτογάλο, αλλά κυρίως σημαδεύτηκαν από το μπάσιμο στα βαθιά νερά του μυθιστορήματος. Εκεί ξεκίνησα ένα απόβραδο το "Και με το φως του λύκου επανέρχονται", για να συνειδητοποιήσω καθώς το τέλειωνα ότι είχαν περάσει στο μεταξύ εφτά χρόνια!... Παράξενη εμπειρία να μετράει κανείς έτσι την ηλικία του. Πήρα, θυμάμαι, έναν φίλο στο τηλέφωνο, που κάνει γενέθλια κάθε τέσσερα χρόνια, γεννημένος γαρ 29 Φεβρουαρίου, και του είπα με καμάρι: "Σε πέρασα, να ζηλεύεις!". Γελάσαμε. Κι αυτές οι επταετίες των "μυθιστορηματικών γενεθλίων" συνεχίζονται αμετανόητα, μάλιστα τώρα τελευταία άρχισαν να μου ζητούν περισσότερο τράτο... Τι να γίνει, ο καθείς με τις παραξενιές του. Από το '94 μένω στο Κουκάκι, περιοχή Μακρυγιάννη, κι είναι ασφαλώς μεγάλη τύχη να θέλω δέκα λεπτά μόνο για να βρεθώ στις παρυφές της Ακρόπολης, αν και δεν κρύβω ότι κάτι στιγμές νοσταλγώ εκείνη την παρθενική αξέχαστη πεζοπορία μέσω Αιόλου, με την Ακρόπολη να μου γνέφει από τόσο κοντά, τόσο μακριά...»

Ζυράννα Ζατέλη, Οκτώβριος 2018

Φωτό:
ΤΑΣΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ

Κρατούσα στην τσάντα μου κι ένα κοπίδι, όχι για τους τυχόν κλέφτες και λωποδύτες –τότε δεν τολμούσαμε σχεδόν να φοβηθούμε–, αλλά για να κορφολογώ με τρόπο ευωδιαστές τριανταφυλλιές απ' το Πεδίον του Άρεως, ή από κείνες τις οργιαστικές πικροδάφνες και μπουκαμβίλιες, και να στολίζω το υπογειάκι μου επί της οδού Σπετσών.

10

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΙΝΗΣ

Κυριακές μεσημέρια με φίλους, στην πλατεία

Με αφορμή τα γενέθλια της «Φωνής της Αθήνας» είναι αυτονόητο ότι θέλαμε και τον δήμαρχο της πόλης να μας μιλήσει...
Το ραντεβού για το πότε θα βρεθούμε χρειάστηκε να μεταφερθεί τρεις φορές. Την τρίτη και τελευταία φορά, ο λόγος της αναβολής ήταν ότι στις 6 Νοεμβρίου η Αθήνα ανακηρύχθηκε «Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Καινοτομίας 2018» και ο **Γιώργος Καμίνης** πήγε στην Πορτογαλία να παραλάβει το βραβείο. Η Αθήνα διαδέχτηκε το Παρίσι και οι άλλες πόλεις που το διεκδικούσαν ήταν η Τουλούζη, το Αμβούργο, το Λουβαίν, το Ούμεο και το Άαρχους. Την ίδια μέρα που γύρισε βρεθήκαμε στο μέρος που σταθερά μας έδινε ραντεβού όλες τις προηγούμενες φορές. Στο Καφέ Αβησσυνία, στην πλατεία Αβησσυνίας...

Καταλαβαίνω ότι ρωτάω τον άνθρωπο που λόγω ιδιότητας είναι αντικειμενικά πολύ δύσκολο να αναφερθεί σε ένα μόνο σημείο της Αθήνας. Πλέον, στα οκτώ χρόνια της θητείας σας, έχετε γνωρίσει την κρυφή γοητεία των περισσότερων σημείων που μπορεί να γνωρίσει ένας κάτοικος της Αθήνας. Έχω γνωρίσει όλα τα γοητευτικά σημεία αυτής της πόλης, και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο σάς έφερα εδώ στην πλατεία Αβησσυνίας, στο καφέ Αβησσυνία, που ερχόμουν πριν γνωρίσω την Αθήνα, Σάββατα και Κυριακές μεσημέρια με φίλους. Ερχόμασταν μεγάλες παρέες, είχε και μία φάλτσα τραγουδίστρια το μαγαζί, όμως τραγουδούσε με πάθος. Αυτή η κατάσταση εδώ, το παζάρι, ένας χώρος όπου συναντάς το ανατολίτικό μας πρόσωπο μέσα στην καρδιά της Αθήνας, είναι υπέροχο. Η Αθήνα είναι μια ευρωπαϊκή μεγαλούπολη, οπότε είναι πολύ ωραίο να είσαι σε ένα σημείο της στο οποίο να διαπιστώνεις ότι έχει και μία ενδιάμεση ιστορία μεταξύ της κλασικής αρχαιότητας και της σύγχρονης πραγματικότητας, και ότι αυτή η ενδιάμεση ιστορία της είναι πολύ ενδιαφέρουσα και πολύ πλούσια. Η Αθήνα άλλωστε ήταν παρούσα σε όλες τις φάσεις της Ιστορίας. Στον 19ο αιώνα ήταν μία κωμόπολη δέκα χιλιάδων κατοίκων που διέθετε πρόσβεις και προξένους άλλων χωρών, δεν ήταν χωριό, που λένε κάποιοι. Όμως αυτό που με δένει με αυτό το μαγαζί και με την πλατεία Αβησσυνίας, είναι οι αναμνήσεις μου από τον καιρό της, ας πούμε, ανεμελιάς, πριν αναλάβω δήμαρχος.

Μπορεί να γυρίσει κάποιος ξανά στην εποχή της ανεμελιάς, έχοντας κάνει οκτώ χρόνια δήμαρχος της Αθήνας; Κοιτάξτε, στην πραγματικότητα ποτέ δεν ήμουν ανέμελος. Γιατί και Συνήγορος του Πολίτη που ήμουν, αισθανόμουν ότι έχω βαριές ευθύνες. Είχα την ευθύνη μιας υπηρεσίας ανεξάρτητης, με διακόσια άτομα προσωπικό και με πολύ σημαντική αποστολή. Οπότε πραγματική ανεμελιά δεν υπήρξε ποτέ. Αλλά δεν συγκρίνεται η ευθύνη τότε, με την ευθύνη του Δήμου της Αθήνας.

Ιστορικά η Αθήνα είναι μία από τις σημαντικότερες πόλεις στον κόσμο. Ποια είναι η αίσθηση του δημάρχου της όταν πηγαίνει σε σημεία τα οποία είναι εντελώς παραμελημένα και υποβαθμισμένα; Η Αθήνα είναι η πόλη της χώρας όπου, φούσκωσε περισσότερο απ' όλες τις άλλες το ψέμα της ευμάρειας. Εδώ ήταν η μεγάλη φούσκα, κι όταν έσκασε, οι επιπτώσεις ήταν πολύ σημαντικότερες. Η Ερμού ήταν μέσα στους δέκα πιο εμπορικούς δρόμους του κόσμου και από τη μία μέρα στην άλλη γέμισε με κλειστά καταστήματα. Ερημιά και σκοτεινιά. Εκτός από αυτό η Αθήνα ήταν η πόλη όπου ξέσπασε η αμφισβήτηση και η βία, όπου είχαμε τις πυρκαγιές το 2012, όταν κάηκαν σαράντα κτίρια. Το 2012 ήμασταν στο ναδίρ των τουριστικών αφίξεων, με δυόμισι εκατομμύρια επισκέπτες και φτάσαμε το 2017 να έχουμε πέντε εκατομμύρια. Διπλασιάσαμε τις αφίξεις. Αυτό είναι ένα μεγάλο κατόρθωμα και, αν είχαμε βγει από τα μνημόνια πιο νωρίς, η Αθήνα τώρα θα πέταγε. Το γεγονός ότι βλέπετε θυλάκους φτώχειας και ανομίας στην πόλη, είναι ένα γεγονός για το οποίο ευθύνεται η κρίση και το ψεύδος σε διάφορα επίπεδα. Για παράδειγμα, το 2004, στους Ολυμπιακούς αγώνες, πήραν τους άστεγους, τους επαίτες, τους τοξικοεξαρτημένους και τα αδέσποτα ζώα και τους μετέφεραν όλους στον Ασπρόπυργο και σε διάφορα άλλα σημεία. Τους κράτησαν εκεί για δύο τρεις μήνες και μετά τους άφησαν πάλι στους δρόμους. Αυτό υπέστη η Αθήνα και αυτή ήταν η χώρα, μια απατηλή εικόνα η οποία έσκασε μέσα στα χέρια μας.

Η πιο ειλικρινής, βαθιά σας στεναχώρια για κάτι που δεν καταφέρατε να κάνετε για την Αθήνα, ποια είναι; Ότι δεν είχαμε τα χέρια μας λυτά να κάνουμε αυτά που θα μπορούσαμε να κάνουμε. Ζούμε στο πιο συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό κράτος της Ευρώπης. Είσαι δήμαρχος της Αθήνας και ο κόσμος, όταν σε βλέπει, θεωρεί ότι έχεις την ευθύνη για όλη την πόλη και για όλες τις λειτουργίες της. Ο πολίτης στην πραγματικότητα δεν ξέρει ούτε τους περιορισμούς, ούτε τα όρια των αρμοδιοτήτων σου. Επομένως αναλαμβάνεις μία ευθύνη που δεν έχεις τα εργαλεία να ανταποκριθείς στις απαιτήσεις της. Αλλά, όπως απέδειξε και η ευρωπαϊκή βράβευση, και αυτό πια θα έχουμε τον καιρό να το συζητήσουμε και να το αναλύσουμε σε όλη τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας που θα είναι μακρά, εδώ έγινε μία δουλειά υποδομής τρομερή.

Αυτό το βραβείο από τη μια είναι αδιαμφισβήτητο γιατί το δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση με πολύ συγκεκριμένα κριτήρια, από την άλλη όμως ο Αθηναίος θα πει «σιγά μη συγκρίνεται η τόσο προβληματική Αθήνα στο ελάχιστο με αυτές τις πόλεις που το διεκδικούσαν η το έχουν πάρει ήδη». Συγκρίνουμε την εικόνα της Αθήνας με την εικόνα του Άμστερνταμ, για παράδειγμα. Αυτές οι ευρωπαϊκές πόλεις ευημερούν εδώ και δεκαετίες, μην πω αιώνες, έχουν πραγματική αυτοδιοίκηση και προχώρησαν μέσα στον χρόνο με μία ορθολογική διαχείριση. Εμείς έχουμε μία πόλη που φέρει τις πληγές της ελληνικής πραγματικότητας. Αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση κοιτάει την ουσία, βράβευσε την ουσιαστική δουλειά που έχει γίνει. Μας δίνει την ευκαιρία, λοιπόν, κατά τη διάρκεια αυτής της προεκλογικής εκστρατείας, να απαντήσουμε σε όλα όσα ακούγονται και θα ακουστούν για την πόλη «τη βρώμικη, την εγκαταλελειμμένη, τη σκοτεινή». Υπάρχει η σκοτεινή όψη της Αθήνας, από κάτω όμως, με τη δουλειά που έχουμε κάνει, είναι έτοιμη να απογειωθεί. Η αγορά της Κυψέλης, που ήταν ένα από τα πολλά παραδείγματα που έδωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση στο σκεπτικό της βράβευσης, είναι το πιο εμφανές παράδειγμα, γιατί είναι ένα κτίσμα το οποίο το βλέπεις. Το ζήτημα είναι η δουλειά υποδομής που έγινε στον εκσυγχρονισμό του Δήμου, στο πως πάμε να αναπλάσουμε τον Λυκαβητό, τον Εθνικό Κήπο.

Ως δήμαρχος, ανακαλύψατε κάποια γωνιά της Αθήνας, που να είπατε «κρίμα που δεν την ήξερα πιο πριν» ή «ευτυχώς που έγινα δήμαρχος για να τη μάθω»; Αυτή η περιοχή που ανακάλυψα ήταν εκεί, στο κτήμα Δρακοπούλου στα Πατήσια. Είναι πάρα πολύ ωραίο σημείο. Προφανώς περιηγήθηκα σε πάρα πολλές γωνιές της Αθήνας, αλλά εκείνο που είδα με βαθιά συγκίνηση ήταν στην περιοχή του Αγίου Σώστη, εκεί που μεγάλωσα. Τον εξωραϊσμό που έκαναν σε μία κεντρική πλατεία εκεί στις εργατικές πολυκατοικίες, όπου άνοιξαν κάποια παλιά μαγαζιά. Μεγάλωσα στον Άγιο Σώστη και η γειτονιά έχει μείνει ίδια, έχουν αλλάξει πολύ λίγα.

Τελειώνοντας, να σας πω ότι η κατάσταση αυτής της πόλης και της χώρας, θα ήταν εντελώς άλλη τώρα, προς το χειρότερο, αν ο δήμος δεν είχε εκκενώσει έγκαιρα τις παιδικές κατασκηνώσεις στο Μάτι... Δεν κάναμε τίποτα παραπάνω από το αυτονόητο. Εφαρμόσαμε εγκαίρως το σχέδιο εκκένωσης των παιδικών κατασκηνώσεων. Το βάρος της ευθύνης ήταν μεγάλο. Περισσότερα από 600 παιδιά έπρεπε να επιστρέψουν σπίτι τους. Είναι ένα από τα γεγονότα της θητείας μου που δεν πρόκειται να ξεχάσω πότε στη ζωή μου. Α

Φωτό:
ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Ερχόμασταν μεγάλες παρέες, είχε και μία φάλτσα τραγουδίστρια το μαγαζί, όμως τραγουδούσε με πάθος. Αυτή η κατάσταση εδώ, το παζάρι, ένας χώρος όπου συναντάς το ανατολίτικό μας πρόσωπο μέσα στην καρδιά της Αθήνας, είναι υπέροχο.

11

ΤΙΤΟΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ

Η Μαρία Κάλλας στο Μεταξουργείο

Δώσαμε ραντεβού στο σπίτι του **Τίτου Πατρίκιου**, γιατί όπως είπε: «Η συζήτηση με τέτοιο θέμα θέλει καφέ και κουλουράκια». Στεκόμουν όρθιος περιμένοντας τον να φέρει τον καφέ και να μου πει πού θα καθίσουμε. Μόλις ήρθε είπε: *«Κάθισε εδώ εσύ, για να βλέπεις έξω από το τζάμι, νοερά, προς την περιοχή για την οποία θα σου μιλήσω»*...
Τίτος Πατρίκιος: Ποιητής
Χάρισμα: μαγευτικός αφηγητής

«Θα μιλήσω για το Μεταξουργείο, αλλά θα χρειαστεί να πάω αρκετά βαθιά στο παρελθόν. Ελπίζω να μην είναι πρόβλημα αυτή η παλαιότητα του χρόνου».

Καθόλου. Άλλωστε τελικά τι είναι χρόνος; Υπάρχει σε αυτή τη μορφή γιατί εμείς υπάρχουμε με αυτό τον τρόπο. Ο χρόνος έχει το δικό του βιολί. Ούτε μας ξέρει, ούτε τον ξέρουμε πραγματικά. Νομίζω ότι οι Αρχαίοι δεν είχαν καν ώρες.

Οπότε, πιάστε την ιστορία από την αρχή... Ενώ γεννήθηκα στην οδό Σόλωνος, μεγάλωσα στην περιοχή Βάθη - Μεταξουργείο. Ενδιάμεσα μείναμε για λίγο σε ένα σπίτι στην πλατεία Κυριακού. Την πλατεία Βικτωρίας, δηλαδή. Τότε στην καθημερινή γλώσσα λεγόταν πλατεία Κυριακού. Αργότερα μετακομίσαμε στο Σύνταγμα, μετά στην Πλάκα, αλλά όταν άρχισε ο πόλεμος, ο πατέρας μου έψαχνε ένα σπίτι που να έχει καταφύγιο, γιατί τότε ακόμα φοβόντουσαν ότι θα γίνουν βομβαρδισμοί και στην Αθήνα. Βρήκαν σε μία πολυκατοικία, στην οδό Μάρνη 48, ένα από αυτά τα παλιά αθηναϊκά σπίτια με ταράτσα. Τότε, τα περιζήτητα σπίτια είχαν υπόγεια για τις βόμβες. Σήμερα έχουν πυλωτές για αυτοκίνητα – και βόμβες δεν πέφτουν από τον ουρανό, αλλά τις βάζουν στους δρόμους.

Και η μεγάλη ταράτσα ήταν ενός είδους πλεονέκτημα... Φυσικά...! Σε εκείνη την ταράτσα έτρεχα με ένα ποδήλατο που είχα με τρεις ρόδες, γιατί δεν με άφηναν να βγω στο δρόμο. Σε αυτό το σπίτι μεγάλωσα κυριολεκτικά. Έμεινα από δώδεκα μέχρι τριάντα ενός ετών, που έφυγα για το Παρίσι. Ήταν πολύ βολικό σπίτι. Στο ισόγειο, η μία γωνία ήταν μπακάλικο και βγαίνοντας από την πολυκατοικία, αριστερά, ήταν φαρμακείο. Παραδίπλα ήταν μία κλινική, απέναντι ένας οίκος ανοχής. Κρυφός. Και παρακάτω ένα κατάστημα που πουλούσε μοτοσακό μάρκας Zundapp. Εγώ είχα ποδήλατο, μέχρι που μου το κλέψανε, και ονειρευόμουν πότε θα αποκτήσω μοτοσακό, και μετά μοτοσικλέτα.

Είναι πολύ ενδιαφέρον όλο αυτό. Έτσι όπως ήταν οι γειτονιές παλιά, ακόμα και μετά από ογδόντα χρόνια, μπορεί και θυμάται κάποιος ποια ήταν τα μαγαζιά και οι ιδιοκτήτες τους. Τώρα είναι εντελώς απρόσωπα και στο μέλλον θα θέλει πολλή προσπάθεια να θυμηθείς... Ήταν όλοι επώνυμοι τότε. Έμεναν και πολλοί άνθρωποι των γραμμάτων στη γειτονιά. Ο Τάσος Λιγνάδης έμενε στο κτίριο που ήταν το θέατρο «Περοκέ». Προς την οδό Πειραιώς έμενε ο Αλέξανδρος Κοτζιάς. Στο Μεταξουργείο έμενε ο Τάσος Λειβαδίτης.

Ακούγεστε σαν να είχατε χαρτογραφήσει τα πρόσωπα και τα σημεία της περιοχής. Όλη την περιοχή τη γνώρισα καλά. Προς το Μεταξουργείο, εκεί που είναι τώρα η πλατεία Καραϊσκάκη, ήταν το 12ο Δημοτικό Σχολείο. Εκεί πήγα στην Α΄ τάξη του δημοτικού, αλλά μετά οι γονείς μου με πήγαν στη σχολή Μεταξά για το υπόλοιπο δημοτικό. Ήταν μία περιοχή πολύ ζωντανή, είχε πολλά θέατρα. Απέναντι και λίγο πιο κάτω από το σπίτι ήταν το θερινό θέατρο «Σαμαρτζή», που το καλοκαίρι ανέβαζε επιθεωρήσεις και χαλούσε ο κόσμος. Αυτό έγινε αργότερα οικόπεδο και χτίστηκε το γραφείο του Οργανισμού Σιδηροδρόμων.

Όλο αυτό που περιγράφετε, δίνει την αίσθηση μιας φωτεινής περιοχής που υπήρχε μέσα στο γκρίζο χρώμα της Κατοχής. Γκρίζο μπορεί να ήταν γιατί κοβόταν το ηλεκτρικό ρεύμα, γιατί σταματούσε η κυκλοφορία στις δώδεκα τα μεσάνυχτα, αλλά η διάθεση των ανθρώπων δεν ήταν διόλου γκρίζα. Ήταν πολύ φωτεινή και όλοι περιμέναμε το καλύτερο. Είχαμε συνηθίσει την κατάσταση και την αντιμετωπίζαμε. Και σ' αυτές τις συνθήκες αναπτύχθηκε και η Αντίσταση.

Μέσα στην Κατοχή ο κόσμος πήγαινε θέατρο; Φίσκα ήταν τα θέατρα. Δεν το λέμε αυτό γιατί οι εικόνες που έρχονται στο μυαλό από την Κατοχή είναι εικόνες της πείνας, των θανάτων, των σκοτωμών, των μπλόκων, των αντιστασιακών ενεργειών. Ταυτόχρονα, όμως, η Αθήνα είχε μία πολιτιστική δράση καταπληκτική. Ήταν γεμάτη θέατρα, γεμάτη αίθουσες διαλέξεων, οι εκδοτικοί οίκοι έβγαζαν συνεχώς βιβλία, έβγαιναν λογοτεχνικά περιοδικά.

Πώς έβρισκαν λεφτά για να πηγαίνουν σε όλες αυτές τις παραστάσεις; Έβρισκαν. Ήταν όλα φθηνά και έκαναν ανταλλαγές. Ήταν μια πολιτιστική ζωντάνια που συνδυαζόταν με την ελπίδα της απελευθέρωσης. Ότι με την απελευθέρωση θα υπάρξει ο ιδανικός κόσμος και θα γίνει η Ελλάδα όπως την ονειρευόμαστε: κάτι μαγικό.

Στις παραστάσεις ήταν παρόντες και γερμανοί στρατιώτες, μήπως συμβεί κάτι; Όχι. Άλλωστε όλα περνούσαν από λογοκρισία για να παιχτούν. Εμμέσως υπήρχαν ειρωνικές νύξεις ή κρυφο-ηρωικές για να ξεγλιστράνε από τη λογοκρισία. Τραγουδούσε ο κόσμος μαζί με τους θιάσους τα τραγούδια της παράστασης. Ήταν πολύ ζωντανή όλη η γειτονιά, από τη Βάθη έως κάτω στο Μεταξουργείο. Υπήρχαν και θερινοί κινηματογράφοι που όμως έπαιζαν ιταλικές και γερμανικές ταινίες. Προπαγανδιστικές όλες, όπως και τα επίκαιρα που έδειχναν στην αρχή, αλλά εμείς τα βλέπαμε και καγχάζαμε. Θυμάμαι, τώρα, μία πομπώδη ιταλική ταινία, «Το Σιδηρούν Στέμμα».

Ποια είναι η ταινία ή παράσταση της εποχής που έγινε σε θέατρο της περιοχής και τη θυμάστε έντονα για συγκεκριμένο λόγο; Στο θέατρο Σαμαρτζή, αμέσως με την απελευθέρωση, το '46, παίχτηκε η περίφημη, αριστερού χαρακτήρα επιθεώρηση «Γιούπι-γιούπι». Επικεφαλής ήταν ο πατέρας μου, και εκεί, στο θέατρο αυτό, γνώρισα τον Γιώργο Σεβαστίκογλου και τη γυναίκα του, την Άλκη Ζέη, που έρχονταν στις πρόβες το πρωί. Ο πατέρας μου και ο Σεβαστίκογλου ήταν φίλοι. Την Άλκη την είχα δει κάποιες φορές πιο πριν, αλλά δεν τολμούσα να της μιλήσω. Τη θαύμαζα που είχε δημοσιεύσει το 1943 ένα διήγημά της στη «Νεανική Φωνή». Ένα σημαντικό περιοδικό, πιο σημαντικό από το «Ξεκίνημα της Νιότης», που εγώ το 1943 δημοσίευσα το πρώτο μου ποίημα. Πέρα από αυτή τη γνωριμία και η παράσταση είχε φοβερή επιτυχία. Οι ουρές κυριολεκτικά έκαναν το τετράγωνο για εισιτήριο. Κάθε βράδυ δεν υπήρχε θέση.

Υπάρχει κάποιο πρόσωπο που θυμάστε από εκείνα τα χρόνια, στην περιοχή αυτή, και με το οποίο να μην ξαναβρεθήκατε ποτέ αργότερα; Άκου μια ιστορία. Παραδίπλα από το σπίτι μας, στην οδό Σατωβριάνδου 53, ήταν τα γραφεία του Σωματείου Ηθοποιών, στο οποίο Πρόεδρος ήταν ο πατέρας μου. Εκεί οργάνωνε και το συσσίτιο των ηθοποιών, οι οποίοι έρχονταν να το πάρουν, και ήταν κάτι σαν τραχανάς. Ερχόταν και ο Βεάκης στο συσσίτιο, ήταν πολύ φίλος με τον πατέρα μου. Όλοι έρχονταν. Ιδίως τον χειμώνα του '41-42, τον χειμώνα της μεγάλης πείνας. Στο συσσίτιο έβλεπα συχνά μία χοντρή κοπέλα, και ρώτησα ποια ήταν, γιατί ήταν σπάνιο στην Κατοχή να δεις χοντρό άνθρωπο. Μου είπαν ότι έκανε φωνητική μουσική και την έλεγαν Μαρία Καλογεροπούλου. Ήταν η Μαρία Κάλλας. Η οποία, όταν πήγε στην Ιταλία, αδυνάτισε.

Οι εικόνες αυτές είναι σαν σκηνές από ταινία... Πράγματι. Και τώρα που τα διηγούμαι, είναι σαν να τα βλέπω. Και πού να το φανταζόμουν. Όμως τα πράγματα αλλάζουν, παλιά λέγαμε εξελίσσονται, αλλά καλύτερα που λέμε αλλάζουν γιατί εξελίσσονται σημαίνει βάσει των επιθυμιών μας.

Οι απλοί άνθρωποι έχουμε άλλης μορφής νοσταλγίες. Ο ποιητής έχει επισκεφτεί τελευταία αυτό τον δρόμο για να δει τι υπάρχει ή το άφησε πίσω; Αυτή η πολυκατοικία που μέναμε στο 5ο πάτωμα υπάρχει πάντα. Το περιγράφω αυτό το σπίτι σε ένα μεγάλο, συνθετικό ποίημα, που έχει δημοσιευτεί σε μία από τις τελευταίες μου συλλογές «Συγκατοίκηση με το παρόν». Σήμερα κανείς δεν θα σκεφτόταν να πάει να μείνει σε αυτή την περιοχή. Α

Φωτό:
«Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ»

Στο συσσίτιο έβλεπα συχνά μία χοντρή κοπέλα, και ρώτησα ποια ήταν, γιατί ήταν σπάνιο στην Κατοχή να δεις χοντρό άνθρωπο. Μου είπαν ότι έκανε φωνητική μουσική και την έλεγαν Μαρία Καλογεροπούλου.

12

«Απ' όλες τις γειτονιές της Αθήνας, εκείνη που μιλάει περισσότερο στην ψυχή μου είναι εκεί που έζησα τα περισσότερα χρόνια της ζωής μου: η περιοχή της Νεάπολης, στο κέντρο της πόλης, στο διαμέρισμα της οδού Ιπποκράτους 93 όπου και εγκατασταθήκαμε ως οικογένεια όταν ήρθαμε από τη Λάρισα το 1962. Εκεί πήγα και στο Δημοτικό Σχολείο της οδού Μεθώνης, που σήμερα έχει γίνει ταβέρνα. Κατηφορίζοντας τον παράλληλο δρόμο της Μεθώνης, την Καλλιδρομίου, έφτανε κανείς στο Πεδίο του Άρεως. Στο πάρκο αυτό —που τότε ήταν ασφαλές, καθαρό και όμορφο— τελειοποίησα την ποδηλασία ως προς διάφορες εκτινάξεις, αναστροφές, φιγούρες και καμώματα στη μία ή τις δύο ρόδες. Εκεί, αργότερα, έμαθαν και τα παιδιά μου ποδήλατο, παράλληλα με το παιχνίδι που έκαναν στις αλέες του».

ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η Νεάπολη μιλάει στην ψυχή μου

Η κυρία **Μαρία Ευθυμίου** τα τελευταία δέκα χρόνια έχει γυρίσει όλη την Ελλάδα και όλες τις γειτονιές της Αθήνας, διδάσκοντας αφιλοκερδώς Ιστορία τους Έλληνες. Αυτό που κάνει, λέγεται, κατά την άποψή μου, Λαϊκή Παιδεία. Επομένως, θέλαμε πολύ να μας πει για το δικό της αγαπημένο σημείο της πόλης, και κυρίως να το κάνει με τον δικό της τρόπο να περιγράφει χώρους και χρόνους...

Σ' ένα παιδί, πώς φάνηκε η μετάβαση από τη Λάρισα στην Αθήνα, και μάλιστα στο κέντρο; Παρότι και στη Λάρισα κατοικούσαμε σε κεντρική περιοχή, η Αθήνα με εξέπληξε. Εντυπωσιάστηκα από τον Λυκαβηττό, την Ακρόπολη, τα Τουρκοβούνια και τους άλλους λόφους, μια και η Λάρισα είναι πεδινή και επίπεδη· από το πλήθος των οχημάτων· από τα πολλά φανάρια· από τα ταξί που στη Λάρισα ακόμη λειτουργούσαν με αμάξια και γραφικούς αμαξάδες. Η Μεθώνης, πάντως, έμοιαζε με τη Λάρισα γιατί ήταν ένας ήσυχος δρόμος κατάλληλος για το κρυφτό, το κουτσό και το κυνηγητό μας. Όπως και ο λόφος του Στρέφη που, τότε, ήταν φιλικός, τρυφερός και ασφαλής ώστε να φιλοξενεί κάθε μας δράση και ανάγκη – από τα παιχνίδια και τις παρέες μας, μέχρι τα ραντεβού και τα χτυποκάρδια μας.

Εντύπωση μεγάλη μού έκανε επίσης η επιβλητική κάθοδος των οπαδών του Παναθηναϊκού όταν, μετά τον αγώνα στο γήπεδο της Λεωφόρου Αλεξάνδρας, διέσχιζαν κατά χιλιάδες, κάθε Κυριακή απόγευμα, την Ιπποκράτους, κινούμενοι προς την Ομόνοια για να πέσουν στα νερά του εκεί σιντριβανιού. Οι ομοβροντίες των συνθημάτων τους ακούγονταν ήδη από την Αλεξάνδρας και γίνονταν όλο και πιο καθαρές όσο πλησίαζαν προς εμάς. Φώναζαν συνθήματα κατά του Πειραιά, των οπαδών του Ολυμπιακού και των μανάδων τους, περιέφεραν φέρετρα του Ολυμπιακού και ξερίζωναν τα δενδράκια του δρόμου που τότε είχε δενδροφυτευθεί όπως και άλλες οδοί της Αθήνας. Ήταν η πρώτη μου επαφή με συμπεριφορές και λόγια που δεν είχαν ποτέ περιληφθεί στον κώδικα ανατροφής ενός καλομεγαλωμένου κοριτσιού μιας ευπρεπούς μεσοαστικής οικογένειας.

Εσείς πού παίζατε ως παιδιά; Κοντά στο σπίτι μας, προς τον Λυκαβηττό, στην οδό Ασκληπιού, υπήρχε το πάρκο του Αγ. Νικολάου Πευκακίων, όπου περνούσαμε πολλές ώρες σαν παιδιά. Εκεί, τα βράδια του καλοκαιριού, η μητέρα με πήγαινε σ' ένα καφενεδάκι, στον περίβολο της εκκλησίας, που προσέφερε κορυφαίες απολαύσεις: γκαζόζα, πορτοκαλάδα, υποβρύχιο. Παράλληλα με τη γκαζόζα, είχα την ευκαιρία να κάνω τσουλήθρα στα πλατιά, μαρμάρινα, λεία πλαίσια των σκαλοπατιών του Αγ. Νικολάου στα οποία έκανες καταπληκτικές καθόδους και τσαλίμια τρελαίνοντας, φυσικά, στην αγωνία, τους γονείς σου.

Πίσω από την εκκλησία υπήρχε Παιδική Χαρά και, παραπίσω, το δημόσιο «σχολείο του Πικιώνη», ένα εμβληματικό κτίριο στο οποίο τα παιδιά μου έκαναν το Δημοτικό τους. Στα σκαλοπάτια του Αγίου Νικολάου, καθώς και στην Παιδική Χαρά έπαιξαν, εξάλλου, κι αυτά όπως κι εγώ. Όλα αυτά έχουν μετατρέψει τον χώρο του Αγίου Νικολάου σε τόπο ιερό για μένα μια και μέσα στην εκκλησία, ημέρα Κυριακή, πέθανε ανάβοντας κερί, από συγκοπή καρδιάς, ο πατέρας μου ενώ, αργότερα, εδώ παντρεύτηκα τόσο εγώ όσο κι ο αδελφός μου. Θα φανεί παράξενο αλλά ακόμα και η σημερινή εκκλησούλα –το παλιό κτίσμα στο πλάι του Αγίου Νικολάου που τότε ήταν γνωστό ως «οστεοφυλάκιο»– συμμετείχε ενεργά στη ζωή μου, αφού έκανα εκεί δύο τάξεις του εξατάξιου Γυμνασίου. Τα στοιβαγμένα κουτιά σε γωνιά του κτίσματος εμείς τα παιδιά τα θεωρούσαμε κυτία οστεοφύλαξης και τα λοξοκοιτούσαμε. Πάντως αυτό δεν τάραζε την κανονικότητα της διδασκαλίας ούτε και τη δική μας γαλήνη. Σαν μια άφατη μύηση στη βουβή εγγύτητα του θανάτου.

Κάπου αλλού, όχι τόσο «διαφορετικά», κάνατε τάξεις του Γυμνασίου; Ένα διάστημα κάναμε μάθημα σ' ένα νεοκλασικό κτίριο δίπλα στο τότε Βαρβάκειο, πίσω από τον φράχτη του Γαλλικού Ινστιτούτου – που μας έμοιαζε σπουδαίος γιατί αντιπροσώπευε τη Γαλλία. Το Ινστιτούτο είχε μεγάλο κήπο με κυπαρίσσια και κισσούς που έπεφταν προς την πλευρά του δικού μας κτιρίου θυμίζοντας Ευρώπη. Η ευρωπαϊκή εντύπωση επιτεινόταν από το γεγονός ότι πολύ κοντά στο Γαλλικό Ινστιτούτο ήταν η Γερμανική Εκκλησία και το κτίριο της Γερμανικής Κοινότητας της Αθήνας. Όλα αυτά έκαναν στα μάτια μου τη γειτονιά μου πολυπρόσωπη και πολυσήμαντη, ακόμα και όταν το Γυμνάσιό μου, το Ε΄ Γυμνάσιο Θηλέων, εγκαταστάθηκε τελικά στα Εξάρχεια, στην οδό Κωλέττη.

Έχει ενδιαφέρον να ακούσουμε την περιγραφή της περιοχής από την επτάχρονη Μαρία Ευθυμίου... Όταν ήρθαμε στην Αθήνα, η Ιπποκράτους ήταν γεμάτη καταπληκτικά νεοκλασικά σπίτια τα οποία, όμως, γκρεμίζονταν για να αντικατασταθούν από πολυκατοικίες. Ο δρόμος ολόκληρος ήταν ένα εργοτάξιο. Θυμάμαι, ως παιδί, να περπατώ στην Ιπποκράτους και να σκοντάφτω σε αρχοντικές στριφτές εσωτερικές ξύλινες σκάλες και σε σκαλιστές πόρτες έτοιμες να φορτωθούν στα φορτηγά. Ήμουν μικρή, ωστόσο η καρδιά μου σφιγγόταν συναισθανόμενη ότι συντελείται έγκλημα κατά της ομορφιάς. Όταν πρωτοεγκαταστάθηκαμε στο διαμέρισμά μας, βλέπαμε, από τον τρίτο όροφο της πολυκατοικίας μας τον Λυκαβηττό και την Ακρόπολη. Όμως, μέσα σε δυο-τρία χρόνια, δεν έβλεπες πια παρά μπροστινές ή οπίσθιες όψεις πολυκατοικιών.

Παράλληλα, βέβαια, στη δεκαετία του '60, η Αθήνα συνταρασσόταν από γεγονότα βαριά. Οι διαδηλώσεις στην Ακαδημίας και την Πανεπιστημίου ακούγονταν μέχρι το σπίτι μας· τα συνθήματα για το Κυπριακό, για τα Ιουλιανά, για το 1-1- 4, για τον Πέτρουλα, για τον Λαμπράκη έμπαιναν, σαν ρυθμικός οργισμένος βόμβος, από τα παράθυρα του διαμερίσματός μας κατευθείαν στα τεντωμένα αυτιά μας. Ως παιδί εισέπραττα τη δύναμη και τη βαρύτητα των στιγμών και των γεγονότων χωρίς, φυσικά, να καταλαβαίνω ακριβώς το περιεχόμενο και το πλαίσιό τους. Ο αδελφός μου, αν και έφηβος, συμμετείχε σ' όλα αυτά ενεργά. Θυμάμαι την αγωνία των γονέων μου για το πότε και σε ποια κατάσταση θα επέστρεφε στο σπίτι από τις διαδηλώσεις που καταστέλλονταν βίαια από την αστυνομία. Αγρυπνούσαν περιμένοντάς τον. Όταν έφτανε, ήταν, πολλές φορές, χτυπημένος από τα γκλομπς – πράγμα που με τάραζε πολύ. Γιατί, ως μεγάλος αδελφός, ήταν πολύ δυνατός στα μάτια μου για να τολμήσει κανείς να τον χτυπήσει.

Εκεί, στην Ιπποκράτους 93, αποφασίσατε τι θα ακολουθήσετε ως επιστήμη και διαβάσατε για τις εισαγωγικές εξετάσεις... Ναι, σ' αυτό το διαμέρισμα διάβασα πολύ και ποίηση και λογοτεχνία και Ιστορία. Διάβασα για το σχολείο, για τις εισαγωγικές του Πανεπιστημίου. Καθώς επέτυχα στη Φιλοσοφική Αθηνών, το σπίτι μας με εξυπηρέτησε πολύ γιατί απείχε από τη Σόλωνος ούτε δέκα λεπτά με τα πόδια. Παράλληλα, σπίτι και Πανεπιστήμιο με τοποθετούσαν χωρικά στο τρίγωνο των μεγάλων γεγονότων της δεκαετίας του 1970 (Νομική, Πολυτεχνείο, εντάσεις της Μεταπολίτευσης) βοηθώντας με να βιώσω μεγάλης σημασίας γεγονότα της πόλης και του τόπου.

Αναρωτιέμαι, μετά από αυτή την περιγραφή, πώς μπορεί να ήταν η μέρα και η ώρα που φύγατε απ' αυτό το σπίτι; Όταν, στη δεκαετία του 1990, μετά από τριάντα χρόνια ζωής, φεύγαμε από την Ιπποκράτους για να εγκατασταθούμε στο Κουκάκι, αποχαιρέτησα το σπίτι και τη γειτονιά με αισθήματα ευγνωμοσύνης. Χαιρέτησα κάθε τμήμα του σπιτιού, γιατί σε κάθε του γωνιά είχα κάτι να προσκυνήσω. Στη συνέχεια, έφυγα χωρίς πίκρα. Τότε κατάλαβα ότι υπάρχει ένα στοιχείο του εαυτού μου που δεν γνώριζα μέχρι τότε: ότι είμαι, ως φαίνεται, καλή στους αποχαιρετισμούς. Αυτά που χρειάζεται να αποχαιρετήσω στη ζωή νομίζω ότι έχω τρόπο να τα αποδέχομαι και να τα τακτοποιώ μέσα μου, ώστε να μετατρέπονται σε πηγή δύναμης και όχι ακύρωσής μου.

Στην Ιπποκράτους έχω επανέλθει πια ως περιπατήτρια. Συχνά κοιτώ προς τα πάνω, προς το μπαλκονάκι του σπιτιού μας. Χωρίς θλίψη, παρά με γλυκιά αίσθηση νίκης. Γιατί το έζησα. Γιατί είναι ένα κομμάτι εμπειριών και αναμνήσεων που έχουν εγχαραχθεί μέσα μου, με διαμόρφωσαν και με πλούτισαν. Και που δεν μπορεί κανείς να μου τις πάρει. Α

**Στην Ιπποκράτους έχω επανέλθει πια ως περιπατήτρια.
Συχνά κοιτώ προς τα πάνω, προς το μπαλκονάκι του σπιτιού μας.
Χωρίς θλίψη, παρά με γλυκιά αίσθηση νίκης. Γιατί το έζησα.
Γιατί είναι ένα κομμάτι εμπειριών και αναμνήσεων που έχουν εγχαραχθεί
μέσα μου, με διαμόρφωσαν και με πλούτισαν.
Και που δεν μπορεί κανείς να μου τις πάρει.**

13

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Η δική μου Αθήνα

Δεν γινόταν αλλιώς...! Σε αυτό το τεύχος έπρεπε να ζητήσουμε από τον κύριο **Διονύση Σιμόπουλο**, τον άνθρωπο που σε ολόκληρη τη ζωή του έκανε «περιήγηση» στα άστρα, να μας μιλήσει για την Αθήνα... Αποφάσισε να μας κάνει μια περιήγηση στη δική του Αθήνα, με έναν προφανή τελικό σταθμό... Ο ίδιος μας έστειλε τον τίτλο:
«ATHENS VOICE» - ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΑΘΗΝΑ

Γεννηθήκατε στα Γιάννενα, κατάγεστε από ένα χωριό της Ηλείας και μεγαλώσατε στην Πάτρα. Μπορεί να αισθάνεστε «Αθηναίος» κάτω από αυτές τις συνθήκες; Είναι αλήθεια ότι η Πάτρα, στην οποία πέρασα τα παιδικά και εφηβικά μου χρόνια, παραμένει η παντοτινή μου αγάπη. Όμως και η Αθήνα, στην οποία ζω τα τελευταία 45 χρόνια, μου έχει χαρίσει πολλές αξέχαστες εμπειρίες και αναμνήσεις! Ζώντας μισό περίπου αιώνα στην ίδια πόλη δεν μπορείς παρά να έχεις δημιουργήσει άμεση σύνδεση με πολλούς και διάφορους χώρους. Μια Αθήνα που είναι όντως έτσι όπως την περιγράφουν τα τραγούδια που έχουν γραφτεί γι' αυτήν: ως «κόρη τ' ουρανού», ως «χαρά της γης και της αυγής», είτε ως «μικρό γαλάζιο κρίνο!». Θυμάμαι ολοζώντανα τις πρώτες εμπειρίες μου στην Αθήνα, το καλοκαίρι του '61 όταν έδινα εισαγωγικές εξετάσεις στη Σχολή Μηχανικών Αεροπορίας και αργότερα στο Φυσικό Τμήμα του ΕΚΠΑ. Εκείνο το καλοκαίρι έμεινα μερικές μόνο εβδομάδες, αλλά δεν πρόκειται να ξεχάσω την εικόνα της πόλης, όπως φαίνονταν από ένα συγγενικό μας σπίτι στον Χολαργό: ένα αξέχαστο θέαμα της φωταγωγημένης νυχτερινής Αθήνας που απλώνονταν στο λεκανοπέδιο, σαν διαμάντια σκορπισμένα στον ουρανό! Χρόνια αργότερα, οι στίχοι της αγαπημένης μου Μαριανίνας, μου ξαναζωντανεύουν θαρρείς εκείνη την ανεξίτηλα χαραγμένη στο νου μου εικόνα: «Τα ήσυχα βράδια / η Αθήνα θ' ανάβει / σαν μεγάλο καράβι / που θα σ' ακολουθεί».

Οι αναμνήσεις του νεαρού - νεοφερμένου στην Αθήνα Διονύση Σιμόπουλου «κοιτούσαν» όλες προς τα άστρα; Όχι, καθόλου! Θυμάμαι 3-4 επισκέψεις μου στο «Γκρην Πάρκ» για το κασάτο παγωτό του, αλλά και τη γοητεία που μου δημιουργούσε η ευχέρεια με την οποία ο Γιώργος Οικονομίδης σκάρωνε στιχάκια από μερικές τυχαίες λέξεις που του πέταγε το ακροατήριο. Θυμάμαι το λουκούλλειο γεύμα στο «Ιντεάλ», που με κέρασε ένας φίλος από την Πάτρα, ο οποίος ήταν φοιτητής και αρκετά ευκατάστατος. Αλλά πιο εντυπωσιακό για μένα τον «επαρχιώτη», ήταν μια μεγάλη καφετέρια «γαλλικού τύπου» στον υπόγειο χώρο της Ομόνοιας. Ο χυμός φρούτων που σερβίριζαν μαζί με το «χοτ ντογκ Φρανκφούρτης» ήταν πρωτόγνωρη γεύση για μένα. Κυριολεκτικά ένιωθα το «μπουκιά και συχώριο!»

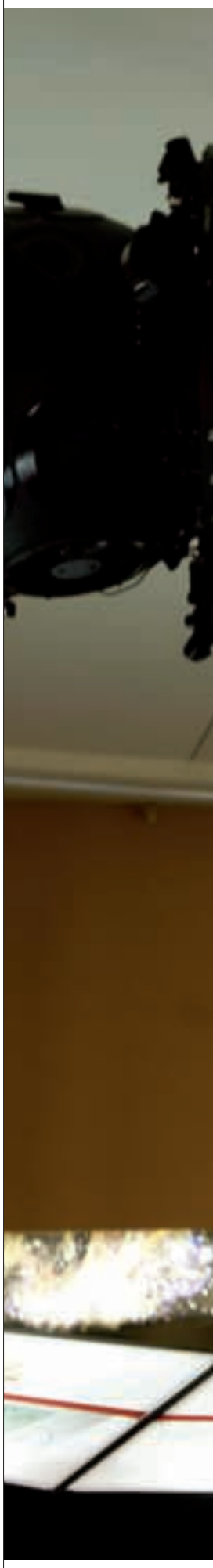
Με τις εισαγωγικές τι έγινε και φύγατε από την Αθήνα και την Ελλάδα; Στη ΣΜΑ δεν μπόρεσα να εισαχθώ, αφού έπαιρνε 14 από 700 περίπου υποψήφιους. Μπήκα στο Φυσικό. Αλλά δυστυχώς την εποχή εκείνη οι φοιτητές πλήρωναν δίδακτρα και εγγραφές και φυσικά τα πανεπιστημιακά βιβλία. Να φανταστείτε ότι η Μεγάλη Φυσική του Αλεξόπουλου κόστιζε τότε όσο μια μηνιάτικη σύνταξη του πατέρα μου. Οι δουλειές ήταν πιο δυσεύρετες απ' ό,τι είναι σήμερα, και κάτω απ' αυτές τις οικονομικές συνθήκες δεν μπορούσα να παραμείνω για σπουδές στην Ελλάδα. Παρ' όλα αυτά, όσο απίστευτο κι αν φαίνεται 57 χρόνια αργότερα, εκείνες τις μερικές εβδομάδες ένιωσα να με αγγίζει πάρα πολύ η Αθήνα και ιδιαίτερα το κέντρο της. Κι αυτό το συναίσθημα αγάπης για το κέντρο της παραμένει ζωντανό ακόμη και σήμερα.

Ποιο κομμάτι της Αθήνας ζήσατε από τότε που γυρίσατε; Την Πλάκα, το Κολωνάκι, το Ζάππειο... Εκεί είναι που μ' αρέσει να «ταξιδεύω» τους εννιά από τους δώδεκα μήνες του έτους, αλλά και να κανονίζω τα επαγγελματικά μου ραντεβού. Την άνοιξη ιδιαίτερα, ακόμη και τώρα, μ' αρέσει να περπατώ (απίστευτο αλλά αληθινό) κάτω από τις ανθισμένες νεραντζιές που ευωδιάζουν μεθυστικά στις πλαγιές του Λυκαβητού. Η περιοχή είναι γεμάτη με αγαπημένα εστιατόρια, ενώ πιο κάτω, στην Πανεπιστημίου, υπήρχε και το απαγορευμένο πλέον για μένα, αλλά εξαιρετικό στέκι για όσους αγαπούν τους πιο μελάτους, παραδοσιακούς λουκουμάδες στη χώρα. Πραγματικά αξέχαστοι! Λίγο πιο ψηλά, το τελεφερίκ μας ανέβαζε πολύ συχνά (10 με 15 φορές το χρόνο) στην κορυφή του και στο εκκλησάκι του Αη Γιώργη, στο ζαχαροπλαστείο και στο εστιατόριο, που ήταν πάντα ένα μέρος επίδειξης για τους πάμπολλους ξένους φίλους, συναδέλφους και συνεργάτες που μας επισκέπτονταν όλα αυτά τα χρόνια. Ήταν άλλωστε μια εύκολη λύση για καφέ ή φαγητό με θέα ολόκληρης της Αθήνας «στο πιάτο» και μέχρι βαθιά στον κόλπο του Σαρωνικού. Τα απογεύματα των Σαββατοκύριακων, όταν είχε καλό καιρό μού άρεσε να κάνω μια βόλτα στον πανέμορφο Εθνικό μας Κήπο. Θεωρώ ότι είναι ό,τι καλύτερο για να συγκεντρώσει κάποιος τις σκέψεις του καθισμένος δίπλα στη λιμνούλα με τις πάπιες. Με τη δύση του Ήλιου ένα ποτό στην Αίγλη του Ζαππείου σε ξεκουράζει και σε φέρνει στα ίσια σου, ενώ τα καλοκαιρινά βράδια, τις πιο πολλές φορές, μ' αρέσει να καταλήγω στο διπλανό θερινό «Cine Αίγλη». Κι εκεί κάτω από τον καθάριο έναστρο αττικό ουρανό μ' αρέσει να απολαμβάνω μία από τις ταινίες που, λόγω υποχρεώσεων, είχα χάσει στη διάρκεια του χειμώνα. Κάθε φορά που θα ακούσω τα «θερινά σινεμά» του Κηλαηδόνη, αυτός είναι και ο κινηματογράφος που μου έρχεται στο νου – μαζί με το «Ζενίθ» της Πάτρας και τις μυρωδιές του γιασεμιού. Και για βραδινό δείπνο, ιδιαίτερα όταν φιλοξενούσαμε ξένους επισκέπτες, να είστε βέβαιος ότι προτιμούσα την ταράτσα του Εστιατορίου Αττικός. Κάτω από την Ακρόπολη, με εξαιρετική ελληνική κουζίνα, είτε μετά, είτε πριν από μια παράσταση στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, όπου τα τελευταία χρόνια μπορεί κάποιος να δει ό,τι καλύτερο υπάρχει στον χώρο του θεάματος-ακροάματος τους καλοκαιρινούς μήνες. Σ' έναν απίστευτο χώρο που λειτούργησε για πρώτη φορά το 161 π.Χ.

Σαν μίνι ντοκιμαντέρ είναι αυτή η περιήγησή... Για οικογενειακές στιγμές σε ημέρες εορτών η προτίμησή μου παραμένει ακλόνητη για την Ταβέρνα του Χρήστου στο Χαλάνδρι, με τα μικρά ζουμερά μπιφτεκάκια του, τα απαράμιλλα σουβλάκια και τα τηγανητά του κολοκυθάκια! Παρ' όλα αυτά, η προσωπική μου προτίμηση βρίσκεται ένα τετράγωνο από το Μουσείο Μπενάκη, στο αμερικανικό TGIFridays, με τα φοβερά spareribs (που γλείφεις κυριολεκτικά τα δάχτυλά σου) και τα frozen strawberry daiquiris που χτυπάνε κατ' ευθείαν στο κεφάλι! Αλλά, φευ, κι αυτά περιλαμβάνονται πλέον στους απαγορευμένους για μένα καρπούς! Όπως απαγορευμένο είναι πλέον και το ουζάκι, με την απαραίτητη ενισχυμένη ποικιλία μεζέδων, στην Πλατεία Ελευθερίας (στου Παπάγου), όπου τις δεκαετίες του 1970 και 1980 πέρναγα αρκετές ώρες για πολιτικές συζητήσεις, σε ένα περιβάλλον μάλιστα τελείως διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων απ' ό,τι είχε η δική μου παρέα! Αλλά κι αυτές ακόμη έχουν δυστυχώς ατονήσει εδώ και πάρα πολλά χρόνια, ενώ το ουζερί της πλατείας έχει αντικατασταθεί πλέον από το υπέροχο περιβάλλον του Βέρντε, στο Πάρκο του Παπάγου.

Όμως, ένας άνθρωπος που σε όλη τη ζωή του κοιτούσε προς τα άστρα, θα μπορούσε να έχει ένα αγαπημένο σημείο επάνω στον πλανήτη γη και στο μικροσύμπαν της Αθήνας; Υπάρχει ένα τέτοιο πολυαγαπημένο σημείο επάνω στον πλανήτη γη. Εννοώ, φυσικά, το Ευγενίδειο Πλανητάριο. Από την πρώτη στιγμή που πάτησα το πόδι μου στην Ελλάδα, και επί σαράντα ένα χρόνια έγινε το δεύτερο (αν όχι το πρώτο μου) σπίτι! Ξέρετε, όταν ανέλαβα το Πλανητάριο ήμουν 29 μόνο ετών, και για τα ελληνικά δεδομένα ήμουν πολύ νέος για μια τέτοια θέση. Αλλά, πολλές φορές, παίζει ρόλο και η τύχη στη ζωή μας. Όταν ήρθα για επίσκεψη στην Ελλάδα από την Αμερική, όπου ήμουν διευθυντής στο Πλανητάριο της Λουιζιάνα, με είδε η μακαρίτισσα η αδερφή του Ευγενίδη και μου είπε: «Έλα στην Ελλάδα. Αλλά θα μου υποσχεθείς ότι θα ασχοληθείς αποκλειστικά με το Πλανητάριο κι όχι με οτιδήποτε άλλο». Και το τήρησα. Γιατί η γυναίκα αυτή μου έδειξε περισσότερη εμπιστοσύνη απ' ό,τι είχα εγώ στον εαυτό μου, σε μια ηλικία που στην Ελλάδα αν δεν ήσουν άνω των 60 δεν σ' εμπιστευόταν κανείς και πουθενά. Με τίμησε, κι ελπίζω ότι κι εγώ την τίμησα. Και πιστεύω ότι και οι δύο μας μείναμε ευχαριστημένοι από την επιλογή που κάναμε!

Αφότου «Φύγατε» από το Ευγενίδειο ξαναγυρίζετε κάποιες φορές σ' αυτό ή κοιτάτε μόνο μπροστά; Το Ίδρυμα παραμένει για μένα ένας πόλος ακαταμάχητης έλξης. Όχι μόνο για τις θύμησες του παρελθόντος αλλά και για τις συνεχώς ανανεούμενες εγκαταστάσεις και δραστηριότητές του. Και χαίρομαι ακόμη περισσότερο γιατί αυτό μου το σπίτι παραμένει πάντα φρέσκο και νεανικό, με συνεχείς επεκτάσεις του κτιριακού συγκροτήματος και των δραστηριοτήτων του. Συνεχώς επενδύονται χρήματα και για τον εξοπλισμό και για τις διάφορες δραστηριότητές μας, από ιδίους πόρους, χωρίς ούτε ένα ευρώ επιδότησης από την Πολιτεία. Μ' αυτόν τον τρόπο το Ίδρυμα συνεχίζει να έχει μια τέτοια δράση ώστε κάθε χρόνο να έχουμε πάνω από 300.000 επισκέπτες στις διάφορες δραστηριότητές μας. Αν σε τελική ανάλυση κατορ-

Για οικογενειακές στιγμές σε ημέρες εορτών η προτίμησή μου παραμένει ακλόνητη για την Ταβέρνα του Χρήστου στο Χαλάνδρι, με τα μικρά ζουμερά μπιφτεκάκια του, τα απαράμιλλα σουβλάκια και τα τηγανητά του κολοκυθάκια!

θώσαμε να επηρεάσουμε έναν στους 1.000 τότε έχουμε πετύχει απόλυτα στους στόχους μας. Πρέπει όμως να ομολογήσω ότι στις επισκέψεις μου ως σύμβουλος των διαφόρων παραστάσεων του Πλανηταρίου προσέχω πάρα πολύ, για να μην μπλέκω στα «πόδια» των συνεργατών που με αντικατέστησαν εκεί.

Υπάρχει κάποιος στίχος, ή ποίημα, που να αντιπροσωπεύει τη μέχρι τώρα ζωή σας; Πολλοί είναι οι στίχοι και τα ποιήματα, αλλά τώρα στη δύση της ζωής μου θα περιοριστώ στους στίχους δύο τραγουδιών. Το πρώτο, που έγινε μεγάλη επιτυχία από τον Φρανκ Σινάτρα το 1969, και μια δεκαετία αργότερα από τον Έλβις Πρίσλεϊ, έχει στίχους γραμμένους από τον τραγουδιστή της εφηβείας μου, τον Πωλ Άνκα, πάνω σε μια γαλλική μελωδία του 1967, το «Comme d' habitude». Πρόκειται φυσικά για το περίφημο «My Way» και στίχους οι οποίοι μου θυμίζουν ένα από τα πιο αγαπημένα μου ποιήματα, το «Εάν», του Ρούντγιαρντ Κίπλινγκ.

I'll state my case, of which I'm certain / I've lived a life that's full / I travelled each and every highway / And more, much more than this, I did it my way.

Το δεύτερο τραγούδι είναι το «Non, je ne regrette rien», γράφτηκε το 1956 αλλά εξακοντίστηκε στα ύψη το 1960 από την Εντίθ Πιαφ. Στίχοι, που όπως κι αν τους δει κανείς, εκφράζουν μια συνέχεια των ιδεών που περιγράφονται στο προηγούμενο τραγούδι.

Non, je ne regrette rien / Ni le bien qu'on me fait, ni le mal / Tout ça m'est bien égale.

Δεν μετανιώνω για τίποτα, ούτε για τα καλά αλλά ούτε και για τα κακά, γιατί όλα τους μου είναι ακριβώς το ίδιο. Γιατί όλα όσα έκανα, τα έκανα με τον δικό μου τρόπο, και γι' αυτό δεν μετανιώνω για απολύτως τίποτα! A

14

«Συνήθως τα πράγματα σβήνουν με τον καιρό, ή μεταποιούνται. Όμως υπάρχει ένας δρόμος ο οποίος έχει καταγραφεί μέσα μου από μια εικόνα που μου έχει μείνει ανεξίτηλη. Αρχές καλοκαιριού, Λεωφόρος Αλεξάνδρας. Μικρό παιδί εγώ, έμενα τότε στη Δροσοπούλου. Ήθελα να γίνω ηθοποιός, και άρχιζα τη δική μου θεατρική περιοδεία, κοιτώντας απλά έξω από τα θέατρα τις φωτογραφίες της κάθε παράστασης που ανέβαινε. Εγώ νόμιζα ότι έπαιζα στην παράσταση και ότι την είχα σκηνοθετήσει. Περνούσα ώρες στις βιτρίνες των θεάτρων. Η Αλεξάνδρας ήταν ένας δρόμος γεμάτος θέατρα που ως περιοχή άρχιζε χαμηλά από την Ευελπίδων και τελείωνε ψηλά προς το γήπεδο. Ήταν το λούνα παρκ ενός παιδιού που ήθελε να γίνει ηθοποιός. Ο μαγικός τόπος άρχιζε από την Ευελπίδων με το "Λουζιτάνια". Όπως κατέβαινες υπήρχε δεξιά το "Σμαρούλα", στην Κοδριγκτώνος ήταν το "Αττικόν", μετά ήταν το "Μίνωα" και απέναντι το "Απόλλων". Παρακάτω ήταν το "Αθήναιον". Μόλις ανέβαινες την Αλεξάνδρας ήταν το "Φλορίντα", το "Μετροπόλιταν", το "Μπουρνέλλης", το "Παρκ", απέναντι το "Κατράκης" και μετά το "Αλίκη". Όλα τα θέατρα εκείνη την εποχή έβαζαν απέξω λαμπάκια και σημαιούλες, οι οποίες πετάριζαν με το πρώτο καλοκαιρινό αεράκι. Και όπως ήμουν μικρός και στεκόμουν στην αρχή της Αλεξάνδρας και κοιτούσα ευθεία προς τα επάνω, ήταν σαν υπερωκεάνιο. Και ήταν σαν να σαλπάρω για το θέατρο, πραγματικά. Αυτός ήταν για μένα ο δρόμος των ονείρων, όταν άρχιζαν όλα αυτά, τέλος της άνοιξης, αρχή καλοκαιριού, και έβλεπα τα πρώτα πυρακτωμένα γράμματα με νέον...»

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Το μαγικό υπερωκεάνιο Λεωφόρος Αλεξάνδρας

Συναντηθήκαμε απόγευμα, χαμηλά στην Ιπποκράτους, και περπατήσαμε μέχρι τη Στοά του Βιβλίου, για να μου μιλήσει, όπως του είχα ζητήσει, για κάποιο σημείο της Αθήνας. Δεν είχα ιδέα ποιο θα ήταν και δεν ήθελα να μάθω από πριν. Πιστεύω ότι ο **Σταμάτης Φασουλής** έχει τέσσερα μάτια. Τα δύο επιπλέον, τα εσωτερικά, είναι που τον κάνουν να βλέπει τα πράγματα και τις καταστάσεις με έναν εντελώς ξεχωριστό τρόπο. Και το επιπλέον προσόν του είναι ότι βρίσκει και τις λέξεις που πρέπει για να εκφραστεί. Είναι υπέροχος αφηγητής...

Το υπερωκεάνιο «λεωφόρος Αλεξάνδρας» είχε πολλά χρώματα; Ναι... Όλα τα θέατρα ήταν φωταγωγημένα με αυτό το πυρακτωμένο κόκκινο, το βαθύ γαλάζιο, το ούλτρα βιολέ, το πράσινο σαν αψέντι. Οι σημαίες, ο αέρας, τέλος άνοιξης αρχές καλοκαιριού. Επίσης μύριζε υπέροχα το Άλσος που και αυτό είχε μέσα δύο θέατρα, το «Κατράκη» και το Όρβο» στο οποίο έπαιζε ο Κουν. Το 1962, δε, που έπαιζε ταυτόχρονα ο Θεοδωράκης την «Όμορφη πόλη» στο Παρκ και ο Χατζιδάκις την «Οδό Ονείρων» στο Μετροπόλιταν, η περατζάδα που έκανα ήταν ατέλειωτη. Απέναντι, δε, στου «Χατζίσκου», το ίδιο καλοκαίρι, ο Κουν έπαιζε τους «Όρνιθες»» σε επανάληψη.

Μέσα σε τόσα λίγα μέτρα υπήρχαν κάθε βράδυ ταυτόχρονα ο Θεοδωράκης, ο Χατζιδάκις και ο Κουν; Ναι...! Ήμουν στο Γυμνάσιο και η μητέρα μου μού έκανε δώρο, κάθε Κυριακή απόγευμα, ένα εισιτήριο για το θέατρο. Πήγαινα στην «Οδό Ονείρων», στην «Όμορφη πόλη» και στους «Όρνιθες». Και πήγαινα πάντα με την ίδια λαχτάρα.

Μόνος σας πηγαίνατε σε όλες αυτές τις παραστάσεις; Ναι, από μικρό παιδί... Τότε δεν υπήρχε πιθανότητα να γίνει τίποτα στον δρόμο. Δεν κλείδωνε κανείς τα σπίτια.

Παρέα δεν θέλατε μαζί σας; Δεν έβρισκα άνθρωπο να θέλει να δει θέατρο στην ηλικία μου.

Είναι μια περιοχή που σίγουρα θα συμβαίνει να περνάτε και σήμερα. Τι συναισθήματα προκαλεί πλέον το υπερωκεάνιο της παιδικής ηλικίας; Μια θλίψη μεγάλη. Βλέπω τα θέατρα έρημα, δεν παίζει κανένα πια. Το «Λαμπέτη» έμεινε, το οποίο είναι πλέον ένα καινούργιο θέατρο. Τα άλλα είναι γεμάτα «ενοικιάζεται» και αφίσες.

Ο πιτσιρικάς που χάζευε τις φωτογραφίες των θεάτρων της λεωφόρου Αλεξάνδρας, έπαιξε αργότερα σε αυτά τα θέατρα; Έπαιξα στο «Παρκ», στο «Αθήναιον» και στο «Αλίκη», με φοβερή επιτυχία. Το «Αθήναιον», με 1.200 άτομα χωρητικότητα, το γεμίζαμε απόγευμα και βράδυ Σαββάτου. Δηλαδή, 2.400 άτομα έβλεπαν μία παράσταση.

Πόσο έμοιαζε το όνειρο με την πραγματικότητα; Δεν είχα την εντύπωση ότι έπαιζα στο όνειρό μου. Είχε διαφοροποιηθεί τόσο πολύ. Δεν είχε καμία σχέση με την ανάμνηση, τότε όταν ανέβαινα και κατέβαινα την Αλεξάνδρας, πλησίστιος κι εγώ, όπως τα θέατρα. Και όλο αυτό το άρωμα της άνοιξης, ένα σχεδόν πρόστυχο άρωμα που περνάει ξυστά από το χυδαίο και συγχρόνως πάρα πολύ ενθουσιώδες. Με αναστάτωνε όλο αυτό και σκεφτόμουν πότε θα έρθει αυτή η μέρα που θα ήμουν πλήρης ηδονής και θεάτρου. Όταν υπήρξε αυτή η μέρα, δεν νόμιζα ότι ήμουν στον ίδιο δρόμο.

Αυτό συνήθως προκύπτει από μια απόλυτη αίσθηση και όχι από σκέψη... Ούτε καν το σκέφτηκα. Αφού έπαιξα, είπα: «αυτή η ανάμνησή σου είναι κατοικημένη από εσένα. Δούλεψες εκεί και έχεις πάρει μεροκάματα. Αυτό τον δρόμο των ονείρων, εγώ τον έκανα δρόμο ζωής. Δεν μου έκανε καθόλου την ίδια αίσθηση. Ήταν εντελώς διαφορετικός ο δρόμος που έπαιζα από τον δρόμο που φανταζόμουν.

Η πρώτη παράσταση που είδατε ως παιδί και την θυμάστε ακόμα, ποια ήταν; Είναι το «Βίρα τις άγκυρες» με τη Σοφία Βέμπο, όταν ήμουν δυόμισι χρονών. Γύρισα σπίτι στο χωριό και τους είπα «εγώ είμαι ηθοποιός»...

Η πρώτη παράσταση που είδατε εκεί, στον δρόμο των ονείρων; Πολύ μικρό με πήγαν οι γονείς μου στη μόνη αποτυχία του Λογοθετίδη «Πούλμαν για το Τέξας». Μία παράσταση που δεν πήγε καθόλου και έγινε σχεδόν η αιτία θανάτου του. Και αυτό γιατί ενώ είχε ανεβάσει τον «Ηλία του 16ου», και πήγε καλά, αρρώστησε και έμαθε ότι ο Σακελάριος θα το γυρίσει ταινία με τον Χατζηχρήστο. Τον πλήγωσε πάρα πολύ αυτό, γιατί ο Σακελάριος ξεκίνησε την κινηματογραφική του καριέρα με τον Λογοθετίδη. Όμως δεν θυμάμαι πολλά πράγματα από αυτή την παράσταση, το «Πούλμαν για το Τέξας», ενώ από τη Βέμπο θυμάμαι ακριβώς σκηνές. Μετά από χρόνια, όταν παίζαμε στο «Βέμπο», με κορόιδευαν η Παναγιωτοπούλου με την Παπακωνσταντίνου, κάθε φορά που τους περιέγραφα ένα συγκεκριμένο σκηνικό και ένα νούμερο από την παράσταση που είχα δει δυόμισι ετών. Τότε ζούσε ο αδελφός της Βέμπο, τον φωνάξαμε, αλλά δεν θυμόταν να μας πει. Όμως βρήκε και μας έφερε φωτογραφίες της παράστασης και ήταν ακριβώς αυτό που τους περιέγραφα. Σκέψου, σε ένα παιδί δυόμισι ετών, πόσο έντονη σφραγίδα βάζει μία εικόνα, και πόσο το χαρακτηρίζει για όλη του τη ζωή. Γι' αυτό κάναμε και το «Βίρα τις άγκυρες» με το Εθνικό.

Σε αυτές τις μικρές ηλικίες, μπορεί να υπάρξουν κάποια ιδιαίτερα γεγονότα που βγάζουν όλο τον βαθύτερο χαρακτήρα σου και να δείξουν ποιο θα είναι το μέλλον σου. Πολλές φορές όμως η ζωή το διαψεύδει. Πολλοί ονειρευτήκαμε πολλά πράγματα τα οποία δεν έγιναν και έγιναν άλλα. Η ζωή ή επιβραβεύει ή διαψεύδει. Και στις δύο περιπτώσεις είμαστε αχάριστοι, γιατί τα βάζουμε μαζί της. Όταν επιβραβεύει δεν καταλαβαίνουμε ότι επιβράβευσε και όταν δεν επιβραβεύει τη ρωτάμε γιατί μας το έκανε αυτό και μας απογοήτευσε. Της ζητάμε τα ρέστα: «Γιατί δεν με γοήτευσες και κάνω κάτι άλλο που μου αρέσει πολύ μεν, αλλά όχι αυτό που ονειρεύτηκα;». Το οποίο, όμως, τι ήταν; Μπορώ να σου το εξηγήσω; Όχι. Είναι μία αίσθηση, ένα άρωμα. Κάτι χρώματα ανακατεμένα, κάτι ανάσες, δεν μπορώ να σου πω συγκεκριμένα.

Τι είναι αυτό που μας κάνει να είμαστε μονίμως ανέτοιμοι, να φτάνουμε στο «παρόν» μονίμως ανέτοιμοι; Νοσταλγούμε το παρελθόν, φοβόμαστε το μέλλον και βαριόμαστε το τώρα. Χωρίς να καταλάβουμε ότι αυτό το παρόν που ζούμε είναι το μέλλον που περιμέναμε, και βέβαια το τότε παρόν το βαριόμασταν. Όπως τώρα βαριόμαστε, ενώ είναι αυτό που περιμέναμε ως ελπίδα. Ουσιαστικά το σώμα, επειδή έχει καταργήσει τον χρόνο, δεν έχει την αίσθηση του χρόνου. Το μυαλό είναι αυτό που τελικά δεν ξέρει πού ζει και πώς και δεν μπορεί να προσαρμοστεί.

Όταν ανακαλείτε το παρελθόν σάς έρχονται μυρωδιές; Αυτή η μυρωδιά της άνοιξης είναι ένα δέντρο που μυρίζει σαν σπέρμα, απωθητικά σχεδόν, και που ανθίζει στο τέλος Μαΐου, αρχές Ιουνίου. Δεν έχω δει από πού προέρχεται αυτή η οσμή.

Ο έρωτας είναι βασικά μυρωδιά... Έτσι είναι. Όταν το κατάλαβα, τα έχασα. Γιατί το κατάλαβα εμπράκτως. A

Φωτό:
INTIME NEWS / ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΤΣΙΑΡΗΣ

Δεν είχε καμία σχέση με την ανάμνηση, τότε όταν ανέβαινα και κατέβαινα την Αλεξάνδρας, πλησίστιος κι εγώ, όπως τα θέατρα. Το άρωμα της άνοιξης, ένα σχεδόν πρόστυχο άρωμα που περνάει ξυστά από το χυδαίο και συγχρόνως πάρα πολύ ενθουσιώδες. Με αναστάτωνε όλο αυτό και σκεφτόμουν πότε θα έρθει αυτή η μέρα που θα ήμουν πλήρης ηδονής και θεάτρου...

15

«Μπορώ να πω για το κύριο μέρος της οδού Αδριανού. Όταν βρίσκομαι σε αυτό το μέρος δεν έχω καμία δυσκολία να το βιώνω σαν να ζω σε διαφορετικούς χρόνους. Όποτε περπατάω αυτό το τμήμα, και επειδή το γνωρίζω σε προηγούμενες μορφές του και στις διαδοχικές μεταμορφώσεις του, μπορώ να περπατάω στην τωρινή του μορφή και, την ίδια στιγμή, να το νιώθω σαν να είναι σε μία προηγούμενη. Αυτό με συνεπαίρνει τόσο πολύ που, επειδή μάλλον πλέον με αναγνωρίζουν αρκετοί άνθρωποι, σταματάνε και μου λένε: «Ο κύριος Κορρές δεν είστε;» «Μάλιστα». «Τι παρατηρείτε με τόση προσοχή;». Μετά από δέκα-δεκαπέντε λεπτά βρίσκομαι να έχω γύρω μου καμιά δεκαπενταριά αγνώστους που έχουν σταματήσει γιατί ακούνε αυτά που λέω για κάποια γωνία, κάτι που εξέχει από τη γη, κάποιο παράθυρο που το έχουν επισκευάσει αλλά μαρτυρεί ακόμη ότι είναι πολύ παλιότερο. Παρατηρώ ότι ο κόσμος διψάει γι' αυτά, το ευχαριστιούνται πολύ, και συμβαίνει έτσι, με μια απόλυτη φυσικότητα.

Ο κόσμος προφανώς διψάει για να μάθει την Ιστορία της πόλης και των κτιρίων της, όμως εδώ συναντάει την ιδανική κατάσταση αφού η δίψα του ικανοποιείται από εσάς... Λογικά δεν θα μπορείτε να υπολογίσετε πόσο θα διαρκέσει αυτή η διαδρομή κάθε φορά. Τώρα πλέον το έχω πάρει απόφαση ότι, κάθε φορά που περνάω από αυτό το μέρος της οδού Αδριανού, θα διαρκεί πάντοτε περισσότερο. Το πέρασμα διακοσίων μέτρων μπορεί να φτάσει να είναι και μισή ώρα και σαράντα πέντε λεπτά.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΟΡΡΕΣ

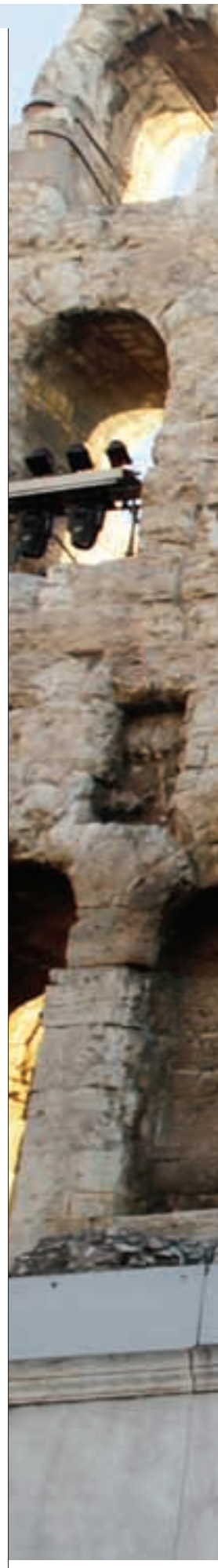
Η Αδριανού, το πρώτο κύτταρο της Αθήνας

Μανόλης Κορρές... Μηχανικός στα Έργα Συντήρησης Μνημείων της Ακρόπολης από το 1975 μέχρι το 1979. Υπεύθυνος εργασιών αναστήλωσης και ανάδειξης του Παρθενώνα από το 1983 μέχρι το 1999... Στην Αθήνα, εργάστηκε στο Ερέχθειο, στο ιερό του Διονύσου, στο Διονυσιακό θέατρο...
Δεν γινόταν να μη ρωτήσουμε τον κύριο Κορρέ για την Αθήνα, με αφορμή τα γενέθλια της Athens Voice...
Πριν του μιλήσουμε, υπήρχε μεγάλη περιέργεια ποιο από τα δεκάδες σημαντικά σημεία και μνημεία στα οποίο έχει δουλέψει, θα διάλεγε... Όμως, αυτό που επέλεξε, σχεδόν ακαριαία, ήταν αρκετά απρόσμενο. Η περιγραφή του, όπως πάντα, ένα ταξίδι στον χωροχρόνο.

Σε κάποιο σημείο της Αδριανού νιώθετε για κάποιο λόγο πιο έντονα συναισθήματα; Η αλήθεια είναι ότι την Αδριανού την ξέρω σε όλο το μήκος της. Αυτό το οποίο καλύπτω με πολύ μεγάλη λεπτομέρεια και στη διαχρονία του είναι ένα διάστημα περίπου εκατόν πενήντα μέτρων είναι από τη Ναυάρχου Νικοδήμου μέχρι την οδό Κέκροπος. Εκεί υπάρχουν ακόμα οι «σκιές» από τα μεγαλύτερα αρχοντικά της Αθήνας, φτιαγμένα το 1780, τα οποία διατηρήθηκαν μέχρι την επανάσταση του 1821. Σαράντα χρόνια μόνο. Είναι τα σπίτια του Τζωρτζ Φίνλεϊ, τρία πολύ μεγάλα αρχοντικά. Το ένα κατεδαφίστηκε για να γίνει διεύρυνση της Αδριανού, και μετά την επανάσταση ο Φίνλεϊ αναμόρφωσε τα άλλα δύο και τα έκανε αγνώριστα. Ανάμεσα στα δύο αυτά οικήματα ήταν ο πύργος του Τσωρτς, ο οποίος υπάρχει μέχρι σήμερα. Να το εξηγήσω για να μπορεί κανείς να προσανατολιστεί, αν θέλει να κάνει τη διαδρομή: να ξεκινήσει από την Παλιά Αγορά, πίσω από τη Βιβλιοθήκη του Αδριανού, και να ανεβαίνει μέχρι την Κυδαθηναίων, και αυτή είναι μία πιο μεγάλη διαδρομή. Αν θέλει κανείς μπορεί να εστιάσει από την Αδριανού αριθμός 96, που είναι το παλιό σπίτι των Μπενιζέλων, και άλλα εκατόν εβδομήντα μέτρα προς την Πλάκα. Να πω ότι Πλάκα εννοώ την περιοχή στην Κυδαθηναίων, εκεί είναι η αληθινή Πλάκα, που ήταν η βρύση «Πλάκα». Αυτό το μέρος μπορώ να το ζωντανέψω μέσα μου. Μπαίνω σε διάφορες πόρτες, και ξέρω τι είναι από πίσω.

Οι φωτογραφίες εποχής που υπάρχουν για έναν άνθρωπο σαν εσάς, μέχρι ποιου σημείου φτάνει η αξία τους; Αυτές οι φωτογραφίες, ακόμα και όταν ενωθούν όλες σωστά, δεν φτάνουν σε μια κρίσιμη μάζα ώστε να μπορούν στο τέλος να συνδεθούν μέσα στη σκέψη και να ολοκληρωθεί ένα τρισδιάστατο περιβάλλον, με διαστάσεις αληθινές και φυσικές, στο οποίο μπορεί εύκολα κανείς, με ένα μικρό πήδημα, περνώντας μια πόρτα νοητή να βρεθεί και μετά να ξαναέρθει πίσω. Αυτό είναι ο χωροχρόνος, που είναι και της μόδας να λέμε. Μία πύλη του χωροχρόνου.

Φωτό:
ORESTIS PANAYIOTOU

Ποιο είναι το χαρακτηριστικό που σας συνταράσσει περισσότερο στην Αδριανού, σε σχέση με άλλα παλαιά σημεία της Αθήνας; Η Αδριανού είναι μέσα στο περίγραμμα της Αρχαίας πόλεως, της Μεσαιωνικής πόλεως, της Τουρκικής πόλεως. Ανήκει, θα έλεγε κανείς, στο κεντρικό κύτταρο, στο πρώτο κύτταρο της Αθήνας. Ενώ η Κυψέλη, το Παγκράτι, ακόμη και η Νεάπολη, δηλαδή τα Εξάρχεια, είναι κύτταρα που γεννήθηκαν μετά, και δεν υπήρχαν σε όλη τη διάρκεια του βίου της πόλεως. Το πρώτο κύτταρο όμως όλων των εποχών, και πάντα πρώτο κύτταρο για κάθε μία εποχή, είναι αυτό που λέμε σήμερα παλιά Αθήνα. Δηλαδή, Πλάκα και Μοναστηράκι.

Υπάρχει κάποιο μαγαζί στην Αδριανού που να ψωνίζετε ή να κάθεστε και για κάποιο λόγο να σας φέρνει ιδιαίτερες μνήμες από το δικό σας παρελθόν; Υπάρχει ένα μαγαζάκι εκεί στην ανηφόρα, στην οδό Ερεχθείου, στο τέλος σχεδόν, πριν αρχίσουν τα σκαλάκια. Είναι ένα γωνιακό, ταπεινό διώροφο, που έχει τραπεζάκια έξω και μέσα. Έχει πάντοτε ένα πολύ νεανικό κοινό για θαμώνες. Είναι πολύχρωμο, με αυτά τα φθηνά, ευτελή εφέ με τα μικρά φωτάκια που τη νύχτα κάνουν μία φαντασμαγορία. Για μένα, όμως, είναι τελείως άλλο. Πριν από πολλά χρόνια, το 1974, το μικρό αυτό διώροφο το οποίο ήταν με εσοχή στον δεύτερο όροφο, ήταν ένα μπακαλικάκι, το οποίο εμένα μου φαινόταν ένας κόσμος ολόκληρος. Ο λόγος είναι ότι ανεβαίνοντας προς την Ακρόπολη, σταματούσα, αγόραζα 150 γραμμάρια κασέρι και ένα ψωμάκι, και αυτό ήταν το κολατσιό μου. Έτσι είχα τη σιγουριά ότι στην εξερεύνησή μου θα είχα μαζί λίγο ψωμί και τυρί. Αυτή η ευχαρίστηση, τόσο απλά. Μιλάω για τον καιρό που η Πλάκα είχε κατοίκους, όλο αυτό ήταν η παλιά Αθήνα, και η μία οικογένεια ήταν δίπλα στην άλλη. Πολλές φορές σε ένα διώροφο σπίτι ήταν δύο και τρεις οικογένειες.

Με αφορμή αυτό που λέτε, να σας πω ότι η ταυτότητα της μητέρας μου γράφει οδός «Κρεββατά». Είναι ένα στενό δρομάκι στην Πλάκα, πλάτους γύρω στα δύο μέτρα και μήκους γύρω στα δεκαπέντε, που καταλήγει σε ένα αδιέξοδο στο οποίο τρία τέσσερα σπίτια είχαν κοινή αυλή. Κρεββατάς, από γνωστή οικογένεια του Μυστρά, αγωνιστής του 1821. Αδιέξοδο έγινε γιατί εγκαταλείφθηκε το σημείο. Παλιά έκανε γωνία και έβγαινε στην οδό Βρυσακίου, έναν σπουδαίο δρόμο. Το όνομα το πήρε γιατί εκεί υπήρχε ένα μικρό πλάτωμα με ένα βρυσάκι το οποίο ήταν πίσω από ένα αρχαίο τείχος που ένωνε τη Στοά του Αττάλου με τη Βιβλιοθήκη του Αδριανού. Αυτό το τείχος διατηρήθηκε το 1850 για να γίνει η οδός Βρυσακίου. Τρύπησαν το ύστερο ρωμαϊκό τείχος της Αθήνας. Ακόμα υπάρχουν δεξιά και αριστερά του δρόμου κάποια υπολείμματα. Εκεί κοντά στην οδό Κρεββατά είναι και ο Άγιος Ελισαίος, είναι η εκκλησία στην οποία πήγαινε τις Κυριακές και έψελνε ο Παπαδιαμάντης...

Θέλω να σας πω κάτι ακόμα γιατί με ενδιαφέρει η άποψή σας. Στην οδό Άρεως, στους Αέρηδες, έμενε η νονά μου. Αρχές δεκαετίας του '70, πούλησε αυτό το σπίτι, για να πάρει ένα διαμέρισμα στο Κουκάκι. Θυμάμαι ότι ήταν απόλυτα λογικό εκείνη την εποχή, κάποιος να πουλήσει ένα παλιό σπίτι στην Πλάκα, όπου μεταξύ άλλων η θέρμανση ήταν με σόμπες, και να πάει σε διαμέρισμα που είχε καλοριφέρ... Όλα μπορώ να τα φανταστώ, γιατί έχω την τύχη να έχω «ζήσει» σε αυτά τα μέρη επί εκατόν πενήντα χρόνια. Κάποια στιγμή, εκείνος που είχε ένα νεοκλασικό και δεν είχε ζήσει καμία σύγχρονη άνεση, το έδινε αντιπαροχή. Μένοντας σε ένα διαμέρισμα, για λίγα χρόνια μάλλον χαίρονταν κιόλας, γιατί τότε είχε τις ευκολίες ενός καλοριφέρ, ενός σύγχρονου θερμοσίφωνα, εγκαταστάσεις για να συνδέσουν ένα πλυντήριο, κάτι τέτοια μικροπράγματα, που έμοιαζαν να επισκιάζουν τις ομορφιές του νεοκλασικού. Όταν τα χόρτασαν αυτά, τότε οι παλιές εκείνες ομορφιές επέστρεψαν, η ανάμνηση της άνεσης και της αρχοντιάς που είχε το νεοκλασικό επέστρεψε με έναν νοσταλγικό τρόπο, αλλά ήταν πολύ αργά πια. Μέσα στις σύγχρονες ανέσεις είχαν φύγει και τα νιάτα των ανθρώπων, που έμοιαζαν να αναρωτιούνται και μετανιωμένοι να το ξανασκέφτονται. Και τότε πια, όντες και ηλικιωμένοι, συμβιβάζονταν με το ότι στη μίζερη πολυκατοικία καλό είναι πως υπάρχει και ασανσέρ.

Υπέροχη, λυτρωτική προσέγγιση... Από την άλλη, δεν μπορούμε να είμαστε σκληροί με τον άνθρωπο, γιατί είναι ο διαχρονικός άνθρωπος, με τις αδυναμίες του, τις ανασφάλειές του, τους πόθους του... A

Την περιοχή στην Κυδαθηναίων, εκεί που είναι η αληθινή Πλάκα, μπορώ να τη ζωντανέψω μέσα μου. Μπαίνω σε διάφορες πόρτες, και ξέρω τι είναι από πίσω.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ **ΑΘΗΝΑΪΣ**

ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ 34-36, ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΤΗΛ. 210 3480099, 210 9483533, 6979394246

viva.gr 11876

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

Σας ζητήσαμε να φωτογραφήσετε την Αθήνα για τα **15 χρόνια της ATHENS VOICE** και ανταποκριθήκατε με εντυπωσιακό τρόπο. Δείτε στις σελίδες που ακολουθούν τις συμμετοχές, καθώς και τους δύο μεγάλους νικητές του διαγωνισμού μας με hashtag #av15photo στο Instagram.

Σας ευχαριστούμε όλους για την αγάπη σας όλα αυτά τα χρόνια.

ΤΟ **ΕΞΩΦΥΛΛΟ** ΜΑΣ

Στο εξώφυλλό μας, φωτογραφία του Αλέξανδρου Νικολόπουλου @alexnicolopoulos Είναι 26 χρονών, σπουδάζει διοίκηση επιχειρήσεων και σχεδιάζει να ασχοληθεί επαγγελματικά με τη φωτογραφία.

1ος νικητής

είναι ο

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Και κερδίζει:
Το top smartphone **«Honor 10»** με διπλή κάμερα τεχνητής νοημοσύνης 24MP+16MP στην πίσω όψη και 24MP μπροστινή κάμερα για τις πιο τέλειες selfies! Δώρο αξίας €429. Προσφορά από τη **Honor**.

2ος νικητής

είναι ο

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΥΒΕΖΑΣ

Και κερδίζει:
Μία **CANON DSLR EOS-4000D** σε μαύρο χρώμα για φωτογραφίες σε υπέροχα χρώματα και ταινίες full HD. Συνοδεύεται από φακούς 18-55 (standard zoom) και 75-300mm (telephoto zoom) για κοντινές και μακρινές λήψεις. Δώρο αξίας €569. Προσφορά από τα καταστήματα **Πλαίσιο**.

πλαισιο

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΓΙΑΝΝΗΣ **ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΝΔΡΕΑΣ **ΜΕΣΣΗΜΕΡΗΣ**

ΑΝΤΩΝΙΟΣ **ΣΠΑΝΟΣ**

ΑΝΕΖΑ **ΠΑΛΑΙΟΥ**

ΑΓΓΕΛΙΚΗ **ΚΡΑΒΒΑΡΙΤΗ**

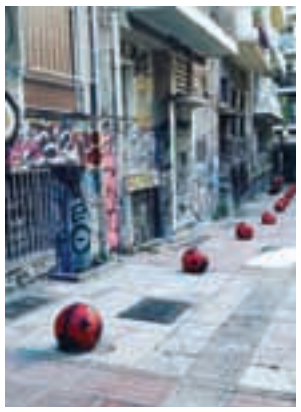
ΕΜΙΛΥ **ΠΑΝΟΥΣΗ**

ΚΩΣΤΑΣ **ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ **ΚΑΡΒΟΥΝΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ **ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ **ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ**

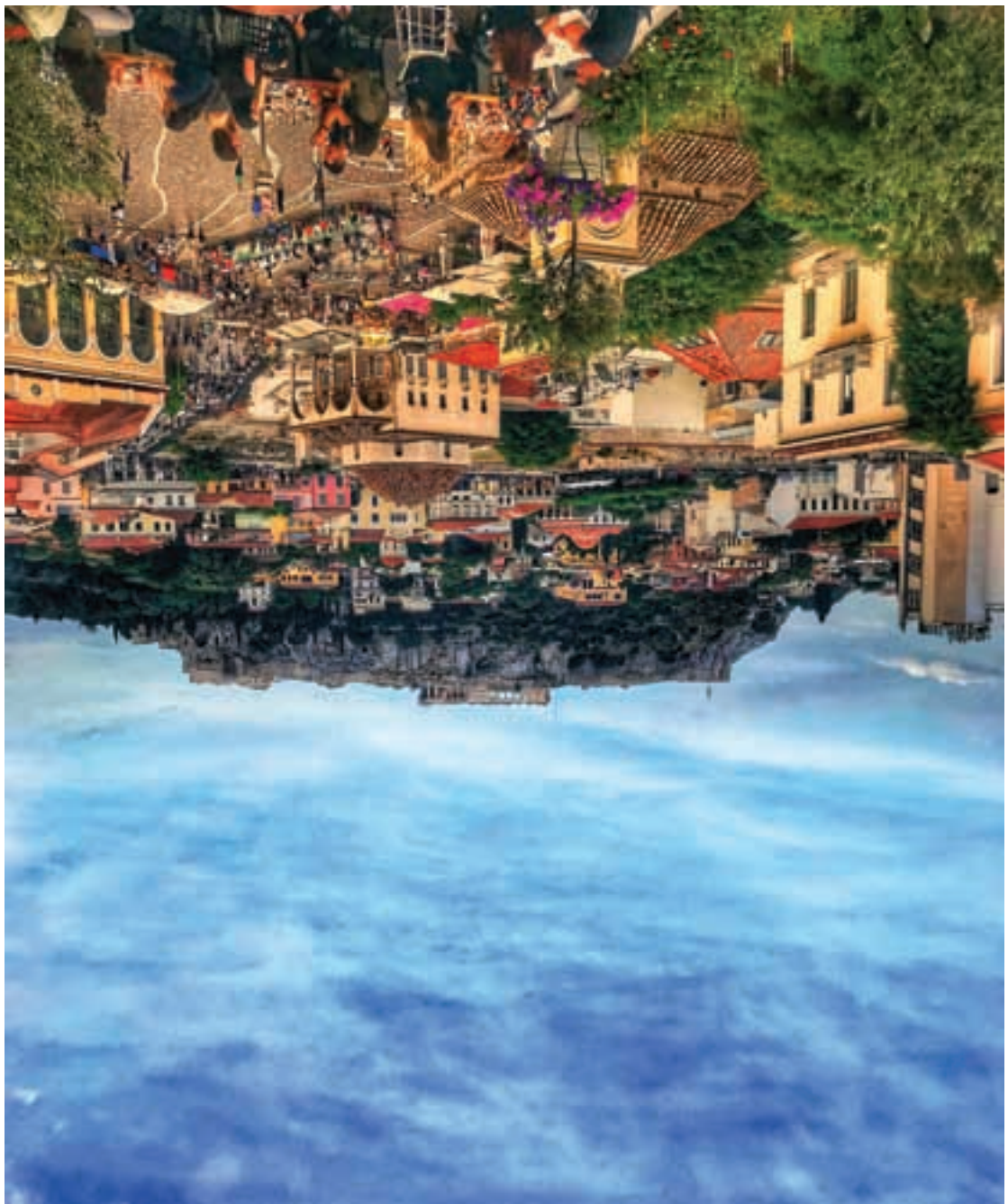

ΑΛΕΞΙΟΣ **ΠΑΠΠΑΣ**

ΧΡΗΣΤΟΣ **ΣΤΑΗΣ**

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΑΝΑΗ **ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ**

ΕΛΙΝΑ **ΠΑΡΧΑΡΙΔΟΥ**

ΑΝΘΗ **ΧΑΤΖΗΠΑΠΑ**

ΖΩΗ **ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ**

ΤΑΚΗΣ **ΤΣΟΤΡΑΣ**

CHRIS **KOUZELI**

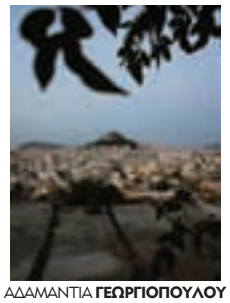

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

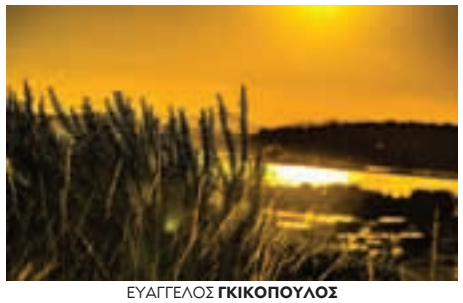
ΣΑΚΗΣ **ΝΙΑΝΙΑΚΗΣ**

ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ **ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ **ΓΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ**

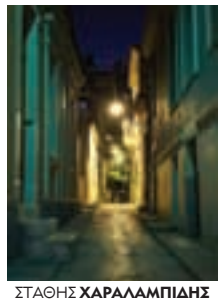
ΜΑΡΙΝΑ **ΛΑΚΙΩΤΗ**

ΓΙΑΝΝΗΣ **ΚΟΥΡΤΑΛΗΣ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ **ΠΑΪΚΟΣ**

ΣΤΑΘΗΣ **ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ **ΚΟΣΜΑΣ**

ΘΑΝΟΣ **ΤΖΕΛΕΠΗΣ**

ΜΕΛΕΤΗΣ **ΛΟΥΚΟΣ**

ΝΑΤΑΛΙ **ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

ΜΑΡΙΟΣ **ΤΣΑΜΠΑΖΟΓΛΟΥ**

ΧΑΡΑ **ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ**

ΕΥΗ **ΜΑΘΙΟΥ**

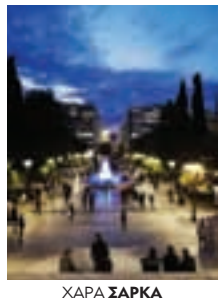
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΑΡΖΟΓΛΟΥ - ΒΑΣΙΝΙΩΤΗΣ**

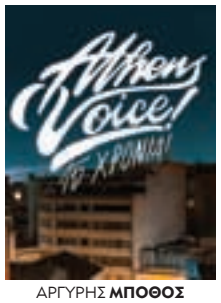
ΜΙΧΑΛΗΣ **ΔΟΥΡΑΝΟΣ**

ΝΤΟΡΑ **ΒΑΓΓΙΑ**

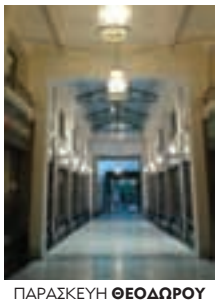
ΧΑΡΑ **ΣΑΡΚΑ**

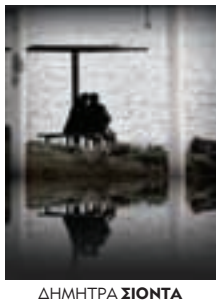
ΑΡΓΥΡΗΣ **ΜΠΟΘΟΣ**

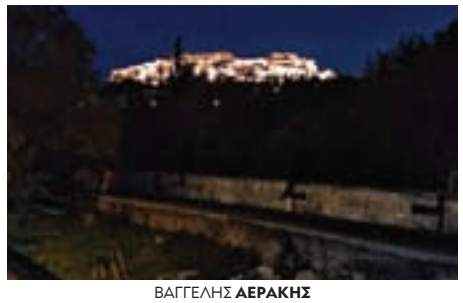
ΕΦΗ **ΚΟΡΑΚΗ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ **ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

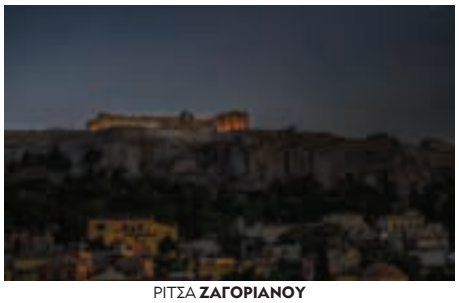
ΔΗΜΗΤΡΑ **ΣΙΟΝΤΑ**

ΒΑΓΓΕΛΗΣ **ΑΕΡΑΚΗΣ**

ΓΙΑΝΝΗΣ **ΒΕΛΛΗΣ**

ΡΙΤΣΑ **ΖΑΓΟΡΙΑΝΟΥ**

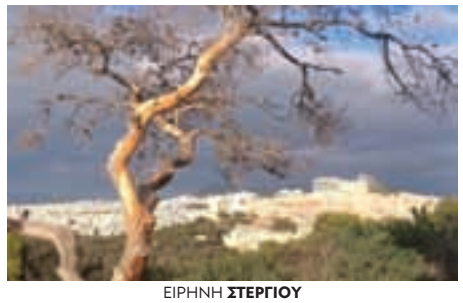
ΑΓΓΕΛΙΚΗ **ΜΑΝΔΑΛΙΟΥ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ **ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

ΒΑΝΙΑ **ΤΖΑΝΑΚΗ**

ΕΙΡΗΝΗ **ΣΤΕΡΓΙΟΥ**

ΣΩΤΗΡΗΣ **ΜΑΓΓΑΛΑΡΙΔΗΣ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ**

ΣΤΕΡΓΙΟΣ **Π-ΤΕΚ**

ΛΑΜΠΡΟΣ **ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**

ΜΑΡΙΑ **ΛΑΓΑΡΗ**

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ | THIS IS ATHENS

• ΣΑΒΒΑΤΟ
22 // ΚΥΡΙΑΚΗ
23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΖΗΣΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΑ ΝΕΑ ΣΗΜΕΙΑ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ & ΣΤΟΑ ΕΜΠΟΡΩΝ •

THIS IS ATHENS

12:00-17:00

15 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
19 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ
2 ΜΕΡΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΑΓΟΡΕΣ,
ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ
ΣΤΑ 2 ΝΕΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ
ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

ΜΠΕΣ ΣΤΟ
polis2.thisisathens.org
ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

#ThisisAthens #PlateiaTheatrou #StoaEmporon

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΑΣΠΑΣΙΑ **ΛΕΟΥΣΗ**

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **ΕΛ ΧΑΝΟΥΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **ΓΚΟΡΕΖΗΣ**

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ **ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**

ΧΑΜΠΟΣ **ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΤΖΩΡΤΖΙΝΑ **ΠΙΤΙΑΝΟΥΔΗ**

ΕΛΙΝΑ **ΑΓΓΕΛΗ**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ **ΦΕΛΟΥΚΑΣ**

ΕΛΕΝΗ **ΓΚΟΓΚΑΚΗ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΠΕΤΡΗΣ**

ΖΑΧΑΡΙΑΣ **ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ**

Hush Puppies

Bernard Conv Oxford

Cyra Catelyn

Shepsky Zip Boot

Chowchow Zip Boot

@HushPuppiesGreece

Για το πλησιέστερο κατάστημα καλέστε στο 2110122809

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **ΑΝΑΝΙΔΗ**

ΕΛΕΝΗ **ΒΥΘΟΥΛΚΑ**

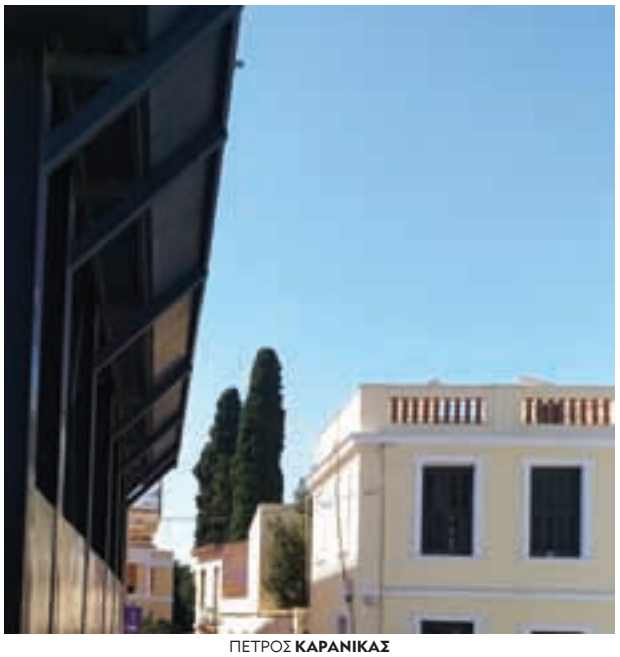
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ **ΤΣΑΚΩΝΑ**

ΑΝΝΑ **ΜΠΑΜΠΟΥΡΑ**

ΔΗΜΗΤΡΑ **ΠΑΥΛΙΔΟΥ**

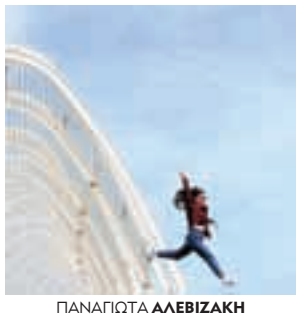
ΠΕΤΡΟΣ **ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΘΕΟΔΩΡΑ **ΔΡΟΥΛΙΑ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **ΑΛΕΒΙΖΑΚΗ**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ **ΓΚΕΛΜΠΟΥΡΑΣ**

ΦΩΤΙΟΣ **ΤΣΑΤΣΗΣ**

ΤΟ «ΤΑΞΙΔΙ» ΤΟΥ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΕΛΤΣΗ

Η στήριξη από την **Εταιρεία Διανομής Αερίου Αττικής** και η κουλτούρα της ευθύνης απέναντι στους συνανθρώπους μας

Μια εταιρεία είναι ένας μικρόκοσμος, μια μικρογραφία της κοινωνίας. Όπως συμβαίνει σε κάθε μικρόκοσμο, αναπτύσσονται συμπεριφορές και συνήθειες που εξορισμού έχουν αντίκτυπο στην κοινωνία. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο οι εταιρείες έχουν ευθύνη απέναντι στην κοινωνία. Στην Εταιρεία Διανομής Αερίου Αττικής η ασφάλεια του δικτύου φυσικού αερίου για τους συνανθρώπους μας έχει πρωταρχική σημασία. Είναι μια αρχή. «Έχω ευθύνη απέναντι στους συνανθρώπους μου». Είναι προτεραιότητα που αναδεικνύει πρόσωπα και συμπεριφορές. Είναι μια κουλτούρα που αναδεικνύει ανθρώπους.

Ένας από τους ανθρώπους που επιλέχθηκαν να υποστηριχθούν στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι ο Παραολυμπιονίκης αθλητής Κωνσταντίνος Βέλτσης. Ο Κωνσταντίνος έχασε το αριστερό του πόδι σε τροχαίο ατύχημα τον Μάρτιο του 2009. Κύρια απασχόλησή του πριν και μετά το ατύχημα ήταν η ζαχαροπλαστική, καθώς είχε τελειώσει την αντίστοιχη σχολή και εργαζόταν σε μια οικογενειακή επιχείρηση (εργαστήριο ζαχαροπλαστικής). Το 2015 αποφάσισε να ασχοληθεί με τον πρωταθλητισμό και συγκεκριμένα με το στίβο και το άλμα εις μήκος. Μέσα σε έξι μήνες και με τη βοήθεια του προσθετικού μέλους Cheetah κατάφερε επίτευξη ορίου στο άλμα εις μήκος για το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα στη Ντόχα του Κατάρ. Το 2016 κερδίζει το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα στα 100μ., καταλαμβάνει τη 2η θέση στο άλμα εις μήκος και παίρνει την πρόκριση για τους Παραολυμπιακούς του Ρίο. Στο Ρίο καταλαμβάνει την 5η θέση με την ομάδα της σκυτάλης στα 4x100μ. και τη 12η θέση στο άλμα εις μήκος. Στόχος πλέον του Παραολυμπιονίκη Κωνσταντίνου Βέλτση είναι το Παγκόσμιο του 2019 και η Παραολυμπιάδα του Τόκυο το 2020.

Η προετοιμασία για τους αγώνες είναι μια διαρκής διαδικασία. Είναι ένας αγώνας με ένα σώμα που συμπληρώνεται από ένα τεχνητό μέλος. Ο αγώνας όμως του Κωνσταντίνου δεν περιορίζεται μόνο μέσα στα στάδια. Βρίσκεται κοντά σε ανθρώπους που αντιμετωπίζουν τον ακρωτηριασμό. Πηγαίνει σε νοσοκομεία και συμπαρίσταται σε ανθρώπους που περνάνε τα ίδια. Μερικές φορές δεν χρειάζεται καν να μιλήσει σε παιδιά σε νοσοκομεία που αρχίζουν να αναρρώνουν και προσπαθούν να βρουν δυνάμεις για να αντιμετωπίσουν αυτή τη νέα πραγματικότητα στη ζωή τους. Αρκεί να δείξει το προσθετικό πόδι του για να επικοινωνήσει με τα ακρωτηριασμένα παιδιά.

Ο Κωνσταντίνος γνωρίζει πόσο σημαντική είναι η ασφάλεια και τι συνέπειες έχει η αμέλειά της. Γνωρίζει επίσης πως ό,τι κι αν συμβεί ο άνθρωπος έχει τις δυνάμεις να το ξεπερνά, να ανακάμπτει υπό εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες. Με μεγάλη δυσκολία στην αρχή, όρθιος και χαμογελαστός σήμερα!

Η προετοιμασία για τους αγώνες είναι μια διαρκής διαδικασία. Είναι ένας αγώνας με ένα σώμα που συμπληρώνεται από ένα τεχνητό μέλος.

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΔΗΜΗΤΡΑ **ΑΧΛΑΔΙΑΝΑΚΗ**

ΙΩΑΝΝΑ **ΚΡΗΤΙΚΟΥ**

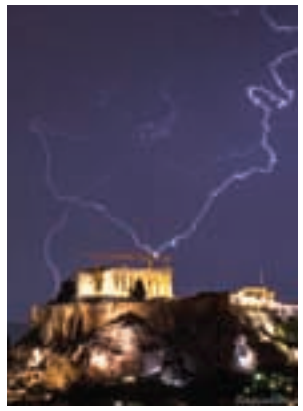
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ **ΜΟΥΣΕΛΙΜΗΣ**

ΕΛΕΑΝΑ **ΚΙΤΣΙΟΥ**

ΕΙΡΗΝΗ **ΚΙΟΥΛΑΦΗ**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ **ΣΑΓΙΑΚΟΣ**

ΕΙΡΗΝΗ **ΜΟΣΧΟΥ**

ΑΝΔΡΕΑΣ **ΤΣΑΜΤΣΟΥΡΗΣ**

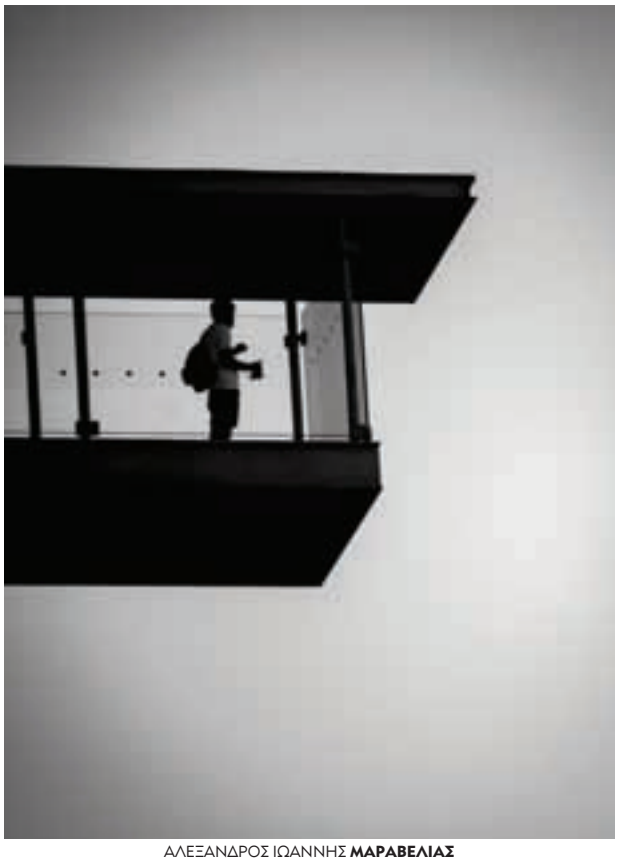
ΙΩΑΝΝΑ **ΜΑΥΡΙΔΟΥ**

ΜΑΡΙΑ **ΚΑΛΑΤΖΗ**

ΝΑΤΑΛΙΑ **ΣΑΜΑΡΑ**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ **ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ**

ΔΗΜΗΤΡΑ **ΜΗΛΑΙΟΥ**

Deluxe

ΤΑ ΠΙΟ DELUXE ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΟΥ

Θα μαγειρέψω. Προτιμώ τις αυθόρμητες ιδέες που μου έρχονται στο μυαλό όταν κόβω βόλτες με το κορίτσι στους διαδρόμους των Lidl. Προτιμώ τα συγκεκριμένα καταστήματα γιατί εδώ, είναι που βρίσκω τη μεγαλύτερη έμπνευση.

Θα έχετε σίγουρα δει τα προϊόντα **Deluxe**. Εμφανίζονται στα ράφια των **Lidl** μήνες πριν τις γιορτές και παραμένουν εκεί μέχρι το τέλος του χρόνου. Ανάμεσά τους θα βρείτε ό,τι ονειρεύεστε για το γιορτινό τραπέζι στην καλύτερη ποιότητα και βέβαια σε ασυναγώνιστες τιμές. Δεν είναι όμως μόνο η ποιότητα, δεν είναι καν οι χαμηλές τιμές. Ο κυριότερος λόγος που κάθε χρόνο προτιμώ τα προϊόντα **Deluxe** είναι γιατί εξυπηρετούν το παιχνίδι της έμπνευσης που παίζω με τον εαυτό μου. Είναι τόσο μεγάλη η ποικιλία τους, τόσο απρόσμενες οι γεύσεις που μπορείς να βρεις που στα αλήθεια είναι απίθανο να μη φανταστείς με το μυαλό σου ολόκληρο το τραπέζι των Χριστουγέννων απλά και μόνο χαζεύοντας όλα αυτά τα προϊόντα. Υψηλής ποιότητας πουλερικά, φημισμένα τυριά από όλο τον κόσμο, υπέροχα αλλαντικά, φρέσκα ζυμαρικά που ποτέ σου δεν ξανείδες, σάλτσες και μουστάρδες που απογειώνουν κάθε γιορτινό πιάτο και τόσα άλλα προϊόντα που ούτε φαντάζεσαι. Μέχρι και ένα Ιρλανδικό λικέρ με ανθόγαλα πήρε το μάτι μου φέτος!

Σας προτείνω να κάνετε αυτή τη βόλτα στα **Lidl** μαζί με τα παιδιά σας. Να δείτε μαζί όλα τα προϊόντα **Deluxe**, να τους ζητήσετε να σας πουν τις δικές τους ιδέες για το γιορτινό τραπέζι. Γιατί τελικά, τα Χριστούγεννα ξεκινούν από τα πρώτα γιορτινά ψώνια που η οικογένεια θα κάνει μαζί.

Αποκλειστικά στα LIDL: Βρείτε περισσότερες πληροφορίες στο www.lidl-hellas.gr

#AV15 Photo

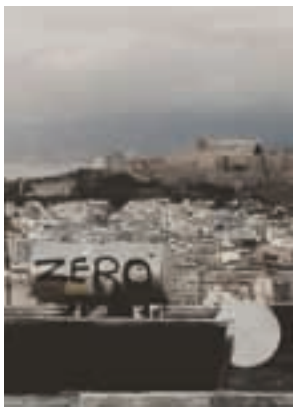
Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ **ΦΕΖΟΥΛΙΔΗ**

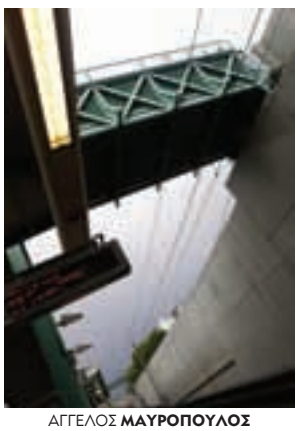
ΓΙΩΡΓΟΣ **ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ**

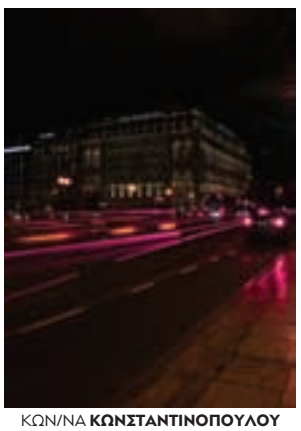
ΓΙΑΝΝΗΣ **ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΗΣ**

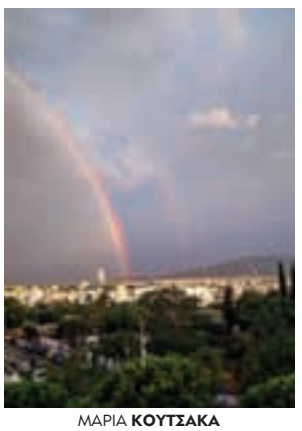
ΑΝΝΥ **ΚΟΙΛΙΑ**

ΑΓΓΕΛΟΣ **ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΚΩΝ/ΝΑ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ**

ΜΑΡΙΑ **ΚΟΥΤΣΑΚΑ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

ΝΑΣΟΣ **ΒΑΣΙΛΟΓΙΑΝΝΗΣ**

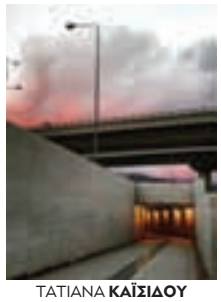
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **ΚΟΛΛΙΑΣ**

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ **ΧΟΝΔΡΟΖΟΥΜΑΚΗΣ**

ΣΤΕΛΙΟΣ **ΚΩΤΣΟΒΙΛΗΣ**

ΤΑΤΙΑΝΑ **ΚΑΪΣΙΔΟΥ**

ΧΡΗΣΤΟΣ **ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ**

ΚΑΛΛΙΟΠΗ **ΜΑΝΟΥΣΗ**

ΦΩΤΕΙΝΗ **ΠΑΛΙΕΡΑΚΗ**

ΧΡΗΣΤΟΣ **ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ**

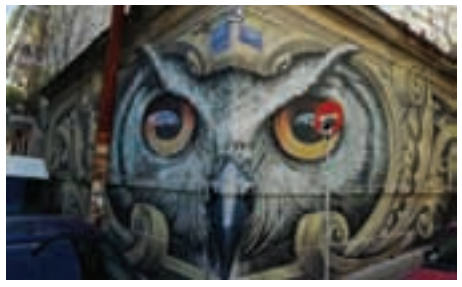
ΦΩΤΕΙΝΗ **ΚΑΠΟΓΛΟΥ**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ **ΣΑΡΑΝΤΗ**

ΣΠΥΡΟΣ **ΝΙΚΟΛΑΟΥ**

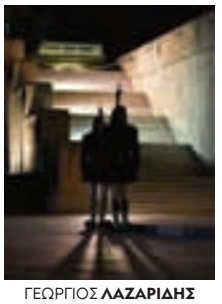
ΔΗΜΟΣ **ΣΙΑΜΕΤΗΣ**

ΙΡΙΣ **ΠΑΤΡΑ**

ΜΙΧΑΕΛΑ ΓΑΒΡΙΕΛΑ **ΜΑΡΑΖΩΤΗ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ **ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ**

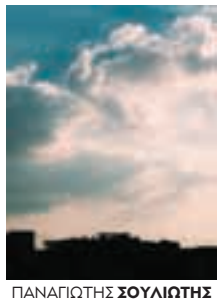
ΜΑΡΙΑ **ΚΑΠΑΝΗ**

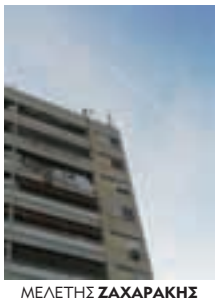
ΜΑΝΟΣ **ΣΦΑΚΙΑΝΑΝΗΣ**

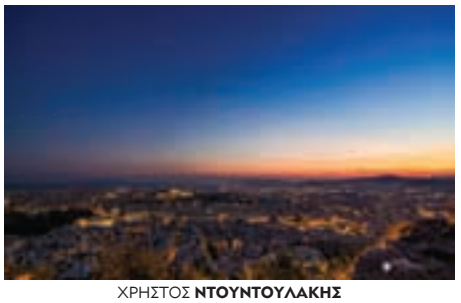
ΣΤΕΛΙΟΣ **ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ**

ΜΕΛΕΤΗΣ **ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ**

ΧΡΗΣΤΟΣ **ΝΤΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ**

#AV15 Photo

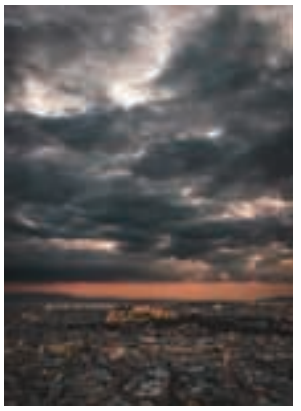
Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

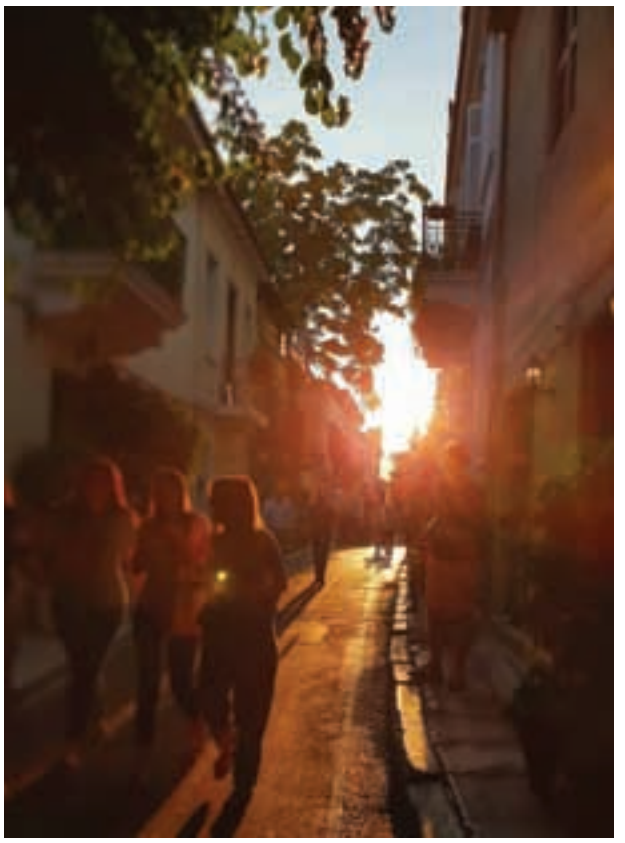
ΜΑΡΙΑ **ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**

ΛΕΥΤΕΡΗΣ **ΚΕΚΟΣ**

ΤΑΣΟΣ **ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΧΡΗΣΤΟΥ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΝΤΑΡΑΣ**

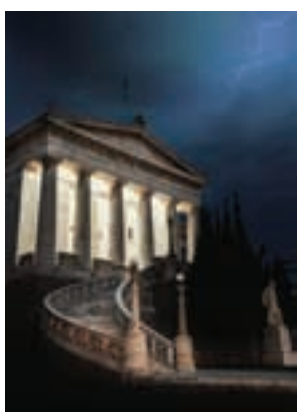
ΝΙΚΗ **ΓΚΟΤΣΗ**

ΙΩΑΝΝΑ **ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ **ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΚΑΠΑΣΑΚΑΛΙΔΗΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **ΠΑΝΤΑΖΗ**

ΣΤΑΥΡΙΕΛΑ **ΤΖΑΝΗ-ΤΖΑΝΟΠΟΥΛΟΥ**

ΜΑΡΙΑΝΘΗ **ΔΡΑΓΚΟΥ**

ΦΩΤΙΟΣ **ΤΣΑΤΣΗΣ**

ΜΑΡΙΕΤΑ **ΣΑΡΙΔΑΚΗ**

everest®

WHEN WHER ever

ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΕ ΤΩΡΑ, ΟΠΟΥ ΚΙ ΑΝ ΕΙΣΑΙ

ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΕ ΤΩΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ **everest app**

Ή ΣΤΟ **www.everest.gr**

#AV15 Photo

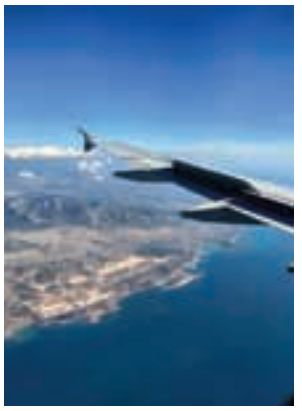
Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

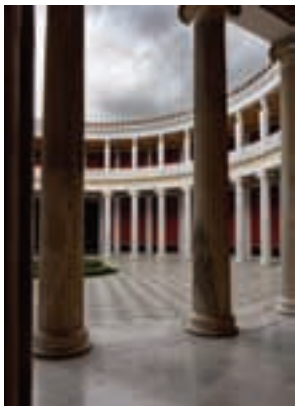
ΒΙΡΓΙΝΙΑ **ΚΟΥΡΙΔΑΚΗ**

ΑΓΓΕΛΟΣ **ΡΕΣΤΑΝΗΣ**

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ **ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗΣ**

ΘΑΝΟΣ **ΤΖΕΛΕΠΗΣ**

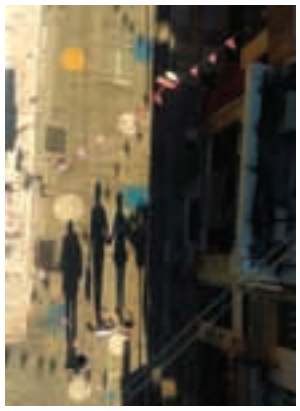
ΓΙΑΝΝΗΣ **ΕΡΙΚΛΕΤΖΙΟΓΛΟΥ**

ΓΙΑΝΝΗΣ **ΚΟΥΖΜΙΔΗΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ **ΔΡΟΣΙΟΥ**

ΑΛΙΑ **ΜΟΑΤΣΟΥ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΓΕΡΜΑΝΗΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ **ΠΑΠΠΑ**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ **ΠΟΥΛΕΑ**

ArGOODaki®

share love

Φέτος τα Χριστούγεννα
σε συνεργασία με την Ένωση

ΜΑΖΙ για το ΠΑΙΔΙ
Together for Children

προσφέρουμε σε 4 εξειδικευμένους
φορείς σε όλη την Ελλάδα,
τον απαραίτητο εξοπλισμό, για την εξασφάλιση
ισότιμης και ποιοτικής εκπαίδευσης
για παιδιά και νέους
στο φάσμα του αυτισμού.

GOODY'S®
BURGER HOUSE

Αγόρασε γεύματα
ArGOODaki
και ενίσχυσε
τη φετινή
εκστρατεία αγάπης

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΗΛΙΑΝΑ **ΛΥΚΟΥ**

ΜΑΡΙΝΑ **GILOVIAN**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ**

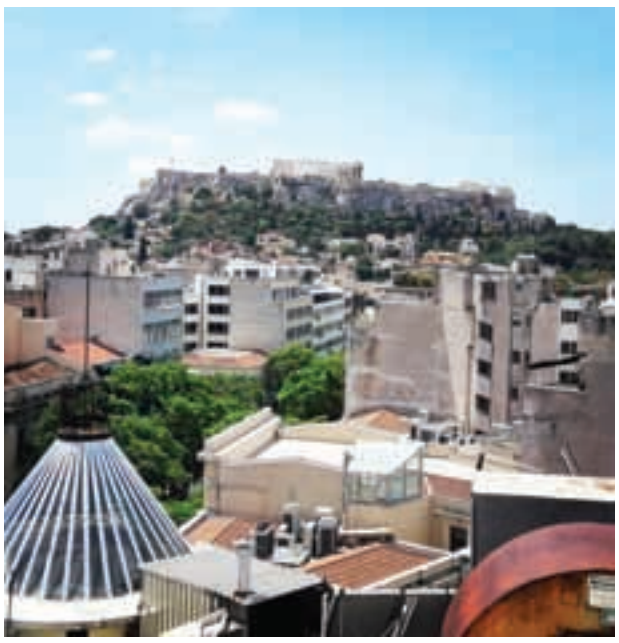
ΝΑΝΤΙΑ **ΧΑΡΤΖΗ**

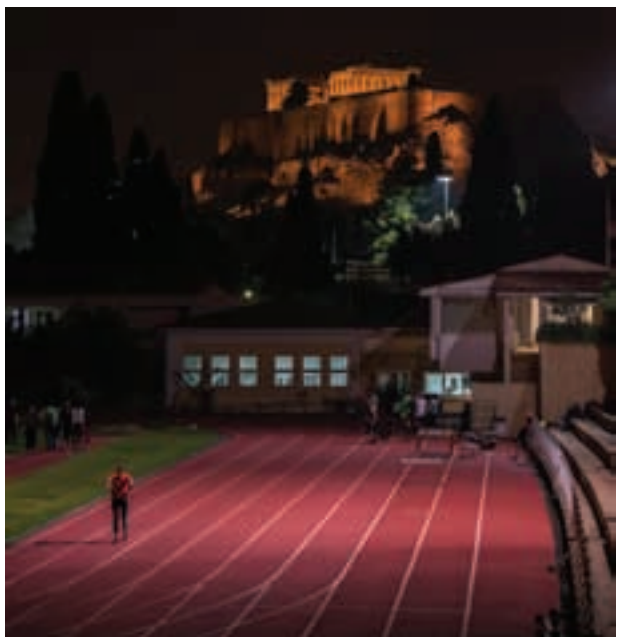
ΘΑΝΟΣ **ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

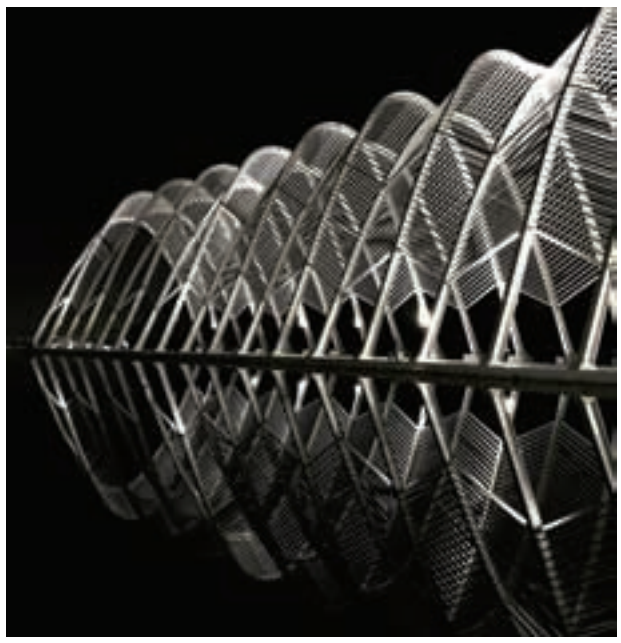
ΘΕΟΦΙΛΟΣ **ΛΙΒΕΡΗΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **ΚΟΝΤΟΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ **ΑΝΑΛΥΤΗΣ**

ΑΛΕΞ **ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

FLOCAFE®

— ESPRESSO ROOM —

Χριστούγεννα
να τα πιεις
στο ποτήρι!

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ **ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

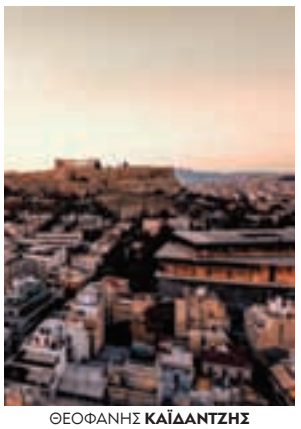
ΜΑΡΙΛΕΝΑ **ΦΙΛΑΙΤΗ**

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ **ΣΕΓΚΟΣ**

ΓΙΑΝΝΗΣ **ΚΡΑΝΗΣ**

ΘΕΟΦΑΝΗΣ **ΚΑΪΔΑΝΤΖΗΣ**

ΣΠΥΡΟΣ **ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΜΗΛΑΚΑΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **ΧΥΤΗΣ**

ΧΡΙΣΤΟΣ **ΜΗΝΑ**

ΜΑΡΙΑ **ΤΣΕΝΙΚΛΙΔΟΥ**

ΓΑΒΡΙΕΛΑ **ΜΑΡΑΝΤΙΔΗ**

ΣΠΥΡΟΣ **ΚΑΛΥΒΑΣ**

ΠΕΤΡΟΣ **ΚΟΣΜΑΣ**

NJJ

ALLTEARS83

PREMIUM BURGERS
RESTAURANT
BROTHERS
IN LAW
BURGERS & MORE
EST 2008
Visit us: www.brothersinlaw.gr
Like us on: facebook.com/brothersinlaw
Follow us on: instagram: brothersinlaw
· ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Παύλου Μελά 30 ·
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΟΜΝΗΝΩΝ 3
ΙΩΑΝΝΙΝΑ Μελανίδη 4
New!
ΑΘΗΝΑ Γιαννιτσοπούλου 8, Γλυφάδα

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΑΜΑΛΙΑ **ΚΟΥΡΣΑΡΗ**

EVIN **BARAKAT**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ **ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ**

ΧΡΗΣΤΟΣ **ΧΗΡΜΠΟΣ**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ **ΚΑΡΑΜΑΛΙΚΗΣ**

ΣΤΕΛΙΟΣ **ΚΑΔΕΤΣΗΣ**

ΓΑΒΡΙΕΛΑ **ΜΑΡΑΝΤΙΔΗ**

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ **ΚΑΤΣΙΑΟΥΝΗΣ**

ΑΓΓΕΛΙΚΗ **ΛΕΒΕΝΤΗ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ **ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑΣ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ**

ΑΓΑΠΗ **ΛΙΑΚΟΥ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΗΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ **ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

ΘΕΟΔΟΤΗ **ΧΑΡΙΤΟΥ**

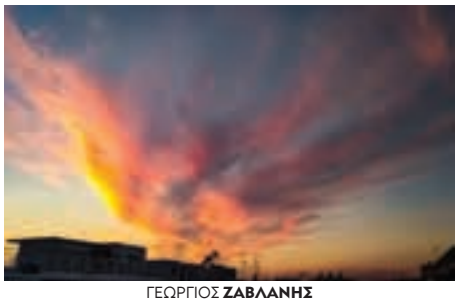
ΧΑΡΗΣ **ΠΡΑΠΠΑΣ**

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΣΟΦΙΑ **ΚΟΥΡΑΠΙΔΗ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ **ΖΑΒΛΑΝΗΣ**

ΕΥΑΝΘΙΑ **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

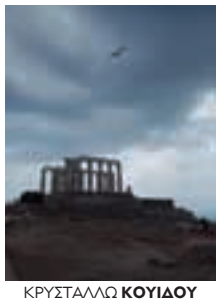
ΚΩΣΤΑΣ **ΑΓΡΙΜΗΣ**

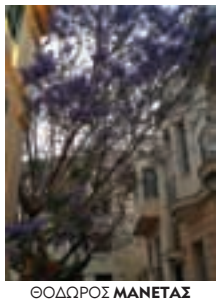
ΜΑΡΙΟΣ **ΣΚΟΥΛΑΣ**

ΠΑΝΟΣ **ΙΑΤΡΙΔΗΣ**

ΚΡΥΣΤΑΛΛΩ **ΚΟΥΙΔΟΥ**

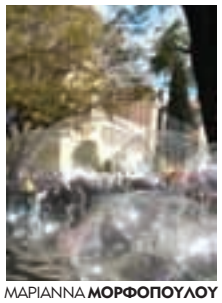
ΘΟΔΩΡΟΣ **ΜΑΝΕΤΑΣ**

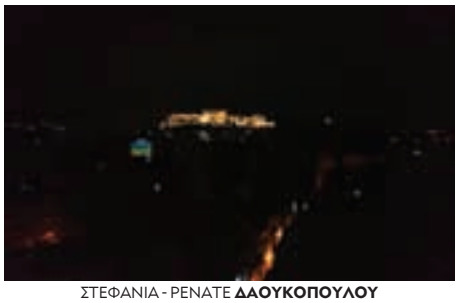
ΝΑΤΑΛΙΑ **ΜΠΑΖΑΝΗ**

ΚΩΝ/ΝΟΣ **ΤΣΙΛΙΜΠΙΟΥ**

ΜΑΡΙΑΝΝΑ **ΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΥ**

ΣΤΕΦΑΝΙΑ - ΡΕΝΑΤΕ **ΔΑΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ **ΦΥΣΕΚΙΔΗΣ**

ΜΑΡΙΑ **ΡΟΥΣΣΗ**

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ **ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

ΜΑΡΙΑΝΝΑ **ΠΡΗΝ**

ΚΩΝ/ΝΑ **ΖΟΥΜΠΟΥΚΑ**

ΚΩΝ/ΝΟΣ **ΛΑΣΚΑΡΗΣ**

ΕΛΕΝΗ-ΙΩΑΝΝΑ **ΖΗΣΗ**

ΖΩΗ **ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ**

ΖΩΗ **ΕΣΚΙΤΖΟΠΟΥΛΟΥ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

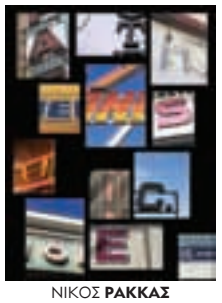
ΤΖΕΝΗ **ΣΤΑΝΑ**

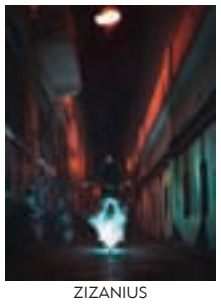
ΕΛΕΝΗ **ΖΩΓΡΑΦΙΝΗ**

ΘΕΟΧΑΡΗΣ **ΝΙΚΟΛΑΟΥ**

ΝΙΚΟΣ **ΡΑΚΚΑΣ**

ZIZANIUS

ΔΑΝΑΗ **ΠΑΡΛΑΜΑ**

ΓΙΑΝΝΗΣ **ΠΡΩΤΟΓΕΡΑΣ**

ΙΩΑΝΝΑ **ΠΑΛΙΟΥΡΑ**

ΙΩΑΝΝΗΣ **ΤΖΑΝΑΚΗΣ**

ΕΙΡΗΝΗ **ΓΑΛΑΝΑΚΟΥ**

ΗΛΙΑΝΑ **ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

ΝΙΚΟΣ **ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑΣ**

ΝΙΚΟΣ **ΡΟΥΜΠΗΣ**

ΘΩΜΑΣ **ΜΑΜΑΛΗΣ**

ΕΛΙΣΑΒΕΤ **ΘΕΟΧΑΡΗ**

ΜΑΡΙΑ **ΠΥΘΑΡΟΥΛΗ**

#AV15 Photo

Οι Αθηναίοι φωτογραφίζουν την πόλη τους

ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ **ΡΕΝΤΜΟΝΤ**

ΣΤΕΦΑΝΙΑ **ΚΑΡΑΓΚΟΥ**

ΦΟΙΒΟΣ **ΠΟΛΥΖΟΣ**

ΧΡΗΣΤΟΣ **ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΕΛΕΝΗ **ΚΑΛΚΑΚΟΥ**

ΑΓΓΕΛΙΚΗ **ΜΟΥΡΤΖΟΥΧΟΥ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ **ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ**

ΔΗΜΗΤΡΑ **ΚΟΡΟΜΠΕΛΗ**

ΑΝΤΩΝΙΟΣ **ΨΑΡΑΔΑΚΗΣ**

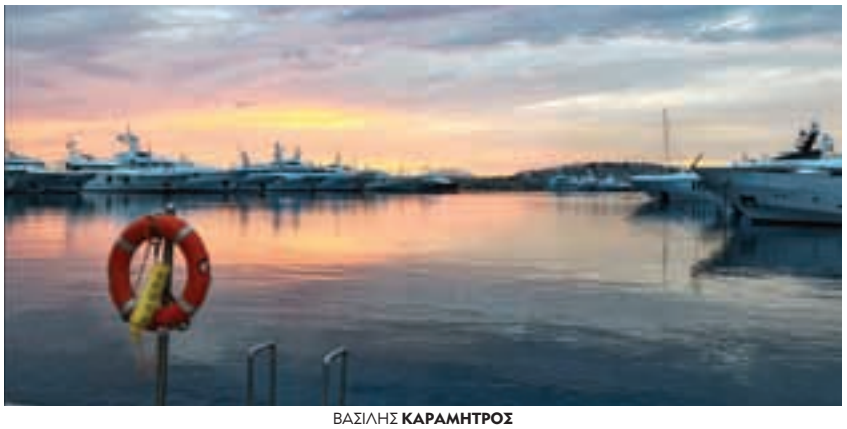
ΓΕΩΡΓΙΑ **ΤΣΙΠΑ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ**

ΓΙΩΡΓΟΣ **ΚΑΛΠΗΣ**

ΒΑΣΙΛΗΣ **ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΣ**

ΜΕΤΑ ΤΗ ΒΑΒΕΛ

Σύγχρονη τέχνη στο **Μέγαρο,** μέσα από την τριλογία **Η Άγραφη Βιβλιοθήκη**

Το δεύτερο μέρος της τριλογίας *Η Άγραφη Βιβλιοθήκη* εστιάζει στα βιβλία και τα κείμενα μέσα από τη φυσική, υβριδική ή άυλη παρουσία τους. Η έκθεση έχει σχεδιαστεί σαν ένας λαβύρινθος με «αναγνωστήρια», «αρχεία» και «βιβλιοστάσια», σε δημόσιους και κρυφούς χώρους της νέας πτέρυγας του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών σε διάφορα επίπεδα, μετατρέποντας το κτήριο και τις δαιδαλώδεις υπόγειες διαδρομές του σε μεταφορά μιας μετα-μπορχεσιανής βιβλιοθήκης της Βαβέλ. Θα παρουσιαστούν πάνω από 100 έργα ζωγραφικής, γλυπτά, εγκαταστάσεις και βιντεοεγκαταστάσεις, βιβλία καλλιτεχνών, ηχητικά και διαδικτυακά έργα, περφόρμανς, μεταξύ των οποίων και νέες παραγωγές. Συμμετέχουν 25 διεθνώς αναγνωρισμένοι καλλιτέχνες. Από το annexM / Κέντρο Εικαστικών Τεχνών, σε επιμέλεια Άννας Καφέτση. - **Νατάσσα Καρυστινού**

INFO

Έως 10 Μαρτίου 2019, πληροφορίες: annexm.megaron.gr, 2107282333.
Πραγματοποιούνται ξεναγήσεις για το κοινό, καθώς και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Στο πλαίσιο και με τη στήριξη της «Αθήνα 2018 - Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου» Δήμου Αθηναίων.
Χορηγοί: VIVARTIA, ΟΜΙΛΟΣ ΥΓΕΙΑ.
Το πρόγραμμα της διοργάνωσης «Αθήνα 2018 - Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου» υλοποιείται χάρη στη στήριξη και των δωρητών.
Μέγας δωρητής είναι το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Χρυσοί δωρητές είναι το Ίδρυμα Ι. Λάτση και η εταιρία Core A.E. Θεσμικοί δωρητές είναι το Ίδρυμα Ωνάση, το Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού και Πολιτιστικού Έργου (ΚΙΚΠΕ), το Ίδρυμα Α. Κ. Λασκαρίδη και ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων Λόγου (ΟΣΔΕΛ). Πολύτιμοι υποστηρικτές είναι η Aegean Airlines, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών και η εταιρία Σταθερές Συγκοινωνίες (ΣΤΑΣΥ).

PHOTO: PAT VERBRUGGEN

Shilpa Gupta For, In Your Tongue I Cannot Fit: 100 Jailed Poets, 2017-2018
Εκατό βιβλία χυτευμένα σε ερυθρό ορείχαλκο, τραπέζι, 1219 x 128 x 61 cm
Ευγενική παραχώρηση της καλλιτέχνιδος και της GALLERIA CONTINUA, San Gimignano / Beijing / Les Moulins / Habana

ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΡΛΙΑΡΟΣ

Τι γλυκιά γεύση που έχει η Ελλάδα

Ο αγαπημένος chef pâtissier σε νέες περιπέτειες... Ξεκινάει η ολόφρεσκια εκπομπή του ***«Οι γλυκές Αλχημείες ταξιδεύουν»***, στον ΣΚΑΪ.

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**

Ο Στέλιος Παρλιάρος δεν είναι μόνο ο δικός μας αγαπημένος chef pâtissier, είναι ο αγαπημένος όλης της Ελλάδας, ο «εθνικός μας ζαχαροπλάστης». Σε λίγες μέρες και συγκεκριμένα το Σάββατο 15 Δεκεμβρίου, κάνει πρεμιέρα στις 16.20 στον ΣΚΑΙ, η καινούργια του εκπομπή «Οι γλυκές Αλχημείες ταξιδεύουν». Θα είναι ένα ταξίδι σε πόλεις, χωριά και νησιά της Ελλάδας, με σκοπό να συναντήσει παραγωγούς, να αντλήσει πληροφορίες για τοπικά προϊόντα, να ανακαλύψει ξεχασμένες συνταγές, να ακούσει ιστορίες. Για το «ταξίδι» του αυτό, το κυριολεκτικό αλλά και το μεταφορικό, μίλησε μαζί μας.

Μετά από πολλά χρόνια θα βγεις «εκτός στούντιο» με μία νέα εκπομπή στον ΣΚΑΙ, που θα ξεκινήσει να προβάλλεται το Σάββατο 15 Δεκεμβρίου. Πώς το αποφάσισες αυτό; Ήμουν πολύ προβληματισμένος το τελευταίο διάστημα. Αισθανόμουν ότι υπήρχε η ανάγκη να παρουσιαστούν καινούργια πράγματα στην εκπομπή, που θα ανανέωναν το ενδιαφέρον του τηλεοπτικού κοινού και το δικό μου. Σκέφτηκα, λοιπόν, ότι τα ταξίδια θα βοηθούσαν στην ανανέωση. Έτσι, βρέθηκε η κατάλληλη ομάδα να υποστηρίξει την ιδέα μου με ταλέντο και ενθουσιασμό. Όλοι μαζί, γεμάτοι με αγάπη για την Ελλάδα ξεκινήσαμε... Ένα μεγάλο ταξίδι σε πόλεις, χωριά και νησιά της πατρίδας μας, από όπου αντλούμε πληροφορίες για τοπικά υλικά, μιλάμε με τους παραγωγούς, ανακαλύπτουμε ξεχασμένες συνταγές, πίνουμε καφέ με απλούς ανθρώπους σε σπίτια και καφενεία. Όλη η ομάδα που ταξιδεύει μαζί μου προέρχεται από τον χώρο του σινεμά και προσπαθούμε ώστε το κάθε επεισόδιο να είναι μια μικρή ταινία που αναδεικνύει το τεράστιο πλούτο της Ελλάδας.

Θα είναι μία εκπομπή «με συνταγές» ή θα έχει στοιχεία περιηγητικού ντοκιμαντέρ; Θα είναι και τα δύο. Ένας συνδυασμός ντοκιμαντέρ και συνταγών. Το πέρασμα από τον τόπο που επισκεφθήκαμε στο εργαστήριο όπου ετοιμάζω γλυκά με ντόπια προϊόντα ή εξελίσσω μια παλιά ελληνική συνταγή που βρήκα, είναι μαγικός.

Με ποια κριτήρια επιλέγεις τα μέρη που θα επισκεφθείτε; Υπάρχουν περιοχές στην Ελλάδα διάσημες για τα γλυκά τους; Πες μας ποιες, δώσε μας και καμιά πληροφορία... ποια ταξίδια θα κάνουμε μαζί σου; Η Ελλάδα κρύβει ατελείωτους θησαυρούς. Κάθε τόπος ξεχωριστά με εκπλήσσει. Έχουμε ολοκληρώσει ήδη 8 επεισόδια. Και από όλους αυτούς του τόπους επέστρεψα με τον ενθουσιασμό του ανθρώπου που πήγε σε ένα μέρος που του πρόσφερε πολλά. Στη Χίο ανακάλυψα ξανά τη μαγεία της μαστίχας, από τον τρόπο που συλλέγεται και καθαρίζεται μέχρι την υπέροχη γεύση που δίνει στα γλυκά. Πήγα στον Κάμπο της Χίου που ήταν πλημμυρισμένος με μανταρινιές που μοσχοβόλαγαν και αποφάσισα να κάνω ένα σύγχρονο γλυκό με μανταρίνι. Στο Νυμφαίο φτάσαμε ένα πρωινό με ομίχλη. Ξεκινήσαμε τη βόλτα στο δάσος πατώντας ξερά φύλλα που έπεσαν από τα δέντρα στρώνοντας ένα υπέροχο χαλί και μαζέψαμε άγρια φρούτα, που έγιναν χριστουγεννιάτικο γλυκό. Στη Ζάκυνθο, ξεκινήσαμε το γύρισμα μια πλιόλουστη χειμωνιάτικη μέρα τρώγοντας φριτούρα, ένα πολυ νόστιμο ντόπιο γλυκό. Και μετά συλλέξαμε τις περίφημες σταφίδες της Ζακύνθου αργότερα. Και ακολουθούν κι άλλα μέρη και άλλες μοναδικές εικόνες και εμπειρίες.

Πώς σε αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι στα μέρη που επισκεπτόσαστε; Υπάρχει κάποια αστεία ιστορία ή κάποια που σε συγκίνησε να μας πεις; Μας υποδέχονται με πολλή αγάπη και εγκαρδιότητα. Γινόμαστε ένα με τους κατοίκους, συμμετέχουμε στις δραστηριότητές τους, γελάμε μαζί, ακούμε τα προβλήματά τους. Θυμάμαι, μια υπέργηρη κυρία στην Κρήτη. Με είχε πάρει αγκαλιά λέγοντάς μου ότι με ξέρει καλά από το παρελθόν, αδυνατώτας να κάνει τον συνειρμό με την τηλεόραση, και μου έδινε πολλές και συγκινητικές ευχές. Υπάρχουν και πολλά εύθυμα περιστατικά. Γενικά περνάμε πολύ καλά στα ταξίδια, γελάμε, και αυτό βγαίνει και στην εκπομπή.

Ποια ήταν η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίσατε στα γυρίσματα; Η αλήθεια είναι ότι δεν έχουμε αντιμετωπίσει κάποια ιδιαίτερη δυσκολία. Όλοι βέβαια θα θέλαμε να έχουμε περισσότερο χρόνο για τα γυρίσματα, για να μπορέσουμε να πάμε σε περισσότερα μέρη, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει αυτός ο χρόνος. Επίσης, κάποιες φορές μας προβληματίζει ο καιρός. Θέλουμε ήλιο κι έχει συννεφιά, θέλουμε χειμωνιάτικο τοπίο και έχει μια μέρα που μοιάζει με καλοκαίρι, βρέχει όταν δεν θέλουμε τη βροχή. Άλλα αυτά είναι ασήμαντα προβλήματα. Τα ξεπερνάμε με χαμόγελο και προσπαθούμε για το καλύτερο αποτέλεσμα.

Ποια ελληνικά προϊόντα και με ποιον τρόπο τα χρησιμοποιείς στην τέχνη σου; Πολλά χρόνια το κάνω αυτό. Πάντα χρησιμοποιούσα ελληνικά προϊόντα στη ζαχαροπλαστική μου, γιατί ενισχύουν τη φαντασία μου. Μου αρέσει να φτιάχνω γλυκά με μαστίχα, με ελαιόλαδο, με γιαούρτι, με πετιμέζι, με μέλι, με βότανα, με φρούτα και καρπούς... Οι ελληνικές πρώτες ύλες μπορούν να έχουν ένα εξαιρετικό αποτέλεσμα, όταν χρησιμοποιούνται με σωστή τεχνική.

Μπορεί να υπάρξει ζαχαροπλαστική στην ύπαιθρο ή σε πρόχειρες κουζίνες; Δεν χρειάζεται να υπάρχει οργανωμένος εξοπλισμός για αυτό; Δεν μπορεί να υπάρξει ζαχαροπλαστική στην ύπαιθρο. Γι' αυτό και εγώ δεν το κάνω. Φέτος, ταξιδεύω στην Ελλάδα, μαζεύω πληροφορίες για τα ντόπια υλικά και παραδοσιακές συνταγές και επιστρέφω στο εργαστήριό μου όπου χρησιμοποιώ τις πρώτες ύλες που συνάντησα και εξελίσσω τις συνταγές που βρήκα, δημιουργώντας έτσι τη νέα ελληνική ζαχαροπλαστική.

Ποιο είναι το ωραιότερο ελληνικό γλυκό που δεν θα πείραζες; Ίσως το γαλακτομπούρεκο, αν και δεν είμαι πολύ σίγουρος. Πιστεύω ότι όταν αλλάξεις κάπως τα υλικά σε μία παραδοσιακή συνταγή, προσθέσεις κάτι καινούργιο, χρησιμοποιήσεις τις κατάλληλες τεχνικές, μπορείς να έχεις ένα υπέροχο και ανανεωμένο γλυκό, που καλύπτει τις σύγχρονες γευστικές προσδοκίες.

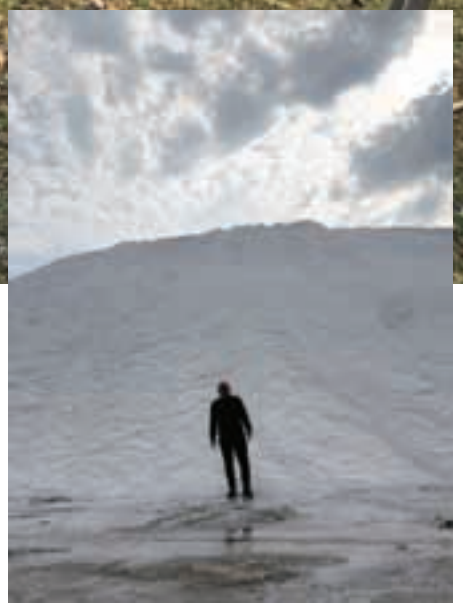
Υπάρχει «ελληνική ζαχαροπλαστική», όπως ελληνική κουζίνα; Ή τα γλυκά μας είναι ένα κράμα επιρροών; Οι κουζίνες όλου του κόσμου αποτελούν κράμα επιρροών. Είναι αποτέλεσμα μιας τεράστιας κατσαρόλας που ανακατεύεται συνεχώς. Και αυτό είναι συναρπαστικό! Στην ελληνική ζαχαροπλαστική συναντάμε κάποιες συνταγές, πραγματικά μοναδικές. Για παράδειγμα η φανουρόπιτα, που είναι ένα παραδοσιακό γλυκό που φτιάχνεται με λάδι, σταφίδες, μπαχαρικά και αρώματα εσπεριδοειδών. Τα ψητά αμυγδαλωτά των νησιών μας, που δεν έχουν καμμιά σχέση με το μάρτζιπαν που υπάρχει σε Ευρώπη και Αμερική, και έχουν υπέροχη γεύση. Οι δίπλες με θυμαρίσιο μέλι και καρύδια, που φτιάχνουν στους γάμους. Τα γλυκά του κουταλιού και άλλα πολλά. Υπάρχει μια μεγάλη γκάμα γλυκών, που έχει ελληνική ταυτότητα πια και μια μακρά ιστορία.

Πώς σου φαίνεται αυτή η πληθώρα τηλεοπτικών εκπομπών μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής; Μήπως αλλάζει λίγο τον σκοπό και δημιουργεί απλώς τηλεαστέρες; Συμβαίνει παγκόσμια και έχει πάψει να μου προκαλεί εντύπωση. Στον σύγχρονο τρόπο ζωής το φαγητό έπαψε να είναι ζητούμενο επιβίωσης, ονομάστηκε διατροφή και έγινε πλέον απόλαυση στον δυτικό κόσμο. Ακόμα και ο πιο φτωχός άνθρωπος σήμερα δικαιούται και θέλει να ακούσει μια συμβουλή για να κάνει το φαγητό του νοστιμότερο. Σε αυτή την ανάγκη της εποχής απαντά η τηλεόραση και το διαδίκτυο. Ο κόσμος βλέπει τις εκπομπές μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο. Τα ποιοτικά στοιχεία που έχει η κάθε εκπομπή είναι αυτά που την κάνουν να ξεχωρίζει. Το ίδιο συμβαίνει και με τους ανθρώπους της τηλεόρασης. Και μπορεί να αναδειχτούν τηλεαστέρες. Αν το αξίζουν και τους αγαπά ο κόσμος, καλώς γίνεται. Αρκεί να έχουν επαρκή μαγειρική ή ζαχαροπλαστική εμπειρία.

Οι δικές σου γευστικές κατευθύνσεις και οι τεχνικές πώς έχουν εξελιχθεί μέσα στα χρόνια; Με πολλή δουλειά, συνεχή ενημέρωση και ατελείωτους πειραματισμούς.

Δεν είσαι μόνο ο σημαντικότερος έλληνας Chef Pâtissier, είσαι και ο πιο αγαπητός! Πώς καταφέρνεις να διατηρείς την αγάπη του κοινού όλα αυτά τα χρόνια, θα μας πεις το μυστικό σου; Πιστεύω ότι ο κόσμος εκτιμά την αγάπη μου για τη ζαχαροπλαστική και αναγνωρίζει ότι κάνω τη δουλειά μου με ειλικρίνεια και συνέπεια. **Α**

Η Ελλάδα κρύβει ατελείωτους θησαυρούς. Κάθε τόπος με εκπλήσσει. Και από όλους επέστρεψα με τον ενθουσιασμό του ανθρώπου που πήγε σε ένα μέρος που του πρόσφερε πολλά.

REBETION!

Η ωραιότερη γιορτή-πριν-τη γιορτή, του χρόνου

Της ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ - Φωτό: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΑΤΣΗΣ, ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΗ

Όλα τα μεγάλα ξενοδοχεία, εστιατόρια, ταβέρνες, φαγάδικα, μπαρ, κέντρα διασκέδασης, μεγάλες πίστες, μικρές πίστες, καφενεία, all-day, loungebars, παγωτατζίδικα, οτιδήποτε σερβίρει έστω ένα κουλούρι κανονικά, τώρα οργανώνει ρεβεγιόν. Υπάρχουν ρεβεγιόν για όλα τα βαλάντια, είδα στο Θησείο να διαφημίζεται «Μενού Ρεβεγιόν» με 27 ευρώ το άτομο, άρα υπάρχει ελπίδα. Ίσως το συγκεκριμένο ρεβεγιόν να μην περιλαμβάνει μαύρο χαβιάρι, γεμιστή γαλοπούλα, γουρουνόπουλο κ.λπ., αλλά σίγουρα θα περιλαμβάνει κοόλ, και κάτι διαφορετικό από τα συνηθισμένα, για να το αποκαλούν «Μενού Ρεβεγιόν» αντί για Μενού, ξερό.

«Ρεβεγιόν» στις γαλλόφωνες χώρες και σε αρκετές ισπανόφωνες είναι το μακρόσυρτο, επίσημο, μεθυσμένο και πλούσιο δείπνο της παραμονής Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς: «reveiller» σημαίνει «ξυπνάω», κι επειδή το δείπνο μπορεί να κρατήσει όλη νύχτα, ή/και να συνοδεύεται από ολονύχτιο πάρτι, η λέξη «ρεβεγιόν» ταιριάζει γάντι στις Παραμονές.

Στην Ελλάδα στις δεκαετίες '50-'60 οι κυρίες ράντουσαν για κοσμικά ρεβεγιόν σε Μεγάλες Λέσχες, αίθουσες ξενοδοχείων και καλέσματα σε σπίτια. Εκτός από μενού, το ρεβεγιόν είχε dresscode, κι αυτό κράτησε μέχρι τη δεκαετία του '70. Επανήλθε δριμύτερο το ρεβεγιόν προς το τέλος της δεκαετίας του '80, άστραψε στις δεκαετίες του '90 και '00, και κατέληξε στη μετρημένη, ωστόσο γιορτινή, κατάσταση στην οποία το συναντάμε σήμερα: όλα τα μαγαζιά είναι στολισμένα μέχρι κεραμίδας, όλοι οι σεφ, μάγειρες και κουζινάρχες στήνουν με ελαφριά αγωνία ένα φαντασμαγορικό μενού, έξω από τα καθημερινά, με όσα εορταστικά υλικά σηκώνει η τσέπη του κάθε επιχειρηματία.

Έχω πάει σε σούπερ ρεβεγιόν: διάσημος πρώην ποδοσφαιριστής είχε κλείσει μια χρονιά τη μεγάλη σουίτα της «**Μεγάλης Βρεταννίας**», στην οποίαν σουίτα σερβιριζόταν καπνιστός σολομός, μπλινί με χαβιάρι, φέτες γαλοπούλας και δεν θυμάμαι τι άλλο πολυτελέστατο. Ο **Βλάσης Μπονάτσος** μια χρονιά έκανε ρεβεγιόν στο «**Rock'n'Roll**», με πάααααααρα πολύ κόσμο, ο οποίος κόσμος πέρασε αξέχαστα. Σούπερ ρεβεγιόν έκανε το «**Balthazar**», ο «**Ηριδανός**», το «**Gaspar**», κι ένα σωρό μαγαζιά συνεχίζουν την ωραία παράδοση του ξέφρενου φαγητού/ποτού. Στο ζενίθ των περιοδικών (90s), έτρεχες από μαγαζί σε μαγαζί και από σπίτι σε σπίτι – σε έτρωγε το τράφικο, επειδή κάθε έντυπο έκανε και το ρεβεγιόν του. Το παραδοσιακό ρεβεγιόν, όπως το θέλουν οι Γάλλοι, τελειώνει χαράματα με μπρέκφαστ επίσης πλούσιο, και λίγο αλκοόλ ακόμα. Αλλά επειδή είναι ζόρι να κοιμόμαστε και να ξυπνάμε με τις παραδόσεις των Γάλλων, εμείς το κάνουμε αλα-Γκρεκ το ρεβεγιόν, με φαγητό πρώτα, μετά σε μαγαζιά με πρόγραμμα μέχρι να τελειώσει το πρόγραμμα (=όλη νύχτα), ή στα σπίτια μας, όπου οι καλεσμένοι μένουν ως τα χαράματα (=ντίρλες), και χορεύουν ή γίνονται ένα με τους καναπέδες. Υπάρχουν ένα σωρό κέτεριγκ που προσφέρουν ωραιότατα Μενού Ρεβεγιόν, και πάλι, για όλα τα βαλάντια σχεδόν. Για τα πολύ χαμηλά βαλάντια, το γεμιστό κοτόπουλο φούρνου με πατάτες είναι τέλειο και φτιάχνεται σχετικά εύκολα, αν η γαλοπούλα σάς φαίνεται λίγο αγγούρω, και ταλαίπωρη στο ψήσιμο.

Η λέξη «Ρεβεγιόν», λοιπόν, μας προδιαθέτει ευχάριστα, ξεσκονίζουμε τα χρυσά μας, ψάχνουμε συνταγές για εορταστικές λιχουδιές, ή τα Μενού Ρεβεγιόν στα εστιατόρια, ή ακόμα κι αν δεν ψάχνουμε τίποτα… μας κάνει να απολαμβάνουμε τις Γιορτές ως αυτό που είναι: Γιορτές, με ατμόσφαιρα και διάθεση, ιντίντ, γιορταστική…

BELIEVE IN THE MAGIC
OF THE SEASON

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
24 Δεκεμβρίου 2018

Βυζαντινό 20:00-01:00
Εορταστικός μπουφές και ζωντανή μουσική

Galaxy Restaurant 20:00-02:00
Επίσημο δείπνο με μενού 7 πιάτων

Galaxy Bar 22:00
Live band: Christmas Swing & Cool Jazz

ΗΜΕΡΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
25 Δεκεμβρίου 2018

Βυζαντινό 13:00-16:00
Εορταστικός μπουφές, ζωντανή μουσική
και ψυχαγωγικό πρόγραμμα για τα παιδιά

Βυζαντινό 20:00-00:00
Εορταστικός μπουφές και
ψυχαγωγικό πρόγραμμα για τα παιδιά

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ
31 Δεκεμβρίου 2018

Aethrion 20:00-01:00
Καλωσόρισμα του νέου χρόνου με ζωντανή μουσική

Βυζαντινό 21:00-03:00
Επίσημο Δείπνο με μενού 6 πιάτων & ζωντανή μουσική

Galaxy Restaurant 20:00-02:00
Επίσημο Δείπνο με μενού 8 πιάτων

Galaxy Bar 22:00
Live Band & Guest DJ Αλέξανδρος Χριστόπουλος

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ
1η Ιανουαρίου 2019

Βυζαντινό 04:30-10:30
Πρωινό Πρωτοχρονιάς με πλούσιο μπουφέ

Βυζαντινό 13:00-16:30
Εορταστικός μπουφές, ζωντανή μουσική
και ψυχαγωγικό πρόγραμμα για τα παιδιά

Hilton
ATHENS

Βασιλίσσης Σοφίας 46 | 115 28 Αθήνα
T 210 7281351 | festivities.athens@hilton.com
www.hiltonathens.gr

ATHENS PLAZA
HOTEL

Γιορτάστε την ομορφότερη εποχή του χρόνου με στιλ
και ζήστε μαζί μας μια ανεπανάληπτη Χριστουγεννιάτικη εμπειρία

The Parliament
Restaurant

Παραμονή Χριστουγέννων
Γιορτινός μπουφές Reveillon
Welcome drink
Φιάλη House wine / 2 άτομα
Ζωντανή μουσική και τραγούδι
- *Δάκης, Πάνος Δέρβος & Έλενα Περβαινά* -
(90€/άτομο | παιδιά -12 ετών -50%)

Ανήμερα Χριστούγεννα
Γιορτινός μεσημεριανός μπουφές
Φιάλη House wine / 2 άτομα
Ζωντανή μουσική και τραγούδι
- *Πάνος Δέρβος & Έλενα Περβαινά* -
(85€/άτομο | παιδιά -12 ετών -50%)

Παραμονή Πρωτοχρονιάς / Reveillon
Γιορτινός μπουφές Reveillon
Φιάλη House wine / 2 άτομα
Ποτήρι αφρώδους οίνου / άτομο
Βασιλόπιττα
Συμμετοχή στην Πρωτοχρονιάτικη κλήρωση
Ζωντανή μουσική και τραγούδι
- *Δάκης, Πάνος Δέρβος & Έλενα Περβαινά* -
(115€/άτομο | παιδιά -12 ετών -50%)

Πρωτοχρονιάτικο Πρωινό
Γιορτινός μπουφές της πρώτης ημέρας του χρόνου
(50€/άτομο)

Πρωτοχρονιάτικο Γεύμα
Γιορτινός μεσημεριανός μπουφές
Φιάλη House wine / 2 άτομα
Ζωντανή μουσική και τραγούδι
- *Πάνος Δέρβος & Έλενα Περβαινά* -
(77€/άτομο | παιδιά -12 ετών -50%)

EXPLORER'S
Bar at the Plaza

Παραμονή Πρωτοχρονιάς / Reveillon
Γιορτινός μπουφές Reveillon
Φιάλη House wine / 2 άτομα
Ποτήρι αφρώδους οίνου / άτομο
Βασιλόπιττα
Συμμετοχή στην Πρωτοχρονιάτικη κλήρωση
Μουσική D.J.
(90€/άτομο | παιδιά -12 ετών -50%)

Κρατήσεις: (+30) 210 33 52 400 | welcome@njvathensplaza.gr | www.njvathensplaza.gr | Πλατεία Συντάγματος - Αθήνα

TITANIA
OLIVE GARDEN

Ρεβεγιόν με την Ηρώ και με υπέροχα μενού

Πολυτέλεια, ζεστασιά, μοναδικές γεύσεις, υπέροχη αισθητική και τετράστερη φιλοξενία συνθέτουν το λαμπερό γιορτινό σκηνικό στο TITANIA και στο Olive Garden, το εμβληματικό εστιατόριο που κοιτάει την πόλη από τον 11ο όροφο. Το Olive Garden, με την ανεπανάληπτη θέα στη στολισμένη Αθήνα, την Ακρόπολη και τον Λυκαβητττό, ετοιμάζει δύο μοναδικά ρεβεγιόν τις παραμονές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς, με ειδικά σχεδιασμένο μενού με πιάτα ελληνικής και μεσογειακής κουζίνας και με την τραγουδοποιό και ερμηνεύτρια την Ηρώ να ερμηνεύει νοσταλγικές μελωδίες. Μη χάσετε και τα brunch ανήμερα Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς, με μια μεγάλη ποικιλία γλυκών και αλμυρών επιλογών, υπό τη συνοδεία ζωντανής μουσικής με τον μαέστρο Γιώργο Κωνσταντινίδη στο πιάνο και την Άννα Μελίτη στη φωνή. Για να έχουν αυτές οι γιορτές το χρώμα μιας διακριτικής και προσιτής πολυτέλειας.

● ***Πανεπιστημίου 52, 2103326000, www.titania.gr***

RADISSON BLU

Ρεβεγιόν... St' Astra!

Χιλιάδες αστέρια μπλέκονται με τα φώτα της στολισμένης Αθήνας, ο Λυκαβητός και η Ακρόπολη λάμπουν μαγικά κι εσύ, 8 ορόφους πάνω από το έδαφος, ανταλλάσσεις τα πρώτα φιλιά του χρόνου. Το ρεβεγιόν στο εστιατόριο St' Astra του ξενοδοχείου Radisson Blu είναι μια από τις εμπειρίες που πρέπει να ζήσεις σε αυτή τη ζωή. Για το ρεβεγιόν των Χριστουγέννων σε περιμένει ένα πλούσιο εορταστικό μενού 5 πιάτων μαζί με κρασί στην τιμή των €90/άτομο. Στο ρεβεγιόν της Πρωτοχρονιάς πάλι ο chef του ξενοδοχείου βάζει όλη του την τέχνη και δημιουργεί ένα απίθανο μενού 5 πιάτων (μαζί με κρασί) στην τιμή των €150/άτομο. Αν πάλι θέλεις να ζήσεις ένα μοναδικό πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν στα χρώματα της φύσης, επισκέψου το Gallo Nero στο ισόγειο του ξενοδοχείου για να απολαύσεις ένα υπέροχο μενού 6 πιάτων στην τιμή των €90/άτομο και να αφεθείς στο κεφάτο πάρτι που θα ακολουθήσει με τις μουσικές του Dj. Οι γευστικές εκπλήξεις βέβαια δεν εξαντλούνται εδώ. Ανήμερα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς σε περιμένει πλούσιος εορταστικός μπουφές στο εστιατόριο St' Astra (€55/άτομο για τα Χριστούγεννα και €60/άτομο για την Πρωτοχρονιά), όπως επίσης και το πρώτο (απολαυστικά πλούσιο) πρωινό του χρόνου για να μπει καλά η χρονιά (€30/άτομο).

ST ASTRA

Radisson

● *Λ. Αλεξάνδρας 10 (parking εντός του ξενοδοχείου), 2108894500, www.radissonblu.com/hotel-athens*

POSEIDON ATHENS

Το πιο χορταστικό ρεβεγιόν της πόλης

Χριστουγεννιάτικα φώτα, ένα πλούσιο τραπέζι, οι αγαπημένοι σου άνθρωποι και η μαγεία της Αθήνας στα πόδια σου. Κάπως έτσι δεν φανταζόμαστε όλοι το τέλειο ρεβεγιόν; Τόσο ονειρικά μπαίνει υποσχόμενη η καινούργια χρονιά επτά ορόφους πάνω από το έδαφος, στο roof garden του ξενοδοχείου Poseidon Athens. Εδώ που τα χριστουγεννιάτικα όνειρα γίνονται πραγματικότητα και οι ευχές βγαίνουν αληθινές. Αφήστε τις εορταστικές μουσικές του dj να σας συνεπάρουν, ανταλλάξτε φιλιά με θέα όλο τον Αργοσαρωνικό, μα πάνω από όλα ανακαλύψτε τις γιορτινές γεύσεις που η executive chef του ξενοδοχείου δημιούργησε αποκλειστικά για το ρεβεγιόν της Πρωτοχρονιάς. Το άκρως πληθωρικό μενού έχει όλα όσα περιμένεις από την πιο λαμπερή νύχτα του χρόνου, αλλά και κάτι παραπάνω. Κρύα ορεκτικά, καυτή σούπα, 5 διαφορετικές σαλάτες, πλατό τυριών και αλλαντικών, απολαυστικές γαρνιτούρες και απίθανα κυρίως πιάτα (οπωσδήποτε να δοκιμάσετε τα φιλετάκια μαύρου χοίρου γεμιστά με γραβιέρα και λιαστή ντομάτα!). Και σίγουρα οι λάτρεις του γλυκού δεν θα μείνουν παραπονεμένοι με 5 διαφορετικές προτάσεις σε ζαχαρένια όνειρα. Όλα αυτά μόλις με €75/άτομο (στην τιμή περιλαμβάνεται η απεριόριστη κατανάλωση λευκού και κόκκινου κρασιού, μπίρας και αναψυκτικών). Το ξέρουμε ότι θα θέλετε να υποκύψετε σε όλους τους πειρασμούς, αλλά να έχετε στο μυαλό σας ότι την επόμενη μέρα ακολουθεί εξίσου πλούσιο brunch, το πρώτο του χρόνου μόλις με €25/άτομο.

● *Λ. Ποσειδώνος 72, Π. Φάληρο, Κρατήσεις: 2109872000, www.poseidonhotel.com.gr*

POSEIDON ATHENS

TAPASBAR & KITCHEN

Τα πιο νόστιμα και λατινοαμερικάνικα Χριστούγεννα της ζωής σου είναι εδώ

Τα tapas δεν είναι μόνο μερικές λαχταριστές μπουκίτσες. Είναι παιχνίδι, είναι ιεροτελεστία, είναι μια ολόκληρη κουλτούρα γύρω από το φαγητό. Σε αυτή την κουλτούρα μας μύησε το TapasBar και ο ιδιοκτήτης του Δημήτρης Πολίτης. Το μυστικό της επιτυχίας; Ο Δημήτρης δεν είναι μόνο ο ιδιοκτήτης του TapasBar, αλλά και ο ταλαντούχος σεφ του, που ξέρει από πρώτο χέρι όλα τα μυστικά της ισπανικής και λατινοαμερικάνικης κουζίνας. Μυστικά που μπορείς να εξερευνήσεις και μόνος σου στα δύο υπέροχα εορταστικά μενού που ο ίδιος ετοίμασε για το ρεβεγιόν των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Αν θες λοιπόν να δώσεις στα φετινά Χριστούγεννα μια λάτιν νότα, αυτή είναι η ευκαιρία σου. Περουβιανό σεβίτσε με γαρίδα, χταπόδι και καλαμάρι σε ροζέτα γλυκοπατάτας, hamon Serrano πάνω σε φρυγανισμένα pinchos (μικροσκοπικά tapas) με blue cheese και τσιπς παντζαριού, βελουτέ περουβιανής πατάτας και churrasco από μοσχαρίσιο φιλέτο είναι μερικές μόνο από τις εκπλήξεις που σε περιμένουν στα δύο φαντασμαγορικά ρεβεγιόν. Οι τιμές είναι εξαιρετικές (€30/άτομο για το ρεβεγιόν των Χριστουγέννων, €40/άτομο για το ρεβεγιόν της Πρωτοχρονιάς), οι μουσικές σε ταξιδεύουν στον κόσμο και όλα είναι μαγικά. Tip: Ανήμερα των Χριστουγέννων έλα για ένα τρομερό live με την πιο ερωτική λατινοαμερικάνικη φωνή της Αθήνας. Stay tuned...

● ***Βεντήρη 7, Ιλίσια, 2107212080, Fb: @tapasbarkitchen***

ΜΠΑΛΚΟΝΙ ΣΤΙΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Η ωραιότερη θέα της Αθήνας ετοιμάζει ρεβεγιόν που θα μείνουν αξέχαστα

Το ομορφότερο «μπαλκόνι» της Αθήνας, με μαγευτική θέα από τον Λυκαβητττό έως τον Αργοσαρωνικό, φοράει τα γιορτινά του και ετοιμάζει πεντανόστιμα πιάτα που μυρίζουν Ελλάδα, με ψάρι ή κρέας και με έμφαση πάντα στην ποιότητα των υλικών και την προέλευσή τους. Μοντέρνο, ζεστό, φιλόξενο, με καταγωγή από την όμορφη Σχοινούσα και τις παραδόσεις της και πολλές κυκλαδίτικες πινελιές στη διακόσμησή του, το Μπαλκόνι στις Κυκλάδες αποτελεί μια εξαιρετική επιλογή για κάθε ημέρα, ειδικά όμως τις γιορτές είναι μια εμπειρία απόλαυσης και ευζωίας. Το ρεβεγιόν για τις παραμονές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς είναι έτοιμο, με ζωντανή μουσική και αξέχαστα πιάτα όπως το γουρουνάκι γάλακτος σιγοψημένο στο φούρνο, που συνοδεύεται υπέροχα από πουρέ με κυδώνια και καραμελωμένο φιρίκι, ή τα μοσχαρίσια μάγουλα μπρεζέ με σάλτσα άγριων μανιταριών και πουρέ γλυκοπατάτας! Ιδιαίτερες, και με ζωντανή μουσική, θα είναι και οι ημέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να ανακαλύψετε ένα εστιατόριο που στ' αλήθεια θα βάλετε στην καρδιά σας.

● ***Παύλου Μελά 13, Καρέας, Βύρωνας, 2107640240, www.balconycyclades.com***

13 brunch που πρέπει να δοκιμάσεις μέσα στις Γιορτές

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Φωτό: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΑΤΣΗΣ, ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΗ

Για να λέμε την αλήθεια, στο κόλπο μας έβαλαν τα ξενοδοχεία. Στους πληθωρικούς μπουφέδες με τα κατάλευκα τραπεζομάντιλα υπήρξε η πρώτη στιγμή που οι Αθηναίοι γνώρισαν τι πάει να πει croque monsieur και τι μέρος του λόγου είναι τα αυγά Benedict. Όπως συμβαίνει πάντα με οτιδήποτε μας κάνει να αναστενάζουμε, το μυστικό πήρε τον δρόμο του, κύλησε στα στενά και στα μικρά καφέ, εξελίχθηκε στα χέρια των σεφ, και έγινε μία από τις αγαπημένες συνήθειες της πόλης. Γιατί; Είναι απλό. Τις Κυριακές αντί να μελαγχολούμε, αντί να σκεφτόμαστε τις... αυριανές Δευτέρες, προτιμάμε να λέμε τα νέα μας ενώ σπάμε τον κρόκο ενός ολόσωστα ποσαρισμένου αυγού (ό,τι πιο απολαυστικό στον πλανήτη, δεν σηκώνω κουβέντα!). Τώρα μάλιστα που έρχονται και οι γιορτινές Κυριακές του χρόνου, τώρα είναι η ώρα να εξερευνήσεις όλα τα brunch που έχεις βάλει στο μάτι από καιρό. Από πού θα αρχίσεις, όμως; Ε, για αυτό είμαστε εμείς εδώ.

Εμβληματικά πιάτα

Αυγά Benedict. Το πιάτο που έχει ό,τι χρειάζεται ο ανθρώπινος εγκέφαλος για να λειτουργήσει ή να αποχαυνωθεί εντελώς σε πελάγη ευτυχίας: αυγό ποσέ, μπέικον, φρυγανισμένο ψωμάκι και σος Hollandaise.

Quiche Lorraine. Αχ και τι έχει να γίνει έτσι και την πετύχεις σπιτική, με βουτυρένια κρούστα και πλούσια γέμιση. Για πιο ελληνική χροιά, δεχόμαστε και την αντικατάσταση με πίτες.

Croque Madame και **Croque Monsieur**. Ωιμέ. Παρόμοια απόλαυση που εξαντλεί το θέμα «τυρί» και «ζαμπόν» σε μια αναμέτρηση που βγαίνεις πάντα κερδισμένος. Απλώς το Croque Madame προσφέρει και την επιπλέον απόλαυση ενός τηγανητού αυγού στην κορυφή.

Σάντουιτς. Δηλαδή, όχι ότι χρειαζόμαστε τις Κυριακές για να υποπέσουμε στη γοητεία της σημαντικότερης εφεύρεσης του κόσμου. Απλά στον κατάλογο του brunch τα σαντουιτσάκια όσο να 'ναι αναβαθμίζονται, χωράνε τα πιο ντελικάτα τυριά, τα πιο ενδιαφέροντα αλλαντικά, τις πιο κολασμένες σάλτσες.

Pancakes. Φυσικά. Κανένα brunch δεν ολοκληρώνεται σωστά αν δεν κλείσει με ένα βουνό αφράτων pancakes, κατά προτίμηση γεμιστών με πραλίνα φουντουκιού. Όλοι το ξέρουν αυτό.

Το brunch το θέλει το cocktail του

Bloody Mary. Βότκα και ντοματοχυμός κατά βάση. Λοιπόν, να ξέρετε ότι στους κύκλους αυτής της πόλης, κυκλοφορεί ο μύθος ότι το Bloody Mary εξαφανίζει το hangover. Και δεν είναι μύθος. Αρκεί να μην πιεις παραπάνω από δύο. Γιατί μετά αρχίζει καινούργιος κύκλος...

Mimosa. Αφρώδες κρασί και χυμός πορτοκαλιού. Εφιστώ την προσοχή γιατί τούτη η εμβληματική κυρία του brunch είναι πολύ πιο ύπουλη από ό,τι φαίνεται. Όπως συμβαίνει άλλωστε με όλα τα ευκολόπιοτα πράγματα της Γης.

Bellini. Σαμπάνια και ροδάκινο. Γλυκό, μεθυστικό και γεννημένο best seller από την εποχή που δημιουργήθηκε, τη δεκαετία του '30. Ο πρωταγωνιστής κάθε brunch.

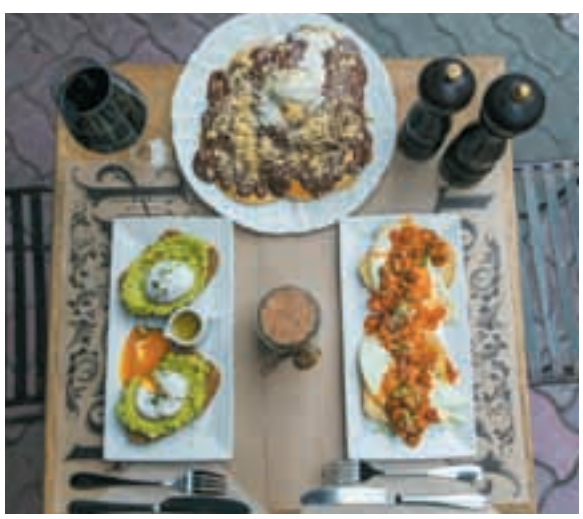
HARVEST

Brunch όπως στην Ισπανία!

Στο σημείο όπου η Ευριπίδου συναντά την οδό Αιόλου βρίσκεται μία από τις πιο γευστικές γωνιές της πόλης. Οικείο, φιλόξενο και τόσο ζεστό, το Harvest άνοιξε το 2012 και γρήγορα έγινε ένα μικρό καταφύγιο για κάθε στιγμή των Αθηναίων. Προσεγμένος καφές, τρομερές γεύσεις και ξεχωριστά κρασιά από όλο τον κόσμο συνθέτουν το τρίπτυχο της επιτυχίας του. Στο κέντρο του ενδιαφέροντος όμως παραμένει πάντα το υπέροχο brunch που υπάρχει από την πρώτη ημέρα λειτουργίας του και περιλαμβάνει πιάτα βασισμένα σε αυθεντικές ισπανικές συνταγές. Δοκίμασε τα αυγά σε όλες τους τις εκδοχές κι έπειτα αφέσου στη θαλπωρή ενός αφράτου pancake, γεμισμένου με πραλίνα φουντουκιού. Από τις 9 το πρωί μέχρι τις 7 το απόγευμα που σερβίρεται το brunch (και μάλιστα κάθε μέρα!), έχεις αρκετό χρόνο να εξερευνήσεις όλα τα best seller: από τα Huevos Cubanos (αυγά τηγανητά πάνω σε φρυγανισμένο χωριάτικο ψωμί με chorizo, φρέσκο κρεμμύδι και φέτα ΠΟΠ) μέχρι το Huevos rotos con chistora, το τυπικό παραδοσιακό ισπανικό πιάτο με αυγά τηγανιτά, λουκάνικο chistora και φρέσκες τηγανιτές πατάτες. Tip: Μη φύγεις χωρίς να δοκιμάσεις το tapas menu (σερβίρεται καθημερινά από τις 16.00), που συνδυάζεται υπέροχα με ένα ποτήρι από την εκτενή λίστα κρασιών του ελληνικού και διεθνή αμπελώνα.

● ***Αιόλου 64& Ευριπίδου, 2130252284, Fb: @harvestcoffeewine***

BOOTLEG

Για brunch και όμορφες all day στιγμές

Ζεστό και ατμοσφαιρικό, το Bootleg αποτελεί μια εξαιρετική πρόταση για όλες τις ώρες της ημέρας. Τα καλά αρχίζουν από νωρίς το πρωί με καλοφτιαγμένο καφέ αλλά και επιλογές σε τσάι, ροφήματα σοκολάτας και smoothies, ενώ κάπου εκεί είναι και η ώρα που η κουζίνα αρχίζει να ετοιμάζει το υπέροχο-talk of the town brunch, το οποίο σερβίρεται καθημερινά έως τις 6 το απόγευμα. Οι ομελέτες είναι πραγματικά απολαυστικές και σε πολλές εκδοχές, με κατσικίσιο τυρί, με αβοκάντο, με γλυκοπατάτα, με μπέικον από λουκάνικο, ομελέτα veggie, ομελέτα hangover, ελληνική ομελέτα, ένας αληθινός παράδεισος της ομελέτας δηλαδή, αλλά και τα pancakes δεν πάνε πίσω, θα τα βρείτε με πραλίνα φουντουκιού και μπισκότο ή καρύδα, με λευκή πραλίνα, με μασκαρπόνε και πολλά άλλα νόστιμα. Κι αν θέλετε να συνδυάσετε κάτι απ' όλα αυτά με ένα κοκτέιλ, οι bartenders του Bootleg προνόησαν και δημιούργησαν ειδικά για τις ώρες του brunch φανταστικά signatures κοκτέιλ, κάποια από αυτά χαμηλά σε περιεκτικότητα σε αλκοόλ, όπως τα Walk Italian, Water Lily Dream, Evening Glory κ.ά.
Να θυμάστε πως η κουζίνα του Bootleg ετοιμάζει αρκετά ενδιαφέροντα πιάτα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, από φρέσκιες σαλάτες, pizza, mini burgers και κρύα πιάτα, μέχρι και πεντανόστιμα finger foods για να συνοδεύσετε το ποτό ή το κοκτέιλ σας. Με ωραίες μουσικές, ευγενικούς ανθρώπους, συχνά events, για τα οποία μπορείτε να ενημερώνεστε από τη σελίδα του στο Facebook αλλά και την επίσημη ιστοσελίδα του.

● ***Φανερωμένης 8, Χολαργός, 2106511288, www.bootlegathens.gr, Fb: Bootleg Athens, Insta: Bootleg Athens***

THE TASTE OF GOOD LIFE

FARM TO TABLE
HEALTHY & DELICIOUS FOOD
WITH CREATIVE TOUCH

nice n easy
GROUP

ΛΟΚΑΛ 337

Το καλύτερο brunch στην Πατησίων

Αν αναζητείς λόγο να επισκεφτείς τα Πατήσια το Σαββατοκύριακο ακόμα και αν δεν είσαι λοκάλι, τότε μόλις σου βρήκαμε τον πιο νόστιμο. Το Λοκάλ 337 είναι ήδη ένας υπέροχος προορισμός για εξαιρετικό κοκτέιλ και φαγητό που προκαλεί ζωηρές συζητήσεις (δοκιμάσαμε την πίτσα τους και ακόμα την ονειρευόμαστε), όμως πλέον μπορεί να αποτελέσει το στέκι στο οποίο θα περάσεις όλο το Σαββατοκύριακό σου με τρομερές επιλογές σε brunch. Αγαπημένο μας πιάτο το λαχταριστό brioche με σολομό και η στραπατσάδα, κλασικές μπραντσοεπιλογές, όμως με ένα edge που δεν θα βρεις κάπου αλλού. Να παραγγείλεις pancakes για να καταλάβεις πώς θα πρέπει να φτιάχνονται και να ανέβουν τα standards σου. Και για μία σχεδόν… οργασμική εμπειρία (οι ίδιοι στο instagram τους λένε χαρακτηριστικά «Fuck the diet, have sex and eat brownies») έχουμε προφανώς να προτείνουμε τα σοκολατένια brownies. Καλή όρεξη!

Πατησίων 337 & Σκρα, Αθήνα, 2102011375, fb: Λοκάλ337, Insta: local337

CARAVIN

Ένα πολύ κομψό και όμορφο wine bar στην αγαπημένη γειτονιά του Θησείου

Υπάρχουν κάποια μαγαζιά που περνάς απ' έξω και κοντοστέκεσαι, είναι λες και κάτι σε τραβάει κι αυτό το κάτι είναι μάλλον η αύρα τους. Κάτι τέτοιο είναι και το Caravin, ένα wine bar με bohemian chic χαρακτήρα, κομψό, διακριτικά αποτραβηγμένο από την πολύ τουριστική κίνηση του Θησείου, ζεστό, άλλοτε χαλαρό και άλλοτε πιο ζωηρό, μια τέλεια πρόταση είτε για μετά το γραφείο είτε για τη βραδινή σου έξοδο. Η κάβα του είναι μία από τις πιο ενημερωμένες της πόλης, με 140 προσεκτικά διαλεγμένες ετικέτες, οι περισσότερες από τον ελληνικό αμπελώνα, με τις 40 από αυτές να μπορείς να απολαύσεις και σε ποτήρι, ενώ στο μοτίβο των δημιουργικών επιλογών κινείται και η μεσογειακή και όσο πρέπει πειραγμένη κουζίνα: υπάρχουν τα κυρίως για ένα ολοκληρωμένο γεύμα, αλλά υπάρχουν και μικρά πιάτα καθώς και πλατό τυριών και αλλαντικών για να συνοδεύσεις το κρασί σου. Κι αν κάποιος από την παρέα προτιμά ένα ποτό ή ένα κοκτέιλ, και γι' αυτόν ο κατάλογος έχει προνοήσει. Να το επισκεφθείτε και να χαρείτε τη φρεσκάδα του (άνοιξε τον περασμένο Ιούνιο), να γίνετε φίλοι στο Fb γιατί ετοιμάζει διάφορα events, να το βάλετε στο πρόγραμμά σας για ένα πολύ ιδιαίτερο ρεβεγιόν την παραμονή των Χριστουγέννων ή της Πρωτοχρονιάς.

Ακάμαντος 11, Θησείο, 2114003962, fb: Caravin Wine Bar

PERU IN A YARD

Το brunch στα καλύτερά του

Το καλύτερο Brunch της πόλης είναι γεγονός και μπορείς να το βρεις σε ένα φανταστικό νεοκλασικό του 1900 στο κέντρο της Κηφισιάς. Απέναντι από την εκκλησία του Αγ. Δημητρίου βρίσκεται αυτό το ιδιαίτερο κτήριο που με τη διακόσμηση και την αρχιτεκτονική του σε ταξιδεύει σε μια άλλη εποχή στο Περού! Το μενού έχει επιμεληθεί ο Chef Χρήστος Κάλπος, ο οποίος μετά το Costa Navarino έχει δημιουργήσει επιλογές που με δυσκολία μπορούμε να σου προτείνουμε ένα πιάτο.

Μπορείς να βρεις αυγά και στις τρεις μορφές τους όπως τα ξέρεις, τηγανητά, scrambled, ποσέ και ομελέτα με διαφορά όμως στην εκτέλεση δίνοντας ένα αποτέλεσμα που δεν έχεις δοκιμάσει ξανά. Επίσης μπορείς να βρεις πολύ νόστιμες light επιλογές με το Como Italiano sandwich με σολομό και αβοκάντο να κλέβει την παράσταση. Για εσένα που θα ήθελες κάτι πιο χορταστικό υπάρχει το San Franco sandwich με κοτόπουλο και γλυκιά σάλτσα chilly ή το Taco Porko με pork belly και αυγά scrambled.
Από τις πολλές επιλογές που θα βρεις σε cocktails θα σου μείνει αξέχαστο το Sancre Mary με gin και lemongrass.
Για εσένα που δεν θέλεις αλκοόλ τα smoothies θα σε γεμίσουν ενέργεια έχοντας και φοβερή γεύση. Συγκεκριμένα το Rojo Blanco με γιαούρτι, μήλο, αχλάδι και καρύδια είναι μοναδικό. Και φυσικά δεν μπορείς να φύγεις αν δεν δοκιμάσεις τα pancakes βανίλιας με φρούτα εποχής, crumble αμυγδάλου και παγωτό βανίλια. Είναι λόγος να έρθεις και το επόμενο weekend! Το Brunch λειτουργεί από τις 10.00 μέχρι τις 14.30 κάθε Σαββατοκύριακο!

● ***Αγίου Δημητρίου 13, Κηφισιά, 2108088866, www.peruinayard.com***

FRANKIE

ALL DAY RESTAURANT BAR

Το στέκι σου στα Δυτικά Προάστια

Έχει ανοίξει ένα χρόνο και σε αυτό το διάστημα έχει ήδη καταφέρει να γίνει ένας μικρός γαστρονομικός προορισμός. Ίσως γιατί εδώ νιώθεις ότι βρίσκεσαι στο στέκι σου από την πρώτη κιόλας στιγμή. Βρες τη δική σου ζεστή γωνιά, κάθισε στα αναπαυτικά δερμάτινα καθίσματα και εξερεύνησε τα λαχταριστά μενού. Ο κατάλογος που θα πετύχεις εξαρτάται από τη στιγμή που έχεις έρθει, καθώς υπάρχουν επιλογές για όλες τις ώρες της ημέρας. Καφέ, cocktail, ποτό, πρωινό ή δείπνο, ό,τι κι αν λαχταράς, εδώ θα το βρεις. Αν κάτι όμως αξίζει λίγο παραπάνω την προσοχή σου, αυτό είναι σίγουρα το brunch. Πληθωρικό κι άκρως λαχταριστό με ιδιαίτερες προτάσεις και όλες τις εκδοχές του αυγού που μπορείς να βάλεις με το νου σου. Πρέπει να ξέρεις ότι τα αυγά είναι όλα βιολογικά, ενώ για να συνοδεύσεις το brunch σου (το οποίο σερβίρεται από τις 10.00 έως τις 17.00) θα βρεις και υπέροχους, φρεσκοστυμμένους detox χυμούς. Κι έτσι αρχίζει (ή συνεχίζει) τέλεια η κάθε σου μέρα.

● ***Εμπορικό Κέντρο Δάσος Χαϊδαρίου, Γεωργίου Παπανδρέου 57, 2105321882, Fb:*** *@FrankieAllDayRestaurant*

TAF KAPPA

Το αγαπημένο all day των Πετραλώνων έχει το πιο λαχταριστό brunch

Δεν υπάρχει περίπτωση να περάσεις από τον πεζόδρομο της οδού Θεσσαλονίκης και να μη σταματήσεις για να χαζέψεις το Taf Kappa. Το μαγαζί που λατρεύει όλη η γειτονιά των Πετραλώνων, ανακαινίστηκε πρόσφατα και έχει πια μια ζεστή αγκαλιά για κάθε στιγμή της ημέρας σου. Δεν νομίζω ότι υπάρχει μεγαλύτερη θαλπωρή από το να υποκύπτεις σε όλες τις νόστιμες «αμαρτίες» αυτού του brunch, που εδώ σερβίρεται κάθε μέρα και κάθε ώρα. Δοκίμασε όλες τις εκδοχές σε αυγό που θα βρεις, δώσε έμφαση στα Dutch Pancakes (φωλιά ζύμης που ψήνεται στο φούρνο και σερβίρεται με παγωτό, αλλά και με αυγό στην αλμυρή του εκδοχή) και απόλαυσε το ζυμωτό ψωμί. Αργότερα συνέχισε τη μέρα σου με aperitivo και κάποια αλμυρά πιάτα και μη φύγεις πριν νυχτώσει, γιατί τότε είναι η ώρα των τρομερών cocktails! Βρες το αγαπημένο σου, χαλάρωσε παραδομένος στις swing και jazz μουσικές και πριν το καταλάβεις τα Χριστούγεννα θα έχουν ήδη έρθει. ● ***Θεσσαλονίκης 168 & Αλόπης, Πετράλωνα, 2111841138, Fb:*** *@TafKappa. cafebar Instagram:@taf_kappa*

IT

Το εστιατόριο που μας σύστησε το brunch συνεχίζει να το εξελίσσει

Το εστιατόριο που σύστησε στους Αθηναίους την έννοια του brunch, συνεχίζει στην ίδια φιλοσοφία, αυτήν που το έκανε να ξεχωρίζει: Άριστες πρώτες ύλες, το άλφα και το ωμέγα. Έτσι, τα αυγά είναι βιολογικά και μόνο, τα λαχανικά πάντα φρέσκα, το ψωμί χειροποίητο, οι συνταγές και οι γεύσεις καθαρές. Αυγά σε αρκετές διαφορετικές εκδοχές, όπως ποσέ με σαλάτα κινόα και αυγά μάτια στο φούρνο, γλυκά και αλμυρά pancakes φτιαγμένα με αυθεντική συνταγή, French toast με τσουρέκι αντί για ψωμί, είναι μερικές μόνο από τις φανταστικές γεύσεις του brunch μενού, το οποίο περιλαμβάνει και κάρτα κοκτέιλ, επίσης με άριστες πρώτες ύλες, χωρίς μείγματα, σιρόπια κ.λπ. Απόλυτα ταιριαστή με τις γεύσεις είναι και η φιλόξενη και ζεστή ατμόσφαιρα του It, το οποίο κατά καιρούς διοργανώνει και διάφορα events για τα οποία μπορείτε να ενημερώνεστε από τη σελίδα του στο Fb. Αληθινό brunch, λοιπόν, κάθε Κυριακή από τις 12 το μεσημέρι έως τις 6 το απόγευμα. ● ***Σκουφά 29, Κολωνάκι, 2103635773, www.itrestaurant.gr, fb: It***

TGI FRIDAYS™

Έτοιμος για το πιο πληθωρικό πρωινό της χρονιάς;

Φρεσκοψημένες βάφλες, ζουμερά scrambled eggs, λαχταριστές πατάτες hashbrown, το Fridays™ Mac&Cheese που όλοι αγαπήσαμε και βουνά από pancakes με απολαυστικά Fridays™ toppings. Πώς γίνεται να μην αρχίσει σωστά η χρονιά; Τα TGI Fridays™ Κολωνακίου συνεχίζουν και φέτος τη συνήθεια που έγινε λατρεία: το καθιερωμένο πια New Year's Breakfast επιστρέφει δυναμικά με ένα πλούσιο μπουφέ γεμάτο με αλμυρές εκπλήξεις, ζεστό καφέ, αρωματικό τσάι, πλούσια σοκολάτα και απολαυστικούς χυμούς (εννοείται πως υπάρχει και Dessert Corner!). Μετά τις ατασθαλίες του ρεβεγιόν, λοιπόν, έλα εδώ (από τις 05.00 έως τις 10.00) για να συνέλθεις! Το πρώτο πρωινό του χρόνου αρχίζει με ένα γιορτινό Dj set, ενώ αν κερδίσεις το φλουρί στην εορταστική βασιλόπιτα, κερδίζεις δώρα από την American Eagle!

● ***Είσοδος: €25, τηλέφωνο κρατήσεων: 210 7227721, Νεοφύτου Βάμβα 2, Κολωνάκι***

ΘΕΪΚΟ

Παραδεισένιες γεύσεις στο κέντρο της Αθήνας

Έστω ότι οι φίλοι σου έχουν προτείνει συνάντηση για brunch και εσύ ψοφάς να συμμετέχεις στην έξοδο αλλά προσέχεις τη διατροφή σου. Τρελαίνεσαι για μια πρωινή βόλτα στο κέντρο, μαγαζιά με μυρωδιές που σου σπάνε τη μύτη και φαγητά που προκαλούν διάφορα επιφωνήματα ευχαρίστησης, όμως αισθάνεσαι πως δεν θα μπορείς να τα απολαύσεις χωρίς τις ενοχλητικές μετέπειτα τύψεις. Δεν χρειάζεται να ανησυχείς καθόλου, διότι έχει φροντίσει το Θεϊκό για εσένα. Σε ένα πανέμορφο νεοκλασικό κτίριο στη συμβολή των οδών Κολοκοτρώνη και Αγίου Μάρκου σε περιμένει ένα bar restaurant με τρομερές υγιεινές επιλογές σε brunch, οι οποίες δεν θα έχουν τίποτα να ζηλέψουν από τα πιο αμαρτωλά πιάτα των φίλων σου, είναι εξίσου φωτογενείς (διότι έχουμε και ένα instagram να ενημερώσουμε) και πεντανόστιμες. Το Θεϊκό συνεργάστηκε με το κέντρο διατροφικής υποστήριξης Nutrition Support, που επιμελήθηκε το μενού σε συνεργασία με τους Γιώργο και Διονύση Πλέσσα, για να δημιουργήσει ένα νέο healthy μενού, γεμάτο με χαβανέζικα poke bowls, αβγά scrambled, πιάτα με σολομό, φρέσκα λαχανικά και φρούτα. Φυσικά, υπάρχει και λίγη «κόλαση» στον παράδεισο, με κλασικές κολασμένες επιλογές όπως pancakes γλυκά και αλμυρά. Το Θεϊκό θα το βρεις ανοιχτό ολόκληρη την ημέρα, με πληθώρα φαγητών και για μεσημεριανό ή βραδινό. Έχω να προτείνω ανεπιφύλακτα τις δροσερές σαλάτες και τις χωριάτικες πίτες, που θα είναι μία πολύ ευχάριστη έκπληξη!

● ***Κολοκοτρώνη & Αγίου Μάρκου 1, 2103231214, fb: theikogr.athens, Insta: theikogr***

ΝΑΝΣΥ ΜΑΛΛΕΡΟΥ, ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2019;

Της ΛΙΝΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΟΥ

Το ημερολόγιό της «Καλύτερα Γίνεται στη Ζωή μου» κυκλοφορεί από την Key Books. Και η No1 Life Coach στην Ελλάδα, Δρ. Νάνσυ Μαλλέρου, συγκέντρωσε εργαλεία και ασκήσεις που θα μας βοηθήσουν να περάσουμε ένα υπέροχο 2019 και να εξελιχθούμε ως άνθρωποι μέρα με τη μέρα. Τη ρωτήσαμε πώς.

Θεωρώ πως το 2019 θα είναι δύσκολη χρονιά και πάλι. Τι μπορεί να πετύχει το life coaching; Ασχολούμαι με το coaching ιδιωτών και στελεχών στην Ελλάδα και το εξωτερικό για περισσότερο από μία 12ετία. Έχω την τιμή να με έχουν εμπιστευτεί χιλιάδες άνθρωποι και δεκάδες εταιρείες μέχρι σήμερα. Να σας πω τι διαφορετικό κάνουν οι μεγάλες εταιρείες από τους ιδιώτες; Έχουν ξεκάθαρους στόχους κι εστιάζουν σε αυτό που μπορούν να αλλάξουν. Αν πιστεύουν σε ένα στέλεχος, επενδύουν σε προγράμματα coaching για να τον/τη βοηθήσουν να πραγματοποιήσει τις αλλαγές που χρειάζονται για να πάει μπροστά ο ίδιος και η εταιρεία! Όταν πρόκειται για τον εαυτό μας, βλέπω δύο βασικά εμπόδια: 1) έλλειψη ξεκάθαρου στόχου, οράματος και πλάνου και 2) φόβο ότι «δεν γίνεται», «δεν μπορώ», «δεν θα τα καταφέρω». Τότε είναι που εστιάζουμε κυρίως στις εξωτερικές συνθήκες, οι οποίες, ναι!, δεν προβλέπεται να βελτιωθούν. Όμως οι εσωτερικές μας συνθήκες γίνεται να βελτιωθούν! Σας το λέω με βεβαιότητα. Μπορεί να μην μπορείς να αλλάξεις τον καιρό, αλλά σίγουρα μπορείς να διαλέξεις με τι πανιά θα βγεις εκεί έξω! Ο τρόπος μου να βοηθήσω είναι να είμαι εκεί κάθε μέρα –μέσω του ημερολογίου Καλύτερα Γίνεται– για να θυμίζω στους ανθρώπους να εστιάσουν σε αυτά που μπορούν να αλλάξουν, στους στόχους τους, στα θετικά της ημέρας, στα δικά τους επιτεύγματα, σε ό,τι τους κάνει πιο σοφούς

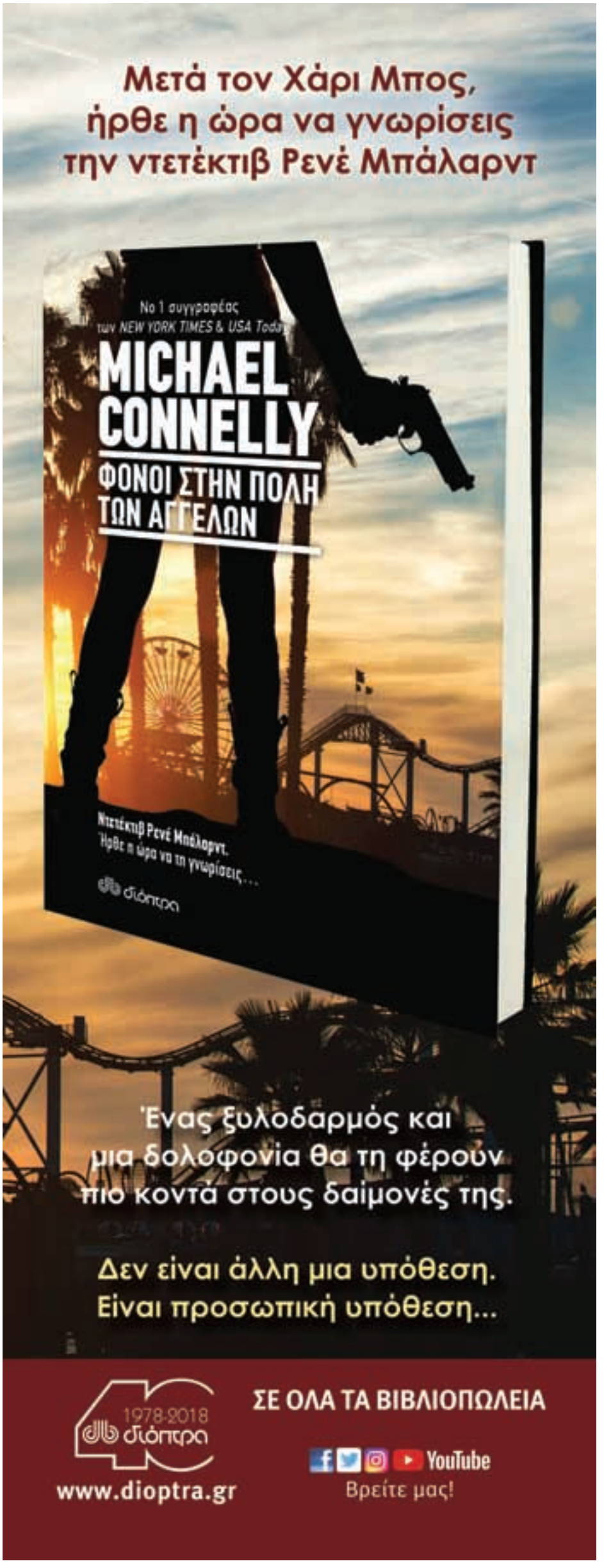

και δυνατούς. Μόνο έτσι πιστεύω ότι μπορείς να τα διεκδικήσεις όλα! Α και, φυσικά, πρέπει πρώτα να τολμήσεις να τα θελήσεις και να είσαι διατεθειμένος να πληρώσεις το τίμημα της απόκτησής τους!

Αυτοπεποίθηση, σχέσεις, αυτοδιαχείριση, φροντίδα του εαυτού, έμπνευση, αποφάσεις, όρια και ασκήσεις που προτείνετε, ως «γκουρού της ευτυχίας». Αν τις εκτελούμε καθημερινά και πιστά με τις σελίδες του ημερολογίου σας, σε πόσο καιρό θα δούμε «αποτελέσματα»; Ο καθένας είναι ο γκουρού του εαυτού του! Ξέρει καλύτερα από εμένα την απάντηση! Είναι σαν να ρωτάς έναν καπνιστή σε πόσο καιρό θα κόψει το τσιγάρο, αν δεν καπνίζει κάθε μέρα! Ή σε πόσο καιρό θα χάσεις τα κιλά των Χριστουγέννων, αν κάνεις κάθε μέρα την τέλεια διατροφή! Για τον καθένα είναι διαφορετικό. Εξαρτάται από τη φάση στην οποία βρίσκεται, πόσο καιρό είναι στο ίδιο σημείο, τι αποτέλεσμα θέλει να φέρει και πόσο προσαρμοστικός είναι ο ίδιος στις αλλαγές. Ένα μπορώ να πω με βεβαιότητα: αν ακολουθήσει κανείς πιστά το Καλύτερα Γίνεται, θα δει θεαματικές θετικές αλλαγές στη ζωή του, στη διάθεσή του, στις επιλογές του, στις σχέσεις του – προσωπικές κι επαγγελματικές! Σκεφτείτε το σαν μια γυμναστική για το πνεύμα. Όσο το εξασκείς, τόσο θα αναπτύσσει τη γνώση, τη δύναμη και τη συνήθεια να κάνει αυτό που πραγματικά θέλεις, να επιλέγει αυτό που θα σε πάει στον στόχο σου, να σε προφυλάσσει και να σε παρακινεί! A

www.athens voice.gr
Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

*Η Δρ. Νάνσυ Μαλλέρου είναι CEO Life Clinic Group, Coach, ομιλήτρια, συγγραφέας

BAUHAUS

Μυθολογία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη

Peter Murphy και **David J** γιορτάζουν τα 40 χρόνια του επιδραστικού goth γκρουπ

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Από το αξεπέραστο θεατρικό live των Bauhaus στο Sporting έχουν περάσει 35 χρόνια και 40 χρόνια από το ξεκίνημά τους. Το reunion του χαρισματικού τραγουδιστή και performer Peter Murphy με τον μπασίστα David J ολοκληρώνει το πρώτο κομμάτι της μεγάλης περιοδείας τους Ruby Celebration, που ξεκίνησε τον Οκτώβριο, με δύο εμφανίσεις επί ελληνικού εδάφους.

Οι Bauhaus παραμένουν ταυτισμένοι με την goth μυθολογία μέσα από τον απόλυτο ύμνο *«Bela Lugosi's Dead»* με όλη την αίγλη από την opening scene της ταινίας *«Hunger»* με τους David Bowie και Κατρίν Ντενέβ. Ακούστηκαν ετεροχρονισμένα στις αρχές του '80 μετά τη διασκευή τους στο *«Ziggy Stardust»* και τη σχεδόν ταυτόχρονη κυκλοφορία του πολύτιμου δισκογραφικού τους θησαυρού. Πολλοί έμαθαν τον Eno και τους T Rex μέσα από τις διασκευές τους. Όλοι γοητεύτηκαν από την αισθητική και τους στίχους τους.

Η ουσία είναι ότι ο Peter Murphy και ο David J είναι αρκετά έξυπνοι ώστε να μην υπόσχονται μια πιστή αναβίωση της ενέργειας και της θεατρικότητας του παρελθόντος αλλά μια ηλεκτρική μετάδοση της ιστορίας τους μέσα από μια φροντισμένη και εκλεκτική επιλογή κομματιών που επικεντρώνεται στο ντεμπούτο τους *«In The Flat Field»*, αλλά συμπεριλαμβάνει και όλα τα γνωστά τους κομμάτια, όπως οι διασκευές τους στους Bowie και Marc Bolan, δύο από τους μεγάλους ήρωες του Murphy.

Στη θέση του σπουδαίου κιθαρίστα Daniel Ash θα βρίσκεται ο John Andrews και στη θέση του ντράμερ Kevin Haskins, αδελφού του David J θα είναι ο Marc Slutsky. Επικίνδυνες αποστολές και για τους δύο, αλλά είναι σημαντικό που θα τους συναντήσουμε στο τέλος μιας μεγάλης περιοδείας όπου η χημεία μεταξύ τους θα είναι ακόμη καλύτερη. Support από τους PGM, το προσωπικό σχήμα του υιού Adem Murphy με τον Utku Tuzlu.

INFO

Αθήνα, Γήπεδο Tae Kwon Do, Φάληρο, 14/12
Θεσσαλονίκη, Principal Club, 15/12
Είσοδος €40 & 34 (όρθιοι), 45, 38 (ταμείο) Αθήνα. Και €32, 35 ταμείο. Θεσσαλονίκη.
Προπώληση www.viva.gr, www.public.gr, SevenSpots, Reload, Ευριπίδης, MediaMarkt

Style

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

Minéral 89
Και στις γιορτές

Το δέρμα μας το χειμώνα ταλαιπωρείται πολύ από το δυνατό κρύο και την ξηρή ατμόσφαιρα των καλοριφέρ. Η επιδερμίδα «διψάει» και χρειάζεται διαρκή ενυδάτωση για να δείχνει και να είναι υγιής. Τα εργαστήρια **Vichy** δημιούργησαν το **Minéral 89**, το τέλειο προϊόν για τη φροντίδα του προσώπου. Πρόκειται για ένα ενυδατικό booster που περιέχει ιαματικό μεταλλικό νερό από τα βάθη των γαλλικών πφαιστείων σε συγκέντρωση 89%, καθαρό υαλουρονικό οξύ φυσικής προέλευσης και 9 ακόμα συστατικά, ικανά να ενισχύσουν τη φυσική άμυνα της επιδερμίδας και να βελτιώσουν την υγεία της, κάνοντάς την πιο όμορφη μέρα με τη μέρα. Αυτές τις γιορτές χαρίστε στον εαυτό ή τους αγαπημένους σας τον απόλυτο καθημερινό σύμμαχο φροντίδας της επιδερμίδας και λάμψτε!

WOMEN'SECRET
Διάφανο νεσεσέρ με 2 μικρότερα νεσεσέρ μέσα €29,99

H&M
Πλεκτό με πέρλες €19,99

«ΞΕΚΛΕΙΔΩΣΕ» ΤΙΣ ΚΑΡΔΙΕΣ ΟΛΩΝ ΜΕ ΤΑ ΓΟΥΡΙΑ STORYTELLING LETTERS

Η Σταυριέλενα εμπνέεται από το κλειδί που από μόνο του έχει το σχήμα του «9» και δημιουργεί τα τέλεια γούρια για το νέο έτος. Το 9 είναι ο τελευταίος και μεγαλύτερος αριθμός του κύκλου και είναι σημαντικός γιατί συγκεντρώνει την ενέργεια όλων των προηγούμενων. Αντιπροσωπεύει την ολοκλήρωση και έχει σχέση με την προσφορά στην ανθρωπότητα. Ανοίγει πόρτες και «ξεκλειδώνει» ευχές, όπως ακριβώς και τα γούρια του storytelling letters για το 2019. Βρες τα όλα στη σελίδα Storytelling Letters στο fb. Καλή Χρονιά!

ΔΙΟΡΘΩΣΗ
Το δώρο που δίνουμε, η ηλεκτρική οδοντόβουρτσα DiamondClean, γράφτηκε εκ παραδρομής λάθος στο τεύχος 682. Είναι προσφορά της εταιρείας Philips Sonicare.

Style

MAHJONG BOUTIQUE
Ημερολόγιο Moleskine Minions €25,50

SWATCH
Ρολόι The Red Shiny Line, από τη συλλογή Thyssen €80

TOMS
Slipper με συνθετική γούνινη επένδυση για μέσα στο σπίτι, έξω από το σπίτι, στο βουνό ή στη λαϊκή της γειτονιάς σου, €60

GLAMAZON

Χειροποίητη Back-Pack τσάντα από καστόρ δέρμα (grecianchick.com)

Τα Χριστούγεννα μου αρέσουν πολύ

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Τα Χριστούγεννα μου αρέσουν. Ακόμα και με πορτοφόλι υποψήφιο για Όσκαρ στην κατηγορία δράμα. Μου αρέσουν για πολλούς λόγους. Φυλλομετρώντας το χριστουγεννιάτικο καλεντάρι και τρώγοντας το ένα σοκολατάκι πίσω από το άλλο απαριθμώ τα κάμποσα «γιατί» μου αρέσουν, χωρίς σειρά, χωρίς ειρμό.

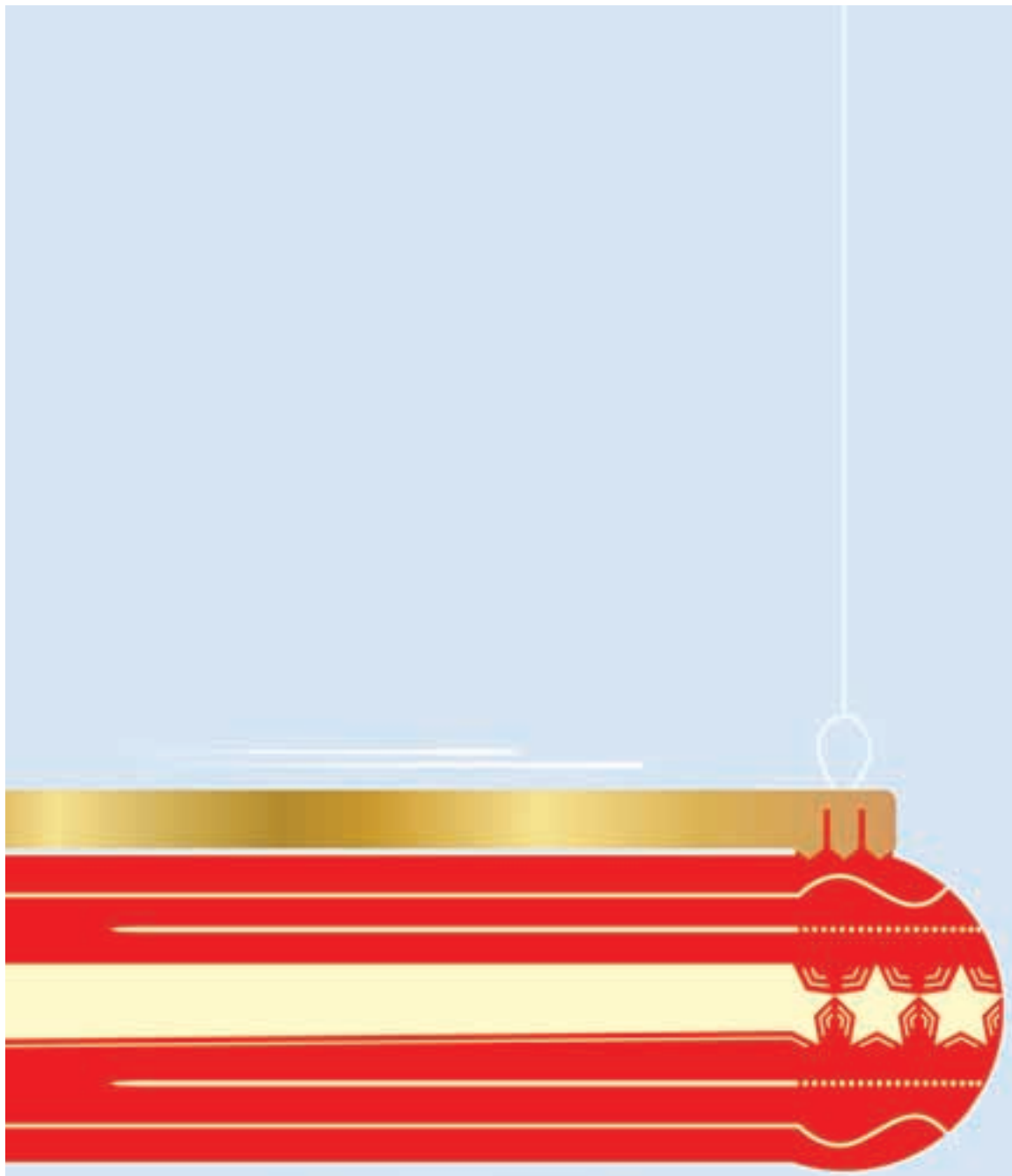
Πρώτα απ' όλα η ατμόσφαιρα. Μου αρέσει τρελά. Λίγο οι θερμοκρασίες που έχουν πέσει. Λίγο το 'να, λίγο τ' άλλο, λίγο η αυθυποβολή. Μυρίζει χειμώνας. Δεν ξεχνάς ότι έρχονται γιορτές. Από τον Νοέμβριο μετράς τις μέρες μέχρι τα Χριστούγεννα. Είναι κι όλων των λογιών οι στολισμοί. Φιόγκο δέθηκαν η προσμονή με την προσδοκία. Ανάσες αισιοδοξίας. Παρά τις καθημερινές κακουχίες και τον κάματο της καθημερινότητας. Είναι και οι αργίες. Χουχουλιάζεις και ξεκουράζεσαι. Βλέπεις και τα σίριάλ σου. Μου αρέσουν τα Χριστούγεννα γιατί αρέσουν και στα παιδιά. Είναι η χαρά των παιδιών.

Αυτό που δεν μου αρέσει, αυτό που μου τη σπάει, είναι η τζακίλα, αυτή η «καπνιά», το smog, όπως το αποκαλούν οι πιο εκλεπτυσμένοι. Αλλά θα υποχωρήσει, διότι είναι βέβαιες οι μετακινήσεις των πληθυσμών και εμείς που θα μείνουμε Αθήνα θα απολαύσουμε καθαρό, παγωμένο αέρα. Κι αν χιονίσει; Ακόμα καλύτερα. Θα ασβεστωθεί η ασχήμια της πόλης.

Μου αρέσουν τα Χριστούγεννα για τα μελομακάρονα, τους κουραμπιέδες, τα χοιρινά με τα πορτοκάλια και τα μέλια στη γάστρα, τις μελωμένες πατατούλες. Από τη γαλοπούλα, μου αρέσει περισσότερο η γέμιση. Ο κιμάς με τα κάστανα, τα κουκουνάρια και τις νότες κονιάκ. Μου αρέσουν και όλα τα γιορτινά σερμπέτια των Χριστουγέννων. Η θαλπωρή, έστω και σκηνοθετημένη. Οι σοκολάτες με πολλή σοκολάτα. Τα οικονομικά πουλοβεράκια με τον Ρούντολφ το ελαφάκι από τα H&M και οι ζαλιστικές μυρωδιές από τα καινούργια χαρμάνια των καφέδων.

Μου αρέσουν γιατί ανυπομονώ τα κρατήσω στα χέρια μου και να ρουφήξω με λαχτάρα το άρωμα του δέρματος της σούπερ τσάντας μου Grecian Chick. Τσάντες κομψότατες, ελληνικότατες και απόλυτα φορέσιμες. Αυτό είναι το δώρο που θα μου κάνω για τα Χριστούγεννα. Ρίξτε μια ματιά και θα με θυμηθείτε.

Μου αρέσουν, λοιπόν, τα Χριστούγεννα και με δώρα και χωρίς δώρα. Σκαλωμένο το βλέμμα στα στολισμένα δέντρα στις βιτρίνες των «εποχικών» και στον παραδοσιακό, πλέον, καρυοθραύστη. Σκαλωμένο το βλέμμα στις κούπες με τους καλικάντζαρους και τα χριστουγεννιάτικα θέματα. Σκαλωμένο στις στολισμένες βιτρίνες, στις πόρτες των καταστημάτων με τους φιόγκους, στα σπίτια με τα λαμπιόνια και τον κρεμασμένο στα μπαλκόνια Αϊ-Βασίλη να αγκομαχά σε μια σκαλίτσα. Ήταν τρομερά της μόδας πριν από λίγα χρόνια, ευτυχώς ξεπεράστηκε και σπανίζει. Μέσα στη νύχτα είναι λίγο σκιαχτικός. Τα αληθινά δέντρα, τα κομμένα, λυπάμαι. Και για άλλα λυπάμαι. Αλλά τώρα δεν είναι ώρα για λύπησες. Είναι ώρα για να μαζευτούμε στο γιορτινό τραπέζι με την οικογένεια και τους φίλους μας. Να μαγειρέψουμε, να παίξουμε επιτραπέζια με τα παιδιά και να βγούμε βόλτα μέχρι τελικής πτώσης. Καφέ στο Zonars (ο καφές σερβίρεται με σοκολατάκι μέντας), θέατρο και σινεμά, εκθέσεις, κονσέρτα και βόλτες στον χριστουγεννιάτικο κόσμο του Σταύρος Νιάρχος. Δώσε μου ένα κουραμπιέ. Με πολύ βούτυρο και καβουρδισμένο αμύγδαλο. Πάρε κι εσύ έναν. Έλα, μη μιζεριάζεις. Από το «δώρο» δεν θα απομείνει ούτε σεντ. Το ξέρω. Φύσα την άχνη ζάχαρη. Καλά Χριστούγεννα!

Οι καλύτερες γιορτές, με ταχύτητα ACS.

Οι καλύτερες γιορτές του χρόνου έρχονται ξανά!
Επιάτε, λοιπόν, κι εσείς σε ένα κατάστημα ACS ή σε ένα ACS Smart Point στα συνεργαζόμενα πρατήρια Shell και πραγματοποιήστε όλες τις χριστουγεννιάτικες αποστολές σας.

Εξασφαλίστε ότι θα φτάσουν ταχύτατα και ακριβώς όπως πρέπει με τις ασφαλείς συσκευασίες Express που μόνο η ACS διαθέτει και, επιπλέον, κερδίστε έως και πάνω από 50% έκπτωση στο κόστος της αποστολής σας με την κάρτα ACS Member.

Για να είναι οι γιορτές όλων, και φέτος, οι καλύτερές μας.

Smartpoint

Έδρα: **ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 23**, 145 68 ΚΡΥΟΝΕΡΙ, τηλ.: 210 8190000, fax: 210 8190311
www.acscourier.gr

ACS
...σημαίνει καλές γιορτές!

20 ΧΡΟΝΙΑ
ΦΡΕΣΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Η γη και η θάλασσα γεννούν ζωή και πρέπει να τους δώσεις τη φροντίδα που αξίζουν για να γεμίσουν το πιάτο σου για εσένα και την οικογένειά σου. Συνεργαζόμαστε με πάνω από 400 Έλληνες προμηθευτές και επιλέγουμε με τόση προσοχή ό,τι καλύτερο παράγει αυτός ο τόπος. Για να είμαστε σίγουροι ότι σας προσφέρουμε φρέσκα φρούτα και λαχανικά όχι κάποιες μέρες, αλλά κάθε πρωί.

20 ΧΡΟΝΙΑ

LIDL Ελλάς

SUSTAINABLE COMPANY 2017

top EMPLOYER EUROPE 2018

top EMPLOYER ΕΛΛΑΔΑ 2018

www.lidl-hellas.gr